BUDAPEST, 1938 | LX. ÉVFOLYAM 253. (19.686) SZÁM | KEDD, NOVEMBER 8

Előfizetés a Képes Vasárnappal és a Képes Pesti Hirlappal együtt egy hóra 4.— pengő, negyedévre 10 pengő 80 fillér. Egyes példányszám ára 8 fillér, vasárnap 12 fillér (a mellékletek nélkül)

PESTI HIRLAP

Szerkesztőség: Vilmos császár-ut 78. Telefon 112-295. Főkiadók: Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295. Erzsébet-körut 1. Tel. 135-296. A fiókok jegyzékét vasárnaponként az apróhirdetések élén közöljük

Beteljesült álom:

Horthy Miklós kormányzó vasárnap fehér lovon diadalmenetben bevonult Ő-Komáromba

„Hozom hazatérő testvéreinknek az egész magyarság szeretetét" mondta a kormányzó — A felszabadult magyar Felvidékre először lépő kormányzót Imrédy miniszterelnök köszöntötte

Örömkönnyek közt, ujjongva, virágözönnel fogadta a felszabadult Komárom népe a kormányzót és a bevonuló honvéd csapatokat

A visszatért területekre mindenütt feledhetetlen ünneplések közt vonultak be csapataink

A Pesti Hirlap kiküldött munkatársainak tudósitásai a bevonulás négy zónájából

A komáromi hid husz esztendőn keresztül tüskés tövis volt a magyar nemzet szivében. Tüskés tövis, mert csak a közepéig volt Magyarország, a közepén tul már tányérsapkás cseh katonák voltak az urak. Itt véget ért Magyarország és megkezdődött Csehszlovákia.

Vasárnap mesébe illő látomás jelent meg ezen a hidon. Fehér lova hátán délceg lovas: *Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója pompás honvédcsapat élén elindult a magyar partról, hogy átlovagoljon a tulsó partra és birtokba vegye a felszabadult Felvidék első nagy magyar városát, Komáromot. Vajjon volt-e még egy csepp vér ebben a fehér lóban azokból a fehér ménekből, amelyeket szent ligetek mélyén a honfoglaló magyarok táltosai áldoztak valamikor messze Ázsiából magukkal hozott titokzatos és mitológiai ködbe szétfolyó Istenüknek? Ha nem volt benne, az sem baj: *Horthy Miklós* fehér lova azért éppen ugy bekerül a legendákba, mint a pogány oltárokon föláldozott fehér mének sorozata. Erről a fehér lóról regék és legendák, énekek fognak támadni a magyar nép ajakán.

Komárom a nagy magyar mesemondónak, Jókai Mórnak a szülővárosa. Az, ami vasárnap a komáromi hidon kezdődött, azután pedig a komáromi főtéren folytatódott, olyan, mint egy megelevenedett Jókai-regény. Csak ő, a töretlen optimista, a fantáziák birodalmában járó, derűs, kékszemű mesemondó tudott kigondolni olyan történeteket, amelyekben ármányon, gonoszságon és erőszakon igy, ilyen szépen egyszerű, magától értetődő természetességgel győzedelmeskedett a jog és az igazság.

Husz sulyos és szomoru esztendő alatt mindannyian álmodoztunk erről. A fehér lovat is megálmodtuk. 1919 novemberében is fehér ló hátán vonult be Budapestre *Horthy Miklós*, a magyar hadsereg vezére, akiből néhány hét mulva Magyarország kormányzója lett. A magyar elme képzelőereje, amikor arról álmodozott, hogy *Horthy Miklós* a kormányzó, a magyar állameszme megtestesitője egy szép napon mégis csak bevonul az idegen rabságban tartott, Magyarországtól elszakitott részekre, a multnak ezt a szép emlékét vetitette ki a jövőbe, a nép élénk képzelete mindig fehér lóra ültette a nemzet diadalmas vezérét. *Horthy Miklós* fehér lovon — ez először — azt jelentette, hogy Budapest és a fővárossal együtt az ország nagyrésze fölszabadult a román megszállás szenvedései alól. *Horthy Miklós* fehér lovon most — másodszor — a Felvidék egy részének, közel egymillió magyarnak hozza meg a cseh uralom alól való fölszabadulást. Ritka dolog a történelemben, amikor igy megvalósulnak egy nemzet álmai. Vajjon hová fogja még ez a fehér ló elvinni Magyarország kormányzóját? Mit mondott *Horthy Miklós* az elmult héten szerdán, amikor a belvederei határozat első mámoros óráit élte át Budapest és a főváros népe százezres tömegekben zarándokolt föl a királyi Várba, hogy ott a magyar államfőt ünnepelje? Ezt mondta: „Álmodjunk még szebbeket, mint amilyen álom most beteljesedett."

Horthy Miklós fehér lova, amikor visszavisz bennünket a multba, megnyitja annak a perspektiváját is, hogy milyen messziről érkeztünk el a magyar álmok első beteljesedéséhez. Hosszu, nagyon hosszu út vezetett Szegedtől Budapesten át Komáromba. A husz év előtti elesettségből és nyomorult megtaposottságból a nemzet fölszabadulásának első állomáshelyére. Szeged: ez még csak a keserü dac, a konok életakarás városa volt, a kezdet kezdete, az elszánt nekilendülés. Budapest: a megcsonkitott ország szomoru fővárosa, ahonnan igazgatni kellett a szomoru hétköznapok szürke életét. Komárom: már a fölszabadulás, az égreszárnyaló reménység ujjongása, a jelen önkivületes öröme és a jövő ragyogó igérete.

Szegeden, Budapesten, Komáromban mindig egyformán *Horthy Miklós* volt a vezér, az egész nemzet egyetlen vezére. Most, amikor az ő nevéhez fűződik nemcsak a kárhozatra itélt nemzet megtartása, hanem az elszakadt magyar föld első darabjának visszaszerzése is, meghatottan emlékezzünk rá vissza: *Horthy Miklós*, aki a legnehezebb helyzetekben is mindig megtalálta a középutat és a legbölcsebb megoldást, ugy szerezte vissza nekünk az eltévedt nemzettest egyik legértékesebb darabját, hogy azért nem kellett vért ontania. A fehér lovon lovagló kormányzó mögött fölsorakozó nagyszerü honvédsereg szükség esetén készen állt volna erre is, mint ahogyan a jövőben is készen fog állni arra, hogy a nemzet érdekeit minden eszközzel megvédelmezze. De azért szebb az igy. Örömünk kettős öröm, mert magyar anyáknak, feleségeknek és gyermekeknek a mi örömünkért nem kellett keserü könnyet hullatniok.

Könny azért most is hull elég. Hullott a könnye a komáromi városbirónak, aki *Horthy Miklóst* üdvözölte. Hullott a könnye a kormányzónak, aki ezt a zokogó, csuklásokkal megszakitott beszédet végighallgatta. Hullott a könnye mindenkinek, aki ott volt, vagy aki ezt a jelenetet a rádióban végighallgatta. És hullnak a könnyek, a nemes férfikönnyek most minden városban, minden faluban, ahol a fölszabaditók a fölszabaditottakkal összetalálkoznak. De ezek másféle könnyek. Örömkönnyek. Ezek a könnyek minden egyébnél alkalmasabbak arra, hogy a visszatérő részeket elszakithatatlan erővel hozzáforrasszák az anyaországhoz s a trianoni határon innen és tul éppen ugy, mint a Belvedereben megrajzolt uj határ kétoldalán még keményebb anyagba összeolvasszák az egységes, erőszakkal és politikai mesterkedésekkel meg nem osztható magyar nemzet lelkét.

VASÁRNAP:

Mámoros lelkesedéssel fogadta Horthy Miklós kormányzót a felszabaditott Komárom népe

Komárom nagyszerü ünnepnapja

A Pesti Hirlap kiküldött munkatársának telefonjelentése —

Komárom, nov. 6. Az első nagyobb város, amely a bécsi döntés után visszakerült az anyaországhoz, *Komárom* volt, ahol négy héttel ezelőtt a magyar-cseh tárgyalások megkezdődtek. Ha lehet fokozatokat megállapitani, hogy melyik magyar város szenvedett többet az elmult két évtized alatt, akkor Komárom a legelső vonalban van, mert azt a megbocsáthatatlan bünét, hogy magyar maradt minden erőszakos elnemzetlenitő törekvés ellenére is, az elnyomók válogatott kegyetlenkedésekkel torolták meg. Ez a sokat szenvedett Komárom ünnepelte ma hazatérését olyan megrázó és megható ünnepléssel, amilyen csak a végletekig sanyargatott ember lelkéből tud előtörni.

A hivatalos átadás vasárnap délelőtt pontosan 11 óra 1 perckor történt meg, de még 11 órakor is a legnyomasztóbb terror feküdt rá a városra. Nem volt szabad sem az utcára kijönni, de még ablakot nyitni sem, mert lelövéssel fenyegettek meg mindenkit. Tökéletesen megdermedt, kihalt város volt Komárom még délelőtt 11 órakor is, otthon számolta mindenki az utolsó perceket, sőt másodperceket és *abban a pillanatban, amikor felharsant a hidon át megérkezett biztositó szakasz kürtjele, egyszerre ugy változott át a város, mint valami óriás forgószinpad.* Az utcákat, tereket elöntötte az ünneplő ruhába öltözött sokaság, leverték a cseh feliratokat, piros-fehér-zöld zászló- és drapéria-tengerré és virágos kertté változtak a házak, a kirakatokban *Horthy Miklós* kormányzó arcképe és a Szent Korona képmása kerültek a rejtekhelyekről előhozott magyar disztárgyak közé.

Sietni kellett, mert *már jöttek is a fellobogózott hidon át a honvédcsapatok.* A hidfőnél egykettőre szétverték a beton elzáró-falat, hogy a nagy katonaautók is baj nélkül átjussanak. A rövid percek alatt, amig az első honvédcsapatok megjelentek a városban, ujjongó, fékezhetetlen örömmámorban lelkendező várossá alakult az előbb még dermedten várakozó Komárom és már csak néhány sebtében el nem távolitható felirat maradt rossz emlékként a távozók után.

Hiába kisérelnők meg, hogy hiven adjuk viszsza azt a hangulatot, amely a városon urrá lett, amikor az első magyar katonák, hivatalos személyek és ujságirók megjelentek. Idős hadviselt katonák, komoly hivatalos emberek, az események állandó regisztrálásában elfásult ujságirók együtt könnyeztek, sirtak, nevettek, ujjongtak Komárom népével.

— *Testvérek! Magyar testvérek! Itt vagytok végre, szabadok vagyunk!*

Egyetlen összefolyó hangáradat volt a város, ezer meg ezer főből álló rabsereg lelkéből tört elő a felszabadulás hangja, a szeretet, a hála, az öröm szavakba nem foglalható, de a sziv mélyéről előtörő hangja.

Mint a legfegyelmezettebb hadseregben, ugy tudta minden komáromi polgár a feladatát ezen a nagy napon. Sokáig vártak rá, sokat eltervezték ennek a nagyszerü napnak a programját, de végül is *a sok szenvedés meghozta a jutalmát: Komárom visszacsatolásának negyedik órájában bevonult fehér lován Magyarország legfőbb hadura, Horthy Miklós kormányzó.*

Örömrivalgás közben megérkezik a kormányzóné

A Városháza terén, a Klapka-szobor előtt szinte percek alatt készen állt a diszemelvény. Az első bevonuló csapatok után sorra érkeztek a hazai és külföldi előkelőségek. Óriási taps és éljenzés köszöntötte az olasz és német küldöttségeket, nagy örvendezve ismerték fel a komáromiak az autókon sorra érkező magyar közéleti vezetőket. Ujult erővel zengett fel az örömujjongás, amikor *Imrédy Béla* miniszterelnök az egész magyar kormány élén gyalog vonult végig a városon és elhelyezkedett a diszemelvényen. Percekig zugott, harsogott az örömrivalgás, amikor *Horthy Miklósné* érkezett meg fiaival, *Istvánnal* és *Miklóssal.*

A főméltóságu asszony *Scholtz Andor* folyamőr-őrnagy szárnysegéd kiséretében Révkomárom felé hajtatott. Az ottani diadalkapunál a felszabadult város hölgytársadalmának küldöttsége köszöntötte a kormányzó feleségét és virágcsokort nyujtott át neki, majd a gépkocsi folytatta utját a Klapka-térre. *Az utvonalat övező sokezer főnyi lakosság szünni nem akaró lelkes éljenzése kisérte a főméltóságu asszonyt utjában.*

A Klapka-téren *Imrédy Béla* miniszterelnök a kormány tagjaival fogadta a kormányzó feleségét.

A főméltóságu asszony megérkezése előtt már hasonlóan lelkes ünneplésben volt része Imrédy miniszterelnöknek és a kormány tagjainak, akiket Révkomárom első házainál *Jaross Andor,* a Felvidéki Magyar Egyesült Párt elnöke üdvözölt.

— Büszke örömmel állapitom meg, hogy minden elnyomás, minden üldözés dacára: *magyarok maradtunk.* Szegények vagyunk és nem ajánlhatunk fel mást, mint szenvedéseink könnyeinek gyöngyszemeit és azt a magyar akarást, hogy a felszabaditás nagy művét munkáló kormánynak vezetése mellett dolgozzunk a most már közös hazának felvirágoztatásán.

Imrédy Béla miniszterelnök megköszönte az üdvözlést.

— Magyarnak lenni — ugymond — ez a szó mennyi fájdalmat, mennyi elfojtott vágyat, kint jelent, de jelent néha felülmulhatatlan gyönyörüséget is, és most éppen olyan napokat élünk, amikor magyarnak lenni büszke gyönyörüség. Azt mondta szónokotok, hogy ajándékba szenvedéseitek gyöngyévé vált könnyeit adjátok. Adtok Ti mást is. Uj vágyakat, gondolatokat, törekvéseket hoztok a magyar életbe. Talán feszültségeket is hoztok, de ezekből nem fognak villámok előlobbanni, hanem életet adó áramlások fognak megindulni és mi ezért is hálásak vagyunk Tinéktek.

A miniszterelnök ezután folytatta utját a Klapka-térre, ahol a kormány tagjaival együtt várta be a kormányzó feleségének megérkezését.

Eközben a hatalmas térség minden talpalatnyi helyét megtöltő sokaság ütemesen harsogta a négy hét előtti tárgyalások alatt Komáromból szárnyrakelt szavakat:

— Mindent vissza! Pozsonyt vissza! Nyitrát vissza! Vissza, vissza!

Közben szinte szünet nélkül hangzott a szaraló kórus:

— Éljen Horthy! Éljen Horthy! Horthy, Horthy! Duce, Duce, Duce! Éljen Hitler!

Fél 3 óra is elmult már, a diszemelvény teljesen megtelt az előkelőségekkel.

Ott ültek *Imrédy Béla* miniszterelnök, gróf *Teleki Pál* közoktatásügyi miniszter, aki cserkészruhában jelent meg, *Kánya Kálmán* külügyminiszter, vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter, *Sztranyavszky Sándor* földmivelésügyi miniszter, *Bornemisza Géza* iparügyi miniszter, *Mikecz Ödön* igazságügyminiszter, *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszter, vitéz *Rátz Jenő* honvédelmi miniszter és *Kunder Antal* kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, *Darányi Kálmán* volt miniszterelnök, *Sónyi Hugó,* a honvédség főparancsnoka, *Vay László,* bárczaházi *Bárczy István* és *Pataky Tibor* miniszterelnökségi államtitkárok, *Zsindely Ferenc* közoktatásügyi államtitkár, Ujkomárom képviselője, *Jaross Andor,* a Felvidéki Egyesült Magyar Párt elnöke, *Láner Kornél* miniszteri osztályfőnök, a MÁV elnöke, vitéz *Kolosváry-Borcsa Mihály* miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője, *Incze Péter* miniszteri osztálytanácsos, a miniszterelnök titkára, *Szüllő Géza, Füssy Kálmán* nagyvárpárti volt szenátor és sok más közéleti előkelőség. A kormányzóné mögött foglaltak helyet vitéz *Imrédy Béláné, Darányi Kálmánné, Zichy Rafaelné* grófné és a kormányzói pár két fia, valamint a szárnysegédek.

Horthy Miklós kormányzó diadalútja

Horthy Miklós kormányzó gépkocsijából kiszállva, a kenderesi ménesből való *pompás almásszürkéjére ült, amelyen aranyveretü tábornoki felszerelés csillogott.* A kormányzó sötétkék tengernagyi egyenruhában volt. Egyetlen kitüntetést viselt, a Mária Terézia-rend lovagkeresztjét.

Vitéz *Temessy Milán* altábornagy, vegyesdandárparancsnok jelentkezett ezután a kormányzónál, majd a Himnusz hangjai mellett a kormányzó és kisérete elléptetett lován a csapatok arcvonala előtt. Mire azok balszárnyára érkezett, a zenekar a Hiszekegy fenséges dallamát játszotta és a csapatok parancsnokai imához vezényeltek.

Horthy Miklós kormányzó ezután a menetoszlop élére állott és a közönség hatalmas üdvrivalgása közben megindult a közuti hidon át Komárom felé. Az utvonalon honvédcsapatok, rendőrség és csendőrség állott sorfalat.

A kormányzó előtt vitéz *Koós Miklós* ezredes első szárnysegéd lovagolt, a kormányzó mögött közvetlenül vitéz *Temessy Milán* altábornagy vezérkari főnökével, majd *Werth Henrik* gyalogsági tábornok, a honvédvezérkar főnöke, a felszabadult Felvidék legfelsőbb katonai parancsnoka, mellette vitéz *Jány Gusztáv* altábornagy, a kormányzó katonai irodájának főnöke lovagolt. Utánuk következtek a kormányzó és szárnysegédei, a lovastestőrség parancsnoka és a vegyesdandárparancsnok törzse.

A kormányzót az egész utvonalon végig a felsorakozott közönség szünni nem akaró lelkes ünneplése kisérte.

A bevonuló csapatok első részét gyalogság alkotta, majd lovasszázad következett, utánuk lovascsendőrjárőr haladt, majd tüzérségi ütegek következtek, gépvontatású hiradó-alakulatok, folyamőrszázadok és végül gépvontatású nehéz tüzérség dübörgött végig az utvonalon.

Amikor *Horthy Miklós* kormányzó a hid közepére, a régi trianoni határhoz ért, a zenekar a Rákóczi-indulóba fogott. Révkomáromba érkezve a zenekar a Klapka-indulót játszotta, emlékezetéül annak, hogy Révkomárom a legendáshirü Klapka tábornok helyőrsége volt, majd felváltva Komárom és környékéről sorozott ezredek régi indulói hangzottak. A tömeg soraiban álló sok vitézségi érmes öreg harcos szeme könnybelábadt ezek hallatára.

A kormányzó és kiserete délután háromnegyedhárom órakor érkezett meg a Klapka-térre.

— *Jön Horthy Miklós! Jön a kormányzó!* — hallatszott messziről a kiáltás.

Aki most 19 esztendeje Budapesten tolongott a Fehérvári-uton és szivszorongva leste-várta *Horthy Miklós* tengernagyot, a magyar nemzeti hadsereg fővezérét, hogy felszabadító csapatai élén megjelenjen a fővárosban, csak az tud némileg képet alkotni magának, hogyan vonult be *Horthy Miklós* kormányzó, a magyarok legfőbb Hadura, Komárom városába.

Hófehér lován, tengernagyi diszben, méltóságteljesen haladt kisérete élén. Az uton végig zászlókat, kendőket, kalapokat lengető, önkivületben hadonászó, ujjongó sokaság örömrivalgása viharzott, az ablakokból virágeső hullt. Virágszőnyeges, határtalan lelkes ünneplés, az öröm nem szavakba formált, de annál kifejezőbb hang-orkánjának zengése közben haladt Horthy Miklós a Klapka-szobor elé. Amikor a diszemelvény előtt megállt, a kormány tagjai kalapjaikat a magasba emelve köszöntötték, éljenezték Magyarország kormányzóját.

Lélekbemarkoló, lenyügöző, nagyszerü pillanat volt, amikor Horthy Miklós fehér lován, a körülötte hullámzó, éljenző, rivalgó sokaság fölött magasan kiemelkedve megjelent és a zenekarban felcsendült a magyar Hiszekegy. Szem nem maradt szárazon. Az eső szitált, fedetlen fejjel énekelte mindenki a magyar imádságot, a miniszterek, államférfiak, politikusok, katonák arcán pedig nem esőcseppek gördültek végig . . . A magyar történelem nagyszerü pillanata volt ez.

Csodálatos frisseséggel ugrott le a kormányzó hatalmas növésü lova hátáról. Kedvesen megpaskolta a ló nyakát, azután felsietett a diszemelvényre. Elsőnek egy fiatal magyarruhás leányka, *Kállay Évi,* a révkomáromi egyesült magyar párt elnökének leánya pompás virágcsokrot nyujtott át a kormányzónak. Ezután *Imrédy Béla* miniszterelnök mély megindultsággal üdvözölte a kormányzót:

Imrédy miniszterelnök üdvözli a kormányzót

— Főméltóságu Kormányzó Úr! A látomás beteljesült. A Hadur fehér lovon bevonult a felszabadult ősi földre. *(Lelkes éljenzés!)* A megnagyobbodott Magyarországnak erről a szent talajáról a megnagyobbodott ország minden fia és leánya nevében hűséggel, hódolattal és ragaszkodással köszöntőm Főméltóságu Urunkat. *(Hosszantartó, lelkes éljenzés!)*

— Közel 20 esztendeje Főméltóságu Urunk kezébe ragadta a már-már aláhanyatló nemzeti zászlót, a csüggedt, magáról szinte megfeledkező nemzeti lelket ujra felkeltette s megtanitotta a magyart hinni, bizni, akarni. S husz esztendő mulva megjött a beteljesülés. Az egyesülésnek ezekben a szent perceiben mondom minden magyar nevében: *A nemzet ezt soha nem fogja elfelejteni. (Ugy van! Ugy van! Nem, nem, soha!* — hangzik perceken át.) *Az országmentő Horthy Miklósból országgyarapitó, szabaditó lett. (Hosszantartó, lelkes éljenzés!)*

— Ebben a szent percben nem tudok egyéb szót találni, mint azt, hogy Isten áldja meg Főméltóságodat mind a két kezével mindazért, amit értünk husz esztendőn át tett, aminek a gyümölcsét ma aratja. *(Horthy! Horthy!* — kiáltja perceken át a mámorosan ünneplő tömeg.)

— S a megnagyobbodott országnak minden fia és leánya nevében igérem, hogy Főméltóságodat hűséggel követjük azon az uton, amelyen vezet bennünket s amely el fog vinni bennünket egy szebb, boldogabb Magyarországhoz.

— *Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója éljen, éljen, éljen!*

A tömeg a miniszterelnökkel együtt háromszoros lelkes Éljent! kiáltott a kormányzóra s utána még perceken át hangzott a *„Horthy! Horthy“*-kiáltás a hatalmas tömeg ajkáról. „Mindent vissza! Pozsonyt vissza!“ kiáltották szüntelenül.

A miniszterelnök beszéde közben is ujra meg ujra felzúgott az üdvrivalgás, néha percekre szakadt félbe a beszéd, amikor pedig a megindultságtól fátyolozott hangon Isten áldását kérte *Horthy Miklósra,* hosszu percekig zúgott az éljenriadal.

Zokogva fejezi ki a város háláját Fülöp városbiró

Fülöp Zsigmond, Révkomárom városbirája üdvözölte most a kormányzót. Első mondatai zokogásba fultak. *Ugy rezgett szavaiban a 20 esztendős rabság fájdalma, hogy maga a kormányzó is elővette zsebkendőjét és felszáritotta előtörő könnyeit.* Amerikai és angol ujságirók szemeiben is könny csillogott, pedig ők egy szót sem értettek a beszédből.

— Husz nehéz, szenvedésekkel, megaláztatásokkal teljes esztendő minden könnyes bánata vált a mai napon végtelen örömmé — kezdte szavait a városbiró —, kifejezhetetlen hálát és rendületlen bizalommá lelkünkben, amikor vitéz hadseregünk felszabaditó csapatai élén a Főméltóságu Kormányzó Ur Komárom ősi földjére lépett.

A közönségen, s az emelvényen tartózkodó előkelőségeken is olyan meghatottság vett erőt, hogy *igen sokan hangosan sirva fakadtak.*

— A szivünket és lelkünket csordultig megtöltő érzéseknek — folytatta Fülöp Zsigmond — csak gyarló szavakban képes ajkam kifejezést adni, amidőn e felemelő történelmi pillanatban Főméltóságu Kormányzó Urat Komárom város lakossága nevében legmélyebb alattvalói hódolattal üdvözlöm és legteljesebb tiszteletem mellett köszönöm meg azt a kitüntető nagy kegyet, hogy örömünnepünket személyes megjelenésével fenségessé és részünkre örökre feledhetetlenné tenni méltóztatott.

— Ebben az ünnepélyes pillanatban ugy érzem, hogy szavaimban nemcsak az ősi magyar város lakosságának, hanem *az egész Felvidék felszabaditott magyar népének szive dobban* össze és ebben az összedobbanásban egy csodálatos és reményteljes élet üteme lüktet, amely uj korszaknak, uj történelmi időknek tárja fel kapuját nemzetünk előtt.

— *Áldja meg az Isten mind a két kezével Főméltóságodat azért az atyai gondoskodásáért és szeretetéért, amellyel nehéz sorsunkban irántunk, az idegen impérium alatt élő magyarság iránt állandóan viseltetett és áldja meg azért, hogy felszabadulásunkat céltudatos kitartással folytatott áldozatos munkával sikeresen előmozditotta és ezzel lelkünkben élő forró vágyunkat teljesedésbe vitte. Soha el nem muló hálával gondolunk e nagylelküségéért Főméltóságu Kormányzó Urra.* (Lelkes éljenzés.)

— Magyar volt ez a város ezer éven át, *magyar maradt a legsulyosabb időkben is,* magyar lelke, magyar szelleme megtartotta magyar nemzetének. S ma, mikor felszabadulásának boldog örömében Magyarország tisztelettel és szeretettel övezett kormányzójának magas részvételével ünnepel, *emelt fővel áll Komárom városa a nemzet előtt, mert tudja, hogy hitében, hűségében soha meg nem ingott s nemzeti kötelességét, a drága hazától elszakitva bár, mindenkor hűségesen teljesitette.* (Ugy van!)

— De a felszabadulás szent elkötelezést is jelent számunkra. Amit a magyar agy, a magyar szellem, a magyar munkáskéz teremteni képes, azt mind hazánk javára kell forditanunk! Ebben a felfogásban egynek és oszthatatlannak kell lennie a város valamennyi lakosának, ifjának, öregének, férfiaknak és nőknek felekezeti, társadalmi és osztálykülönbség nélkül. (Ugy van!) Egy pillanatra se feledjük el, hogy a hazának minden fiára szüksége van és *csak az teljesiti kötelességét, aki kiküszöbölve minden széthuzást, egyéni érvényesülési beteges vágyat és szertelenségre vezethető nekilendülést, az összetartásnak, egyetértésnek, egy akaratnak s egy célra való törekvésnek: a boldog Nagymagyarország megteremtésének érdekében dolgozik!*

— Meg vagyunk arról győződve, hogy amidőn Főméltóságod vezetésével dicső hadseregünk átlépte határunkat, ez volt az első lépés a régi Nagy-Magyarország történelmi határainak teljes visszaállitásához. A Mindenható gazdag áldását kérjük imáinkban Főméltóságod drága életére és fenköltlelkü hitvesének, országunk Nagyasszonyának (éljenzés), a Főméltóságu Asszonynak boldogságára s teljes szivvel kivánjuk, hogy a magyar igazság végső diadalát: a boldog Nagymagyarország ezeréves határainak visszaállitását, nemzetünk osztatlan szeretetéből és rendithetetlen hűségétől övezve, mielőbb erőben és egészségben megérhesse!

— *Éljen nagyméltóságu vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója!*

A kormányzó beszéde

Mélyen megindult hangon válaszolt *Horthy Miklós* kormányzó a beszédekre:

— Nehéz szavakba foglalni ezt az érzést, amely eltölt ebben a történelmi pillanatban.

— Husz sulyos esztendő után először lépek seregünk élén a Felvidék felszabadult földjére.

— Hozom hazatérő testvéreinknek az egész magyarság szeretetét. Köszöntöm Komáromot, ezt a magyar emlékektől megszentelt várost, amelynek falai az ellenséggel dacoló Klapka honvédeinek hagyományait őrzik.

— Az idegen uralom nehéz idejében kemény magyarnak lenni becsület dolga. Komárom kitartott magyar becsületében és ma az ősi Szent András-templom tornyán ujra a mi zászlónk leng.

— Köszönöm a város falai közül a Felvidék hűségét, szeretetét, kitartását és kiváló vezéreinek a feltámadásba vetett rendithetetlen hitét. Rég várt örömünnepe ez a mai nap igazságunk győzelmének, amelyben fanatikusan hinni és törhetetlenül bizni egy pillanatig meg nem szüntem.

Határtalan lelkesedés riadt fel a kormányzó szavai nyomán.

— *Evviva Horthy! Evviva ammirale adriatico!* — hallatszott az ünneplés elültével a kormányzói diszemelvény mellett álló olaszok — főképen olasz ujságirók — csoportjából, amire a tömeg perceken át lelkesen éltette *Mussolinit.*

A kormányzó ezután sorra üdvözölte az emelvényen elhelyezkedett előkelőségeket, először vitéz *Imrédy Bélánét, Darányi Kálmánnét* és *Zichy Ráfaelné* grófnét, majd a férfiakat.

Néhány percnyi szünet után a katonazenekar rázenditett a Himnuszra. *A komáromiak mélyen megrendülve hallgatták végig a nemzeti imát, amelyet most játszott először a felszabadulás óta honvédzenekar Révkomáromban.* A zászlótartó a kormányzói emelvény előtt meghajtotta a hadtest zászlaját. Amikor a Himnusz utolsó akkordjai is elhangzottak, a hatalmas tömeg ujból egetverő éljenzésbe tört ki.

A fergeteges tapsvihar csak akkor csendesedett el, amikor egy öklömnyi kis magyarruhás lányka, a III. elemista *Bratkovics Rózsi* köszöntötte selypitő, vékony gyermekhangon a komáromi gyermekek nevében a kormányzót és a „szép magyar vitézeket“:

„... Szép Magyarországnak gyermekei lettünk,
Még az ég is szebben mosolyog felettünk.
Idegen országnak mostohái voltunk,
De ma valóság lett, amiről álmodtunk.
Álmodtuk, hogy egyszer eljön ez az óra,
Félénken, suttogva beszélgettünk róla,
De erősen hittünk és biztosra vettük —
Szent, édes hazánkat sohasem feledtük.
És ma édesanyánk eljött végre értünk
Megnyertük, amit a jó Istentől kértünk.
Felvirradt szivünknek legnagyobb ünnepe,
Áldassék érte a magyarok Istene!“

Kedves, megkapó jelenet volt, amikor a kormányzó odalépett a pöttöm kislányhoz, lehajolt, felemelte magához a csöppséget és megcsókolta.

Ezután a zászló megkoszoruzása következett. A vegyesdandár zászlajára a komáromi magyar anyák nevében *Balogh Miklós* helyettes polgármester felesége, a komáromi leányok nevében pedig *Gőgh Zsuzsi* kötött nemzetiszinü szalagot és koszorut, miközben a folyamőrök zenekara a Himnuszt játszotta.

Katonai díszmenet a Hadur előtt

Az ünnepség után a Klapka-induló hangjai mellett megkezdődött a komáromi hidon át bevonult honvédcsapatok diszmenete. Dübörgő léptekkel léptek el a diszemelvény előtt a különböző csapattestek osztagai, remekül felszerelt acélsisakos gyalogság, műszaki csapatok, gránátosok, utászok, folyamőrök, csendőrök, huszárok, kerékpárosok, tüzérek, motoros ütegek, páncélkocsik. Szinte végeláthatatlan sorokban, másfél óra hosszat vonultak el a csapatok a meg-megeredő esőben és a mozdulatlanul kitartó és lelkesen éljenző tömeg sorfalai között.

A kormányzó a diszemelvény előtt fogadta a csapatok diszmenetét. Mögötte állottak fel *Werth Henrik* gyalogsági tábornok, a honvédvezérkar főnöke, vitéz *Jány Gusztáv* altábornagy, a katonai iroda főnöke és vitéz *Temessy Milán* altábornagy, vegyesdandárparancsnok szárnysegédeikkel és beosztott tisztjeikkel. A diszmenet alatt a folyamőrség és a gyalogezred zenekara felváltva lelkes

magyar indulókat játszott.

Alkonyat volt már, amikor felcsendültek a Himhusz hangjai. *Horthy Miklós* családjával és a kormány tagjai autóikba ültek, Komárom népének hálatelt örömrivalgása kisérte őket az utóbbi hetekben annyit szerepelt Duna hidig, amely mától kezdve ujra nem jelent határvonalat. A város valamennyi házának ablakaiban gyertyák lobogtak, minden ember a fényesen kivilágitott utcákon tolongott. Komárom népe ünnepelt, husz év óta az első szabad éjszakáját ünnepelte.

Dr. Szerelemhegyi Ervin.

Hogyan folyt le a csapatok bevonulása?

Mielőtt a honvédcsapatok bevonultak Komáromba, *fehérzászlós parlamenter tiszt ment át a csehekhez* és megállapodott a város átvételének feltételeiről és arról, hogy a pozsonyi tárgyalásoknak megfelelően a cseh csapatok mennyire vonulnak vissza. Pontosan 11 órakor tért vissza a parlamenter tiszt és harsány „Előre!“ vezényszavára megindult egy utászszázad, amelynek első szakasza *percek alatt szétrombolta a spanyol lovasokat és részeit a Dunába dobta.* A század műszakilag földeritette a hidat és annak környékét megvizsgálta, hogy a hidon maradt-e robbantóanyag, vagy valamilyen rombolás van-e rajta. Utánuk gyalogos alakulatok a kapott feladatnak megfelelően Révkomáromtól tiz kilométernyire keletre fekvő Hetény nagyközség felszadaitására indultak. A második gyalogsági alakulat Révkomáromtól északnyugatra szintén tiz kilométernyire, közvetlenül a Vágduna mellett fekvő Keszegfalvára indult. A harmadig gyalogsági csoport Örsujfalun keresztül a Duna folyásával szemben nyugatnak tartott a tizenkét kilométernyire fekvő Csallóközaranyos nagyközségbe.

A gyalogság után kisebb létszámu tüzérosztag is átkelt a hidon. A bevonult csapatok előre pontosan kidolgozott terv szerint *megszállták a révkomáromi középületeket* és biztositották minden meglepetés ellen a felszabadult várost. Amikor a csapatok beérkeztek Révkomáromba, *a cégtáblák valamennyi csehnyelvü feliratát átfestve találták.* Rendkivül sok Mussoloni-kép volt kifüggesztve és kiragasztva. A lakosság különösen lelkesen ünnepelte Moussolinit és Cianót s követelte a lengyel-magyar közös határt. Természetesen *Horthy Miklós* kormányzó éltetése mindent elnyomott.

Közvetlenül a csapatok után ment át Révkomáromba az ujságirók, a filmfényképészek és fényképriporterek, festők és rajzolóművészek igen népes serege, majd a rádió műszaki személyzete is. *Rögtön átvonult a magyar posta személyzete is* és vonalépitők hada szállta meg a hidat, hogy *a husz év óta megszakitott távíró- és távbeszélő-összeköttetést az anyaországgal megteremtse.* Mindenkinek kijutott az ünneplésből, amely feledhetetlen maradt.

Magyar postaszekrények Komáromban

A honvédcsapatok után Rév-Komáromba érkezett *Baksa János* rendőrfőkapitány, a vidéki rendőrfőkapitányságok vezetője és intézkedéseket tett a rendőrség munkájának beosztására. Röviddel a honvédcsapatok bevonulása után a rendőrségnek és a csendőrségnek egy-egy osztaga megérkezett a városba.

Rendkivül nagy feltünést és örömet keltett, hogy *a posta már vasárnap estére kelve magyar postaszekrényeket szerelt fel a fontosabb helyeken.* Komáromban a postaigazgatóság rendelkezést tett közzé, amely szerint a meglévő cseh bélyegekkel is lehet a küldeményeket bérmentesiteni, azonban megfelelő átszámitással a magyar bélyegekkel egyenlő értékü mennyiséget kell a küldeményekre ragasztani. *Ez igen érdekes különlegesség a bélyeggyüjtők szempontjából.*

A felszabadult Párkány leirhatatlan ujjongással fogadta József kir. herceget és a magyar honvédeket

A dunai átkelés előkészitése Esztergomnál

— A Pesti Hirlap kiküldött tudósitójának telefonjelentése —

Visegrád, nov. 5. Hideg, barátságtalan novemberi éjszakában értünk éjjelezési állomásunkra, Visegrádra. Ott igazi magyar vendégszeretettel fogadott *Tomcsányi István* főjegyző. A kereskedelmi alkalmazottak egyesületének üdülőjében helyezett el. Az üdülő gondnoka és felesége gyorsan rendbehozták a nagy épületet; mire megérkeztünk, már égett a hall kandallójában a hatalmas tűz és nekifoghattunk munkánknak. Tomcsányi főjegyző szép beszéddel köszöntötte az idegen és magyar ujságirókat, örömének adva kifejezést, hogy éppen az ősi Visegrádból fogják a világgal közölni, hogy az ezeréves Magyarország egy része ismét visszakerült...

Az 1. vegyesdandár csapatai *nagybaczoni vitéz Nagy Vilmos* altábornagy parancsnoksága alatt a volt cseh határt az esztergom—rimaszombati sávban lépik át.

A megállapodás szerint az 1. vegyesdandár csapatai november 6-án a következő területet szállhatták meg: *Bucs, Muzsla, Ebed, Párkány, Garamkövesd, Bajta, Leléd.* Az átkelés *két csoportban* történt. A csapatok zöme *Esztergomnál* ment át a nagyhidon, mig egy oszlopot, a 2. gyalogezred egy zászlóalját, árkászokkal, távbeszélőkkel és egy üteggel — *Nyergesujfalunál* hajóztak át rohamcsónakokon, pontonokon és kompokon a Dunán.

Honvédeink Esztergomnál is átkelnek a Dunán

Esztergom, november 6. Gyönyörü őszi reggelre virradtunk. „Odaát a cseh parton“ — de már nem lesz soká az — a börzsönyi hegyek és a Kövecses lejtőin valószinütlen barna-viola-sárgás köntöst öltöttek az erdők. Talán ünneplőjüket vették fel erre a napra. *Az északi part kihalt...* egy lelket sem lehet látni. *Esztergom* nyüzsgő hangyabolyhoz hasonlit. Mindenfelől özönlenek az emberek, nagyja-kicsinye ünneplő ruhákban, iskolás leányok tanitónőik, apácák vezetésével. Majd Bocskay-sapkás fiuk zárt rendekben menetelnek kitüzött felállitási helyeik felé. Mindenütt sok-sok zászló és virág, a harangok zugnak...

8 óra

Fiatal, karcsu gyalogsági főhadnagy közeledik a határhoz, mögötte két honvéd feltüzött szuronnyal, egyiknél nagy fehér zászló van. Szemben vele a cseh tiszt. Szabályszerüen *tisztelegnek egymásnak,* a cseh tiszt forma szerint átadja az imperiumot, a magyar tiszt átveszi. Ismét tisztelegnek s visszatérnek, hogy parancsnokaiknak az aktus véghezvitelét jelentsék. A megegyezés szerint csapataink éle a határt pontban 11 órakor fogja átlépni.

Esztergomban ezalatt folyik a felvonulás és készülődés. Mindenfelől csengő-bongó zeneszó, felvonulnak a leventék századai, a frontharcosok, a lövészek, cserkészek, majd a helyőrségnek azok a csapatai, amelyek a megszállásban nem vesznek részt, hanem sorfalként alkalmazták őket a rend fenntartására, az ünnepély emelésére, jutalomképpen is, hogy tanui legyenek a gyönyörü történelmi aktusnak.

A hidfő körül tarka tömeg nyüzsög, de igen fegyelmezetten viselkedik. A várhegyen, a Bazilika előtt, sok-sok ezer ember nézi a felvonulást. *A régi váron, a kiásott és helyrehozott falak ormán hatalmas trikolórt lobogtat a csipős őszi szél...*

A hid előtt összegyülnek az előkelőségek. *Radocsay Lajos* főispán, *Frey Vilmos* alispán, *Meszlényi* püspök, a felekezetek vezető lelkészei, a megbetegedett *Dr. Glatz Gyula* polgármester helyett *Brenner Antal* helyettes polgármester, tiszti küldöttségek, a Nyukosz tisztjei számos hadikitüntetéssel és nagy hölgykoszoru..

Mindenki tanuja akar lenni a nagy eseménynek. A jég megtört, megkezdődött Magyarország megujhodása...

És itt egy percre meg kell állnunk! Még sohasem fordult elő *a világtörténelemben, hogy egy döntőbiróság itélete alapján, minden ellenállás, puskalövés nélkül „győző állam“ ily nagy területet adott volna át egy másik ország hadseregének...* Igaz, hogy ilyen összeroppanásra se emlékezünk. Egy ujonnan alakult állam, miután szövetségesei cserben hagyták, szétesett huszéves fennállás után... Elég volt a magyar hadsereget megmutatni, a „kölcsönös bemutatkozás“ után a csehek máris abbahagyták a játszmát.

Megváltoztak a politika, a sztratégia módszerei, vagy csak az örök igazság elvei arattak a legutóbbi időben győzedelmet s igy érhetett el szegény hazánk is sikert véráldozat nélkül??? ...

Fél 11 óra

A megszálló csapatok is felvonultak csengő-bongó zeneszóval. A hid előtt közvetlenül az elővéd sorakozik menetoszlopban. Egy határőrzászlóalj, félszázad utász, egy-egy hiradó, csendőr és gyalogágyus szakasz, majd a sajtó képviselői, a rádió és film autói. Ötszáz lépés távközre áll a főcsapat: egy szakasz huszár, a József nádor nevét viselő 2. gyalogezred két zászlóalja, az ezred közvetlen alakulatokkal, 3 üteg és a vonat. Feltünést keltett két „cseh“ csendőrőrmester teljes egyenruházatban, csak sapkájukat diszitette hatalmas piros-fehér-zöld szalag és köztük a régi közös hadsereg egyenruhájában egy férfi, kezében hatalmas nemzetiszinü szalaggal átkötött kenyérrel. A csapatok mögött a „Magyar a magyarért“ akció hölgyei szeretetadományokat hoztak a felszabadult területek lakosságának...

Közvetlenül a hid előtt *vitéz Nagy Vilmos* állt fel törzsével.

Megérkezik József királyi herceg

Háromnegyed tizenegykor megérkezett *József királyi herceg,* ki *mint a 2. ezred tulajdonosa vett részt a bevonuláson.* Közvetlenül a megindulás előtt hatalmas teherautó pöfögött a csapatok mögé. A kis-dunamenti községek küldöttségét hozta. Ott volt a járás főbirája, nők, gazdák, postaaltisztek, vasutasok, szóval a társadalom minden rétege képviseltette magát, hogy a felszabadult testvéreket üdvözölhesse. Ők is csatlakoztak a bevonulókhoz. Tiz perccel 11 óra előtt fehérlobogós cseh „parlamentér“-tiszt jött autón jelentve, hogy várják a csapatok bevonulását. *Felhangzott a „Magyar Hiszekegy“... „Imához“!* Majd *Brenner* helyettes polgármester bucsuzott néhány szóval az átvonuló csapatoktól, mire a 2. ezred parancsnoka válaszolt: Büszke, hogy a 2. ezred honvédeinek bakancsa fogja letaposni a gyülölt határt, *Isten nevében előre!* A Rákóczi-induló hangjai mellett indultak meg a csapatok, élükön az 1. vegyesdandár parancsnokával...

Mire beértünk Párkányba, gépkocsikon előreküldött fürge *hiradó honvédek már kiragasztották kormányzónk „Magyarok!“ cimü kiáltványát hatalmas falragaszokon. Megható volt, mint simogatta egy öreg magyar a hevenyében felragasztott plakátot, hogy csak jól tartson a falon... Egy jóképü gazda könnyezve mondta el, hogy a gyalogélt vezető fiatal tiszt, midőn rajával a hidat elhagyva felszabadult területre lépett, térdreereszkedve csókolta meg az immáron magyar rögöt...*

A lakosság ujjongását, lelkesedését *nem lehet leirni,* midőn virágokkal diszitett rohamsisakos csapataink *Párkány* földjére léptek.

A főtéren diadalkapu várta katonáinkat, kik aztán diszmenetben vonultak el *József királyi herceg* előtt....

A diszmenet után az ezred zenéje és zászlója a szónoki emelvénnyel szemben állt fel, s felhangzott a Himnusz... Utána magyarruhás bájos kislány köszöntötte a magyar zászlót; *nem maradt szem szárazon, midőn a csöppség üdvözlő beszéde végén kérte a magyar csapatok parancsnokát, simitsa végig a fejét, hogy biztos legyen abban, nem álmodja-e ezt a szép napot s tényleg itt vannak-e a magyar katonák...* Ezután *Dr. Porubszky* nemzetgyülési képviselő, aki a világháboruban katonapap volt, mondott megható beszédet, majd *Azsaitovits Gyula,* a magyar nemzeti tanács elnöke, *Dr. Gürtler Dénes* beszélt, *Zoltán Amália* és *Tóth Lili* a hölgyek köszöntőjét mondták el, *Vaczula István* a munkások üdvözletét tolmácsolta, *Vichor Béla* pedig a katonákat köszöntötte. A város nevében *Dlouhy László* üdvözölte a felszabaditókat, a zászló-eskűt egy kis iskolásleány és cserkészfiu mondta el. Ezután *József királyi herceg* válaszolt:

— Életem legboldogabb napja a mai — mondotta —, midőn látom a trianoni várat meginogni. Alapjait a magyar kitartás és akarás ren-

A magyar katonák virágos, pántlikás, mosolygós és könnyes bevonulása a Bodrogközbe

— A Pesti Hirlap kiküldött munkatársától —

Királyhelmec, nov. 6. Milyen sokatmondó lehet egy cikk felett még a keltezés is. Szinte büszkén irom le ezt a szép magyar helységnevet: *Királyhelmec.* Tegnap még Kralovski Humec volt a neve. Igy szerepelt a csehszlovák helységnévtárban husz esztendeig. Mától fogva pedig megint Királyhelmec a neve, s ahogy a mai felejthetetlen könnyes, mosolygós, virágos, csókos fogadtatás meghatódott, de elszánt arcain láttam, Kralovski Humec nem lesz többé soha! Hogy az ezeréves magyar történelem viharos tengerében egy cseppnyi ideig Királyhelmec Kralovski Humec volt, felejtsük el gyorsan.

Utban a trianoni határ felé

Még sötétben, hajnali öt órakor indul a vezérkari főnökség *beregszász—munkács—ungvári* sajtóosztályának különitménye. A korai felkelés nem riaszt vissza senkit sem, sőt már félötkor ott topogunk mindannyian ebben a csipős novemberi hajnalban vörös bőrüléses, pompás autobuszunk körül. Éppen ugy mint a katonák, az ujságirók is már türelmetlenek. Menni, menni, minél hamarabb átlépni azt a csufságos trianoni határt. Sajnos azonban, mindennek formalitása van. Tárgyalnak a parlamenterek, s ezen a szakaszon csak tiz órakor vonulhatunk be. Számoljuk az órákat. Az autobusz indul. Háromszáz perc hiányzik a tiz órához. Husz évhez mérten kevés, de az utolsó napok tétlen várakozása után szinte örökkévalóságnak számit.

Keresztül robogunk az álmos kis falukon, az ébredező *Nyiregyházán*, elérünk *Dombrádra*, a Tisza partjára, ott áll a pontonokon nyugvó katonai hid, amely átvisz *Cigándra*, a tulsó partra. Nézzük a hidat és méricskéljük zömök, kis autobuszunkat, amely gépkocsivezetőnk bevallása szerint csekély száz mázsa. Mi gyalog megyünk át az ideiglenes hidon, ebben a novemberi tiszai szélben, aminek valami különösen csiklandós foga van. Derék gépkocsivezetőnk pedig egyedül vág neki az ormótlan nagy autobusszal. Óvatosan, szinte lábujjhegyen megy át az óriás gépkocsi a hidon, sofförünk mindenesetre kinyitja az ülése mellett levő ajtót. Az ördög nem alszik . . . De hálistennek szerencsésen átért és a kül- és belföldi sajtó lelkes nyiltszini tapsban részesiti.

A Bodrogköze . . .

Már reggel van, amikor elhagyjuk *Cigándot* és futunk *Ricse* felé. Süt a novemberi napocska, igyekszik, igyekszik . . . Fényt, ragyogást bőven szállit az ünnepséghez, csak meleget nem nyujt. *Ricse mellett a nagy barnászöld réten lovasok, tankosok, kerékpárosok, tüzérek, gyalogosok éppen felfejlődnek.* Az emberek, a lovak virággal diszitve, szinte minden második-harmadik katonánál van zászló. Ez a három élénk szin a zászlón, és az élet homályosabb szinei az embereken, állatokon, ágyukon, felszerelésen olyan szincsodát kevertek a ricsei rét óriás palettáján, hogy a szemünk, szánk tátva marad a gyönyörüségtől. Egy uj honfoglalás képét látom kibontakozni a magyar harcosoktól zsufolt réten.

Ricse után jönnek az apró bodrogközi falvak: *Semjén, Cséke, Láca, Dámóc.* Falusi kezek által szeretettel összetákolt zászlók a padlásablakban, a kapuk fölött. A lakosság ünneplőben áll kint az utcán, éljenez és halomszámra dobálja a virágot a kocsinkba. Boldog nevető és siró arcok. Uramisten, mi lesz odaát, ha már itt is bokáig járunk a virágban.

— *Szerencsés utat!* — kiáltják felénk.

A határon

Dámóc a legutolsó falu az innenső oldalon, illetve most már csak egy óra kérdése és nem lesz többé „innenső". A lakosság itt is ünneplőben van. A határmenti falu avanzsálásának nagy napja ez. *Dámóc* előlép, beljebb kerül az országba, más falvak veszik át hálátlan szerepét.

Itt találkozunk vitéz *Béldy Alajos* vezérkari ezredessel, a határt átlépő lovasdandár parancsnokával. Ez a markáns arcu, remekbe szabott magasrangu katona, aki hosszu ideig volt londoni követségünk katonai attaséja, tipikusan az a vezér, akiért tűzbe rohannak az emberei. Vitéz dandárparancsnokunk készséggel magyarázza el a helyzetet. Felmegyünk egy dombra, jó darab ut, amig odaérünk. A terep sáros, rágadós, olyan vendégmarasztaló. Közben még lövészárkokat is kell átugrálni. Megállok egy ilyen árok mellett, a régi harctéri katona szemével meg-megnézegetem: van-e valami ujdonság? Azután átugrom a lövészárkot. A dandárparancsnok lekötelező udvariassággal figyelmeztet:

— *Tessék vigyázni, szerkesztő ur . . .*

— *Oh, köszönöm . . . Igaz, hogy husz éve mult már, hogy valahol a Monte Assolone mellett legutoljára átugrottam egy ilyen árkot, de talán még nem felejtettem el . . .*

Felérünk a dombra. Vitéz Béldy ezredes a távolba mutat:

— Az ott *Nagytárkány*, ez itt *Kistárkány* . . . Ott a jobb oldalon van *Perbenyik* . . . Arrafelé van *Asztély* . . . *Pontban tiz órakor átlépjük a határt . . .*

Ott van mellettünk *Lieszkovszky Pál* százados, kezében egy nagy világitópisztollyal, ezzel fogja megadni a jelet a széles, nagy terepen felállitott katonai alakulatoknak. Mindenki türelmetlen, az idegek pattanásig feszültek, az indulás jelét várja minden ember.

A csehek tegnap még átlőttek husz ágyulövedéket, még sebesülés is volt. Közben néhányszor végigpásztázták gépfegyverrel Perbenyik és Dámóc között a mezőt. Az ágyulövedéktől két ház megsérült, egyéb baj nem történt.

Ez a Ruszinszkó felé vezető útszakasz a legnyugtalanabb. Ha éjszaka két száraz kukoricaszár összezörrent, a határsávban a csehek rögtön lövöldözni kezdtek, mert hátha jönnek a magyarok . . .

Tiz óra: indulás!

Végre tiz óra van! A jeladó pisztoly rakétája felröppen. A trombiták felrikoltanak, ahogy a dombról látjuk, köröskörül megmozdul minden. *Indulás!*

Az előörsök már mennek a határoszlop felé. Utánuk megy majd az elővéd, azután mehet a sajtókocsi. A főcsapat majd csak utánunk jön. Rohanunk a kocsink felé; egy pillanatot sem akarunk elmulasztani ebből a csodálatos órából.

Már indulunk is. A novemberi nap beragyogja az egész terepet, a „tuloldalon" zugnak a templomtornyokban a harangok. Nézünk előre az uton, a történelem végtelen utjának ezen a kis szakaszán.

Tiz óra öt perc! Elértük a határt. Már „cseh" területen vagyunk. Előttünk nincs senki. Az út üres és titokzatos. Az a jogos gyanum támad, hogy az elővéd másfelé ment. És *ezen az uton mi vagyunk az elővéd . . .* Most már mindegy! Előre! Fegyver nincs nálunk, csak a töltőtollunk. S ez olyan szimbolikus . . .

Az uton az első falu felé egy keskeny árkon valami kőhid-féle vezet át. *Leszállunk és megvizsgáljuk, hogy a kivonulók puszta feledékenységből nem hagytak-e alatta valami robbanó szeretetcsomagot. Ami biztos, az biztos!*

Perbenyik

Elérjük *Perbenyik* község első házait. *Férfiak, asszonyok, gyerekek futnak elénk, nemzetiszinü zászlókat lobogtatnak, integetnek, kiabálnak. Csupa egyszerü szó, csupa egyszerü mondat, de az adott pillanatban tökéletesebbet a legnagyszerübb szó se tudna kitalálni.*

— *Isten hozott benneteket!*

— *Éljen Magyarország!*

Jobbkéz felé van az öreg *Majláth*-kastély. A kertkaput még ott csufitja az ütött-kopott idegennyelvü tábla:

Vchod je prisne zakarany!

Tilos az átjárás!

E történelmi pillanatban milyen pokoli humort képvisel ez a cseh tábla. Nem tudom, milyen átjárást tilthattak meg itt a bitorlók, de bizonyos, hogy amikor évekkel ezelőtt kiakasztották, *nem gondoltak arra az „átjárásra", amit most vitéz Béldy lovasdandára végrehajt . . .*

Az idegen elnyomás alól felszabadult bodrogközi község főutcájának torkolatánál virágokból és zöld gallyakból diszitett diadalkapu várja a magyar katonákat. Két oszlopát széles nemzetiszinü zászló köti össze. Fehér részében ez a felirás: *„Isten hozott, magyar testvér".*

Az utcán kint tolong a falu apraja-nagyja. Pántlikásan, virágosan, lányok magyar ruhában, legények csikósnak öltözve lovon, azok, akiknek kerékpárjuk van, felcifrázták a kétkerekü szerszámot is mindenféle széppel, amit csak piros, fehér és zöld papirból ki lehetett találni. Nézem a díszruhákat, a három szivdobogtató szin tobzódását és a diadalkapu felett a nagy zászlót az Istenhozottal. *Valami csodálatos dolog, hogy honnan került elő ez a sok, husz esztendő óta tiltott holmi: nemzetiszinü szalag, zászló, pruszlik, párta? Hogy dugdoshatták ezt a sok rebellis cifraságot erre a napra, amely oly nehezen akart eljönni.* Van is a szalagok között egy pár, amelyben a piros és zöld szin árnyalata valahogy nem stimmel, de hát, ha nem lehetett mást kapni, igy is jól és igy is megértik a tisztek és a katonák, akik most már szakadatlan sorokban jönnek, vonulnak lovon, gyalogosan, szekereken és ágyuk mellett.

A kis bodrogközi falu lakói őrjöngenek a boldogságtól. Szórják a virágot, éljeneznek, sirnak, ölelgetik a katonákat. Oh, hogy ez a nap mégis elérkezett.

— *Éljen Horthy!*

— *Éljen a magyar honvédség!*

— *Mindent vissza! Pozsonyt vissza!*

Amikor látják a katonákat, a jó egyenruhákat, a nagyszerü felszerelést, a pompás lovakat, a néma, de mégis sokatmondó ágyukat, oda vannak a boldogságtól. Egy öreg perbenyiki magyar elragadtatással kiáltja:

— *Ezek a mi katonáink! Hisz ennyi magyar fiu Prágáig tudná visszakergetni a cselákokat . . .*

Közben arcán csorognak a könnyek.

Hull a virág, *a lovak néha ficánkolva tiltakoznak a szeretet e nyugtalanitó jelei ellen,* de a kemény huszárkezek erősen fogják a szárat. Olyan szépek igy sallangosan, virágosan, pántlikásan ezek a magyar katonák, hogy csak ugy repes a szive mindenkinek az örömtől.

Mialatt folyik a bevonulás, *„Sajtó"* feliratu karszalagom tiszteletére ott tolonganak körülöttem a perbenyiki magyarok. Mindegyik mesél, egymás szájából kapják a szót:

— *Tegnap éjjel még kézigránáttal dobálóztak a csehek* — mondja egy asszony. — *Tessék ide benézni az udvaromba, ott van a gránátluk . . .*

Benézek. Valóban éktelenkedik a kivonulók dühös vizitkártyája.

— Aztán hogy mentek ki ezek? — kérdem a körülöttem állókat.

— *Mindegyik másképpen . . . Az egyik szégyenkezve, mint akinek az orra vérzik . . . A másik fenyegetőzve, hogy ők bizony három hónapon belül visszajönnek . . .*

— *Jönnek ám a nehézséges . . .* — hallok egy pár hamisitatlan bodrogközi káromkodást.

Egy asszony siránkozik: csak már a fiainkat engednék haza.

Ezt sokan panaszolják. A cseh hadseregbe besorozott magyar fiuknak csak egy kis töredékét engedték haza, a többit tovább vitték az ország belsejébe. Most ezek miatt nyugtalankodik a felszabaduló vidék népe.

— Rettenetesek voltak ezek az utolsó hetek, — mondják szinte egyhanguan. — Nem tudtunk aludni, nem tudtunk enni . . . Azt hittük, hogy sohase lcsz vége ennek a kálváriának . . .

Isten áldd meg a magyart!

Az éljenzés harsányabb lesz, a diadalkapu felől feltünik vitéz *Béldy Alajos* ezredes daliás alakja, mellette, mögötte dandárparancsnoki törzskara jön. Ami még virág megmaradt a kezekben, most mind ezekre a nagyszerü magyar tisztekre szórják.

— *Éljenek Horthy Miklós katonái!*

A dandárparancsnok megáll, meghatottan tiszteleg. S most egyszerre felcsendül a husz évig tiltott dal:

— *Isten áldd meg a magyart!*

Nem vagyok öreg ember, de már nem is vagyok mai gyerek. Sok mindent megéltem már ebben az életben, a Himnusz zsenge óvodás korom óta kisér, hallottam és énekeltem ezerszer, hallottam megszámlálhatatlan alkalommal és körülmények között . . . De egy bizonyos: olyan öreg nem lehetek soha, hogy azt a Himnuszt ott a bodrogközi község főutcáján valaha is el tudjam felejteni.

Öregek és fiatalok, felszabadulók és felszabaditók ugy küldték az acéloskék novemberi ég felé teli torokkal, áhitatosan, hogy a könnyünk kicsordult belé.

A felnőtt szemérmességével ijedten nézek körül. El akarom nyomni ezeket a könnyeket, amikor *szemem rátéved a Himnusznak tisztelgő dandárparancsnokra. Ezen a kemény, barázdás férfiarcon csak ugy csorognak a könnyek. S körülötte is mindenki sir: tisztek, katonák, civilek és senki se szégyenli ezeket a könnyeket.*

A Himnusz a „nemzeti imádság", hallottam és olvastam sokszor. S hogy ez nem valami frázis, azt most, ebben a bodrogközi faluban értettem meg igazán.

A nagytiszteletü ur, *Máthé Miklós* református lelkész üdvözölte ezután vitéz Béldy ezredest és katonáit:

— *Veletek együtt akarunk dolgozni a mi hazánkért, Magyarországért . . .* — mondja könnyek között.

Egy édes pöttömnyi apróság, magyarruhás kislány bátor, verses üdvözletet mond. Csokrot ad át az ezredesnek, aki meghatottan válaszol a szeretetnek e szives szavaira és [illegible]eleire.

— *Ami engem különösen megfogott* — mondja többek között —, *az ennek a kislánynak az izes, hibátlan magyar beszéde volt. Ez a kislány jóval Trianon után született, de a magyar beszéde olyan, mintha sohasem élt volna idegen uralom alatt. Perbenyiki anyák, köszönjük nektek, hogy megtartottátok az uj nemzedéket magyarnak . . .*

ditette meg. Tudom, hogy ez a vár teljesen össze fog omlani. *A mai csak az első lépés volt.* Isten vezéreli a mi csapatainkat, csak azt szálljuk meg, amit az igazság adott nekünk. Kérjük a mindenható Istent, hogy ezt az igazságszolgáltatást folytassa, adja meg az annyit szenvedett magyarnak azt, amiben a csonka Magyarország husz éven keresztül tudott hinni: *Nagy-Magyarország feltámadását.*

— Mint a világháboru egyik hadvezére, köszöntöm Párkány minden lakóját forró, meleg szeretettel, azzal a szeretettel, amelynek megnyilvánulását oly sokat hallottam katonáinktól, nem egyszer a haldoklók ajkáról is: szivesen meghalok, csak hazámnak ne legyen baja.

— Tudom, mit szenvedtetek — folytatta József királyi herceg —, tudom, hogy a magyar itt nyomorgott és sinylődött, de ha egyek leszünk, akkor Magyarországon a poklok kapui sem fognak erőt venni. Ha osztály és rangkülönbség nélkül csak magyarok leszünk, ha vállvetett munkával, szivünk utolsó dobogásával is csak azon dolgozunk, hogy Szent István Magyarországát egész nagyságában ujra feltámasszuk, el is fogjuk érni célunkat.

A királyi herceg ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét: *„Magyarok Istene, áldd meg a magyart, add vissza drága Hazánkat.“*

Nagy Vilmos altábornagy köszönte meg az üdvözléseket lendületes beszédben. A megható ünnepséget a Himnusz fejezte be, utána a közönség Te Deumot hallgatott.

A pihenő katonákat a lakosság ölelgette, dédelgette, kinálgatta étellel, itallal. A csapatok egy része folytatta utját, hogy még a mai napra előirt többi községet is megszállja. A zenekarok térzenével szórakoztatták a városka közönségét, a rádió is megszólalt. Mindenütt megjelentek a plakátok:

„Észak felé menetelünk,
Testvéreink hivnak, megyünk...“

Az egyesült országos keresztényszocialista és magyar nemzeti párt plakátjai pedig azt mondták:

Egy magyar még semmi,
Száz magyar még semmi,
Millió magyar, ha találkozik egyszer,
Megbillen a vén föld s uj pályán kezd futni...

Csak nehezen tudott az örömmámorban uszó városka elcsendesedni. A lakosság csak akkor hitte el, hogy igazán visszatért az ezeréves hazába, hogy a magyar katonák nem mennek többé el, amidőn *az Esztergomból áthallatszó magyar takarodóra a kürtösök husz év után először adták meg a választ Párkányból...*

Suhay Imre.

A honvédek lelkes fogadtatása a felszabadult szobi járás községeiben

Szob, nov. 7. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Szobon állomásozó *határbiztositó katonaság átlépte a volt trianoni határt.* A szobi járás ezrekre menő közönsége lelkes örömmel vett bucsut az Ipolyvölgy innenső oldalán állomásozott katonáktól, akikhez vitéz *Vadas Rezső* járási főszolgabiró intézett beszédet. A járási vitézek nevében vitéz *Csánk Kálmán* bucsuzott a katonáktól, akiket a szobi leányok valóságos virágesővel árasztottak el. Az üdvözlésekért a csapatok parancsnoka mondott köszönetet s a parancsnoksága alatt álló csapatok nevében is kijelentette, hogy *az ezeréves haza visszaszerzéséért készek életük árán is küzdeni.* Ezután a katonaság az előirt harci rendben a szobi vasuti hidon át *Helembára, az első felszabadult szobi járásbeli községbe vonult.*

Helemba egész lakossága elébement a magyar honvédeknek. Mámoros örömmel fogadták az első felszabadító magyar katonákat. A honvédcsapatoknak hasonlóan lelkes fogadtatásban volt részük a közeli *Garamkövesd, Bajta* és *Leléd* községekben is.

A szobi járás közönsége vasárnap hazafias ünnepélyt tartott, amelyen dr. *Bizay József,* a szobi lazarista teológia házfőnöke mondott beszédet. Utána a közönség kivonult az Ipoly torkolatához, a volt trianoni határra s ott a lazarista teológusok csákányokkal *ünnepélyesen kiemelték a földből a trianoni határkövet.*

Hétfőn a csapatok folytatták előnyomulásukat. A *Letkés* községben állomásozó csapatok *átlépték a határt az ipolyszalkai Ipoly-hidon.* A letkésiek egy szálig kivonultak a volt határt átivelő vashidhoz, amelynél vitéz *Vadas Rezső* szobi járási főszolgabiró, *Keresztes János* letkési plébános és vitéz *Simon József* jegyző vettek bucsut tovább induló csapatainktól.

A hid tulsó oldalán szivszorongva várt Ipolyszalka és Letkés község magyar közönsége, élén a 84 éves aranymisés esperessel, *Ferenczy Györggyel, aki papi diszben és feszülettel a kezében a megindulástól elcsukló hangon köszöntötte Mária országa és Horthy Miklós katonáit.* Az örömkönnyek zápora hullt az ipolyszalkaiak szeméből, amikor vitéz Vadas Rezső, a szobi járás főszolgabirája, átadta az ipolyszalkai magyaroknak a letenyei járás közönsége ajándékát és gyönyörü magyar zászlóját, amelyet a szalkaiak öreg plébánosa a templom előtt megszentelt az örömteljes nap emlékére és elhelyezte a templomban. Az egész zászlóalj beérkezése után Tedeum volt a templomban, amelyet ugyancsak *Ferenczy György* esperes celebrált.

Ezután a csapatok harcrendben folytatták utjukat Ipolykiskeszi felé, hogy a mai napra előirt céljukat elérjék.

A határ elindul

Miskolc környéki csapataink vasárnap és hétfőn elkezdték a Rozsnyót és Kassát övező területsáv megszállását

A Pesti Hirlap kiküldött munkatársának telefonjelentése

Északi határszél, novemberben.

A területszakaszon, melynek felszabaditását a miskolci 7-ik vegyes dandár parancsnokának, *Littay-Lichtenecker András* altábornagynak vezetése alatt vasárnap és hétfőn kezdte el a honvédség, nem bucsuznak a csehek különösebb ünnepélyességgel. Ipolyságon, s mint hallom, más helyeken is visszamaradtak cseh tisztek az ottani helyőrségből s ámyalogva és savanyu udvariassággal végezték el az átadás — számukra keserves — szertartását. Itt a trianoni határszélen, ahol vasárnap délelőtt, *Karos* magyar község határsorompójánál, délelőtt tiz órakor voltak kötelesek átadni a sorompó kulcsait — ezek a cseh sorompók csakugyan kulcsra járnak s tömör acél- és beton-szerkezetek —, a vámházat s a felszabaduló területsávot: nem látni sehol csehet. A csehek piros-fehér sorompóját virággal díszitették fel a környékbeli magyar falvak lakosai. S a sorompó körül, a trianoni határt jelképező magas töltésen, mindenütt szoronganak az emberek, várják a jelképes pillanatot, mikor *ez a határsorompó a magasba emelkedik,* a határt átlépik a magyar honvédség biztositó előőrsei, átléphetjük mi, ujságirók s végre megindulnak a csapatok, kitüzik a magyar állam felségjelvényeit a hazatérő falvak házaira s husz év után felszabadul egy magyar terület a cseh uralom alól. Ezt a pillanatot várjuk: katonák, ujságirók, környékbeliek és idevalók. S tiz óra előtt néhány perccel feltünik a felszabaduló Bodrogszerdahely nemzetiszinü zászlókkal közelgő körmenete.

Tiz órakor a biztositó-osztag huszárai — egy szakasz — az ut kétoldalán felállított libasorban belovagolnak a határmögötti területre. Süt a nap s a csapat huszár, az élen egy fiatal huszárhadnagy, *Bónis Bertalan* vezetésével belovagol a felszabaduló területre. *De ez a lovaglás, ez a kezdetben lassu, pillanatok mulva galoppban vágtató nekirohanás a tájnak feledhetetlen,* nemcsak a nézők, valószinüleg a huszárok számára is. Ezt a nekirohanást, ahogy a napsütötte novemberi reggelben nekivágtattak a huszárok Bodrognak, ezt a lendületet és mindenre elszánt, igazán nemcsak jelképes birtokbavételét egy tájnak, mely egy pillanattal elébb „külföld“ volt a térképen, s egy pillanat multán a hazai táj egy valóságos szöglete minden magyar ember szivében, ezt a „felderitő és biztositó“ lovaglást nem fogom elfelejteni soha. A huszárok eltünnek a Bodrog irányában, ahol, a környező dombok állásaiban, mindenütt látni még a csehek várakozó gépfegyveres osztagait. S a sorompónál találkozik egy magyar és egy felszabaduló község népe. Honnan vették e magyar szineket, honnan ezeket a pártákat és magyaros pruszlikot az arany himzéssel, hol szedte a bodrogszerdahelyi tanitó ezt a sok magyar kokárdát és szalagot, mellyel feldiszitette a csehek által gondjaira bizott iskola gyermekeit? . A hideg szél lobogtatja a zászlókat, s e pillanatokban elkezdődik ez *a felejthetetlen és megrázó találkozás,* melynek titkos értelmét csak mi, a magyar szemtanuk értjük: *a határ megindul,* az ország nagyobb lesz, az ország igazibb alakját ölti fel. Ennek a pillanatnak titokzatos értelmét csak mi értjük, akik husz év után először, átlépünk, utlevél nélkül, a trianoni magyar határon.

Helmeci András bodrogszerdahelyi biró, akinek a csehek még az éjjel átadták a falu középületeinek kulcsait, — néhány perc mulva, a vasutvonal sorompójánál belépek egy bakterházba, ahonnan nemrégen szökhetett meg a cseh vasutas, mert *a kemence még meleg!* — elmondja, hogy a csehek éjszaka is lövöldöztek, előtteváló nap belőttek a szerdahelyi gyógyszerész ablakán, belőttek az iskolába is, ahol a lelkes arcu fiatal tanitó a Himnuszt gyakorolta titokban a gyermekekkel, s *az éjszaka agyonlőtték Borsiban Nog Lajos fényképészt,* aki bement Sátoraljaujhelyre vásárolni, s hajnali négy órakor, hazatérőben a csehek kezére került. Elindulunk e körmenetszerü, ünneplőbe öltözött, siró, virágokat dobáló, szegényes eszközeivel minden elképzelhető ünnepélyes kelléket mutogató magyar tömegen át a felszabaduló területsáv felé. Itt, a falun tul, a Bodrog a határ; *mikor a vasuti sorompóhoz érünk, a csehek, kétszáz lépésnyire velünk szemközt, tüzelni kezdenek egy magyar repülőgépre, mely alacsonyan száll el fejünk fölött s pontosan betartja a felszabaduló sáv határvonalát.* A szerdahelyiek ismerik a csehek állásait. S most, amikor elindulunk a kiüritett területrész felé, torlaszokat kell felszedni az uton, minduntalan meg kell állni, mert a tömeg körülveszi kocsinkat, ki kell szállni, hogy fényképeket, hadparancsot, üdvözlő iratokat kapjanak a falvakban az ünneplők. S mindenütt eléneklik a *Himnuszt.* S mindenütt szórják a virágot. *„Egy Horthyképet!“* — kiáltják emberek és asszonyok, akik talán husz éve nem jártak Magyarországon. Torlaszokon át megynk, ünneplő falvakon át, ahol nem látni sok nyomát a csehek világgá kürtölt „szociális“ politikájának: az emberek viselete éppen olyan kopottas, mint a házak külseje, szegény falvak ezek, tiszta magyar falvak, ahol a csehek nem épitettek semmit a magyarok adófilléreiből. Mintha ők is érezték volna, hogy nincs jogcimük, sem tartózkodási engedélyük ezen a tájon.

Bodrogszerdahely után déli tizenkettőkor szabad átlépni a vasuti sorompót, amely mögött a felszabaduló országrész további területeire vezet az út. Várjuk a pillanatot és nem tudunk kiszabadulni a husz éven át megkinzott magyar tömeg boldog öleléséből. Ez az ölelés nem költői szókép: férfiak és nők, gyermekek és öregek boldogok, ha megérinthetik, megsimogathatják egy magyar katona vállát, vagy fegyverét, ha megszorithatnak egy kezet. *Ezt a boldogságot, e szemérmes és szófukar népnek önfeledt és könnyes lelkesedését kellene megmutatni az uraknak, akik husz év előtt a trianoni határ térképeit rajzolták.* Husz év után nincs itt egyetlen ember sem, aki másképp beszélne, mint magyarul: a csehek nem birtak e falvak népével, nem birtak ezzel a bodrogi tájjal, ezek a szöszke gyermekek ugy éneklik a Himnuszt, mintha a sorompón innen nevlkedtek volna. S ez az egész felszabaduló táj szinmagyar: ennyi az igazság, amelyet nemcsak mi tudunk, akik mindig hirdettük, hanem szemével láthat most minden külföldi, akit sorsa e pillanatokban idesodor.

S ez a vallomás, ez az éneklő, könnyező, boldog és önfeledt hazatérés tart tovább, minden faluban, melyen átmegyünk, felvirágozott, meghatóan szerény és tarka diadalkapukon át, feketébe öltözött férfiak, tarka pruszlikba öltözött nők és gyermekek néha önkivületben lelkesedő csoportjain át. *„Legyen ugy, mint régen volt!“* — hirdeti az egyik transzparens, s az ut mentén ott hever a kitépett és ledöntött cseh tilalomfa a felirással: *„Cesta uzavretá. Az ut zárva!“* Senki nem törődik vele. Egy nép birtokba veszi a tájat, mely mult, nyelv, vér és emlék jogán az övé. Amit itt megélünk, Szomotoron, Szent Márián, olyan egyszerü és olyan megdöbbentően drámai, hogy nem lehet mély megindulás nélkül beszélni róla. A képet, mely a kormányzót ábrázolja, szivükre szoritják; öreg, hófehér haju parasztok sirnak; a legszegényebb is kitüzöt egy papirzászlót háza fölé; mozdulatokat látok itt, szavakat hallok, pillantásokat teszek el emlékbe, melyeket örökké megőrzök majd. Soha nem felejtem el ezt a szomotori öregasszonyt, aki, fekete ruhában, karjait széttárva, szótlanul állt a töltés szélén, mintha nem tudna egyebet adni nekünk, csak ezt a boldog és néma mozdulatot, ezt az önfeledt hazahivást, egy szomoru és csendes élet legünnepélyesebb, legboldogabb pillanatának e néma jelét. Soha nem felejtem el az öreg, fehérhaju parasztot, aki husz év után, mikor riadt boldogságában megölelte az egyik katonát, zavarában elfelejtette kivenni szájából a pipát. Községeken át megyünk, ahol mi vagyunk husz éve az első magyarok, elindulunk a helmeci erdő felé, elhagyva a biztositó osztag vonalát, s néhány kilométeren át a csehek által sebtiben kiüritett területen haladunk, ahol még nem jártak előttünk katonáink sem. Kora délután érünk be *Királyhelmecre;* itt már felsorakoztak a megszálló debreceni dandár csapatai.

Igy tér vissza egy magyar vidék, ahol husz éven át hasztalan igyekeztek megsemmisiteni a csehek egy nép nemzeti öntudatát. Igy indul meg a határ Kassa és Rozsnyó felé.

Márai Sándor.

Az olasz sajtó lelkes hangu beszámolója a bevonulásról

Róma, nov. 7. Az olasz közvélemény az olasz lapok szinpompás és lelkes hangu tudósitásain keresztül értesül Magyarország nagy nemzeti ünnepéről. A lapok vezető helyen *„Horthy Miklós kormányzó dicsőséges bevonulása“*, *„Magyarország nemzeti ünnepe“* és hasonló lelkes cimek alatt számolnak be a magyarországi eseményekről és szines tudósitásokban irják le a kormányzó bevonulását Komáromba, a magyar lakosság határtalan örömét. Kiemelik a lapok azt is, hogy mindenütt éltették a Ducet a csonka országi és a Felvidéken felszabaduló magyarok egyaránt.

A *Messagero* tudósitója a következőket irja: Horthy Miklós kormányzó, aki már csaknem husz évvel ezelőtt vonult be Budapestre, miután legyőzte a bolsevizmust és helyreállitotta a rendet Magyarországon, most ismét mint felszabaditó vonult be a felvidéki magyar területre, amelyet az igazságtalan békeszerződés szakitott el Magyarországtól.

A cikkiró ezután leirja, minő felejthetetlen élményt nyujtott a magyar csapatok bevonulása, élükön a fehér lovon ülő kormányzó férfias vezéralakjával.

Királyhelmec

Amikor vége van az ünnepségnek, hivnak bennünket minden házba, marasztaló mosollyal, szives szóval . . . De nem mehetünk. Közeledik a tizenkét óra, mingyárt bevonulunk *Királyhelmecre.* Ez a szép zemplénmegyei nagyközség járási és járásbirósági székhely, nevezetes helye volt a felvidéki magyarság mozgalmának. A tüzet sokan élesztgették a lelkekben, talán elsősorban a falu plébánosa, *Mécs László,* az országos hirü papköltő.

Sietve indulunk Királyhelmec felé. Átmegyünk a vasuti sineken. Ez a vonal *Sátoraljaujhelyt és Csapot a ruszinszkói Kőrösmezővel köti össze. Itt már láthatók a csehek ijedt készülődéseinek nyomai: a drótakadályok és a betonfedezékek szomoruan és elhagyatottan állnak a mezőkön. A visszavonulók ezeket már nem tudták magukkal vinni . . .*

Repülőgép kering felettünk a visszahóditott levegőben. Röpcédulákat dobál. *A cédulákon Horthy Miklós kormányzó hadparancsa.*

Királyhelmecen már fényesebb fogadtatás várja a katonákat. Nagyobb a község, nagyobb a fogadtatás. A házakon zászlók, az ablakokban virágok, szalagok, gyertyák. *Az ujságirók autobusza lépésben tud csak előrehaladni a sokezer főnyi lakosság sorfala között. Dobálják be a virágot, nyujtják a kezüket testvéri kézszoritásra:*

— Éljen Magyarország!

— Éljen a magyar sajtó!

— Isten hozott benneteket!

Kalap- és zsebkendőlengetés kiséri utunkat. *Mire megérkezünk a főtérre, a karomat ugy kell visszarángatni a helyére, mert egy kissé kiugrott a sok kézfogástól. Azt hiszem, nem tulzok, ha azt mondom, hogy legalább ötszáz emberrel fogtam kezet ezen a rövid kis uton.*

A templomtoronyban szól a harang. A toronyablakból egy szőke fiufej kandikál ki, *boldogságában ledobja a sapkáját.*

Az üzletek cégtábláin cseh feliratok. Még nem volt idő eltávolitani. De egyesek már lefedték valami kis festékkel, vagy letakarták a magyar zászló szineivel. *A cseh agrárbank uj, fehér épülete üres,* de a felirat emailbetüi még ott viritanak a homlokzatán. Nem sokáig. Ugyanolyan sorsra fognak jutni, mint a község határában ledöntött tábla a csufságos *Kralovski Humec* felirattal.

A templom dombon épült, a domb és a tér minden pontján szoronganak az ünneplőbe öltözött emberek. Itt is előkerültek a pruszlikók, párták, nemzetiszinü szalagok, magyar nyakkendők. Itt is lelkesednek és sirnak.

Éltetik a kormányzót, a miniszterelnököt, a külügyminisztert, a felvidéki magyarság vezéreit, kiáltják az uj jelszavakat: Mindent vissza! Husz évig vártunk!

Boldogan nevetnek az emberek, amikor egy aranyos kislány vékony gyerekhangon felkiált:

— *Husz évig vártunk!*

— Talán ötéves a kicsike.

A hevenyészett szószék mellett kezet szoritunk *Mécs László* plébánossal és *Virág Béla* református lelkésszel, a királyhelmeci *Nemzeti Tanács* vezetőivel. Ők igazán elmondhatják magukról, hogy harcukat jól megharcolták.

Közben vonulnak be a csapatok. Elől lovagol *Bezerédj alezredes. A lovak szerszámja, a nyereg, a kengyel, minden csupa virág.* És még egyre hull a sok őszirózsa . . . Némelyik tiszt vagy közhuszár elkapja és a többi mellé tüzi, de a legtöbbje lehull a kövezetre, s igy *valóságos virágszőnyegen vonulnak be a magyar katonák Királyhelmecre.*

Végre szájkosár nélkül

A zsebkendők itt is előkerülnek a Himnusz alatt. A nagy tömeg ajkán ugy zeng a dal, mintha a még nem is olyan messze járó cseh csapatok után akarnák küldeni.

Pontosan egy óra van, amikor a dandárparancsnok Perbenyikről átér ide. *Mécs László siet eléje boldog kézfogással. A katona és a pap megölelik egymást. Könnyes, szép jelenet.*

A költő-pap a szószékre lép, hogy üdvözölje a felszabaditókat:

— Ha én most verset tudnék irni — mondta egyebek között —, ezt a cimet adnám a versnek: Szájkosár nélkül. Hosszu éveken át sokszor beszéltem sokezer ember előtt, de mindig az volt az érzésem, *mintha szájkosár volna rajtam.* Most, amikor ez a pillanat bekövetkezett, mi az én kedves Virág Béla református lelkész barátommal csak egymásra néztünk, egymás nyakába borultunk, és a boldogságtól, az ámulattól nem is tudtunk sokáig magunkhoz térni, hogy ime, végre szabadon, szájkosár nélkül beszélhetünk. Most utólag bevallhatom nektek, hogy miséim alkalmával titokban mindig igy imádkoztam az Uristenhez: „Uram, engedd meg, hogy ujra együtt lehessen az egész magyar család.“ Ezt akkor senki sem tudta rajtam kivül, senki sem tudta, hogy miséimet Nagy-Magyarország feltámadásáért mutattam be.

A királyhelmeciek plébánosa ékes szavakkal, a jó szónok minden elsőrendü kellékével és tehetségével megáldva beszél az elmult husz esztendő szenvedéseiről. Szem nem marad szárazon, amikor igy szól:

— Oh, Istenem, milyen szép, milyen nemes dolog magyarnak lenni, milyen jó, hogy mindenki örül annak, hogy magyar lehet. *Tegnapelőtt egy öreg, beteg nénihez hivtak az utolsó kenetet feladni. A haldokló igy szólt hozzám: Főtisztelendő ur, én felkészültem, tudom, hogy meghalok, csak még egyet szeretnék megérni — a magyar katonák bevonulását. Látni már nem láthatom őket, de még szeretném utoljára hallani a lépteiket a királyhelmeci kövezeten . . .*

Mécs László ezután idézte Pál apostolt: Aki engem megüt, az Krisztust üti meg! A magyar nemzet ilyen sérthetetlen kincse — mondotta — a Szentkorona. Aki ez ellen vét, az egész nemzetet sérti meg vele. Amikor a nemzet szét volt szakitva, ez a titokzatos nemzettest akkor is élt és akkor is érezte hovátartozandóságát.

A megható beszéd után dr. *Szmrecsányi Vidorné* a királyhelmeci nők és anyák nevében megköszönte Horthy Miklósnénak a visszacsatolt felvidéki területek felsegélyezésére inditott mozgalmát, *Udvarhelyi Béla* egyetemista az ifjuság, *Dakó Erzsébet* a bodrogközi lányok nevében beszélt. Magyarruhás apróságok felköszöntői és szavalatai után *Virág Béla* ref. lelkész üdvözölte a magyar katonákat.

— *Mindig tragikus volt a magyar sors . . .* — mondja — Tudjuk ezt a történelemből, de csak most tudjuk, hogy *a magyar történelem legkeservesebb csapása Trianon volt,* mert idegen martalócok jöttek erre a földre. De mentől sötétebb volt az éjszakánk, mentől több volt a bilincsünk, annál jobban biztunk a jövőnkben, mert tudtuk, hogy nem vagyunk egyedül . . . *Vitéz ezredes uram, átadom önnek ezt a népet, amely fogadja, hogy dolgos, munkás polgára lesz ennek a hazának . . .*

Ezután a szónok felolvasta a kormányzóhoz, a magyar kormány tagjaihoz, a felvidéki magyarság vezéreihez intézett üdvözlő táviratokat, majd vitéz Béldy Alajos ezredes lépett a szószékre, hogy megköszönje az üdvözlést:

Ezek a ti honvédeitek

— *Nem ugy jöttünk ide, mint egy megszálló sereg. Nem! Azért jöttünk, hogy megmondjuk nektek, hogy ezek a ti honvédeitek. Husz év óta először fog ez a város nyugodtan aludni, mert a magyar királyi honvédség őrködik az álma felett . . .*

Amikor pedig vége volt az ünnepségnek, a cseh uralom alól felszabadult lakosság körülsereglette a katonákat. Szives szóval invitáltak mindenkit a teritett asztalhoz. Az volt boldog, aki szerzett magának vendéget. Bennünket is meghivtak vagy husz helyre.

Csodás vasárnap volt ez itt Királyhelmecen 1938 november 6-án. Bizonyos, hogy azok, akik ott voltak, a szivüknek ezt a bizsergető emlékét — a sirig fogják viselni és melengetni.

László Aladár.

Százezer főnyi tömeg lelkesedéssel ünnepelte az Ereklyés Országzászlónál a felvidéki területek visszacsatolását

Vasárnap délután óriási tömeg lepte el a Szabadság-teret és a környező utcákat. Délután fél 4 órakor kezdődött az *Ereklyés Országzászlónál* a felvidéki területek visszacsatolása alkalmából rendezett ünnepség. Már 2 óra után megkezdődött a nagy felvonulás. Zászlókkal és zenekarokkal jöttek a frontharcosok és a HONSz alakulatai, majd a különböző főiskolai bajtársi egyesületek, az Emericana, a Turul, a Hungária zárt csapatokban. Felvonultak a fővárosi leventék. Hatalmas tömegben vett részt az ünnepségen a KANSz. Jöttek az EMSzO-mozgalom csoportjai. Egymás mellett helyezkedtek el a vasutasok, a Beszkárt-alkalmazottak több száz főnyi küldöttsége. Ott volt zenekarával a Szürketaxi frontharcos csoportja. Olyan nagy tömegek vonultak fel a Szabadság-tér felé, hogy a rendőrség kevéssel három óra után lezárta a közeli utcák forgalmát. A Szabadság-téren a cserkészek segédkeztek a rend fentartásában. Maga a hatalmas tér gyönyörüen fel volt diszitve. A környező házakat kivilágitották.

Az *Ereklyés Országzászló* mellett két *gőböljárási* gazda állott. Keresztet tartottak a kezükben. *Ezt a keresztet a cseh vámsorompó fájából ácsolták össze az ipolysági magyarok és Gőböljárásnak adták át viszonzásul a nekik küldött országzászlóért.* A zászló előtt az *Engel*-féle levente csapat állt diszőrséget. Ugyanitt gyülekeztek az ünnepség meghivott előkelőségei. Ott láttuk gróf *Takách-Tolvay József* altábornagyot, a frontharcosok elnökét, vitéz árvátfalvi *Nagy Istvánt,* a HONSz elnökét, *Tasnády Nagy Andrást,* a NEP országos elnökét, báró *Lukachich Géza* ny. altábornagyot, *Mayer János* volt minisztert, *Urmánczy Nándort,* az EONB elnökét és másokat.

Pontosan fél 4 órakor felcsendült a *Himnusz,* majd gróf *Takách-Tolvay József* ny. altábornagy lépett az *Országzászló* szónoki emelvényére. Meghatott szavakkal emlékezett meg az ünnepség jelentőségéről.

— *Szombat délelőtt tiz órakor megkondultak a magyar harangok* — mondotta —, *hogy hirdessék, hogy huszéves álmunk részben beteljesedett. Magyarország kormányzója személyesen vezette át vasárnap délben hűséges katonáit Komárom Dunahidján. Örülnünk kell, de megelégedve nem vagyunk. Éljen a Felvidék felszabaditója, a magyarság nagy vezére, vitéz nagybányai Horthy Miklós!*

A Frontharcosszövetség elnökének szavaira perceken át zúgott, tombolt az éljenzés.

— *Éljen Horthy Miklós! Éljen a felszabadult Felvidék! Mindent vissza! Előre a Kárpátokig!* — harsogott mintegy százezer torokból.

Ezután *Urmánczy Nándor,* az EONB elnöke állt az *Országzászló* alá és felolvasta az *„Országzászló parancsot“,* mely szerint *egy hétig az ország valamennyi Országzászlóján a nemzetiszinü zászlót az árbocrúd csúcsán kell tartani, azután ujból félárbocra kell vonni, hogy az Országzászlók tovább hirdethessék, hogy Magyarország meg nem nyugodhat, amig a trianoni igazságtalanság semmivé nem válik!*

Urmánczy Nándor szavait nagy lelkesedés és éljenzés fogadta. *Tasnády Nagy András,* a NEP elnöke mondott ezután hosszabb lelkesitő beszédet. Köszönetet mondott Magyarország nagyurának, *Horthy Miklós* kormányzónak, a magyar hadseregnek, hatalmas szövetségeseinknek és a magyar kormány tagjainak azért, hogy lehetővé tették azt, hogy Felvidékünk jelentős részét visszakaptuk. Majd *Arady János,* a Nemzeti Diákszövetség nevében köszöntötte Magyarország külföldi nagy barátait.

A nagyszerü ünnepség a *Szózat* eléneklésével ért véget. A tömeg azonban még sokáig nem oszlott szét. Éltette *Horthy Miklós* kormányzót, a baráti hatalmakat, *Imrédy Béla* miniszterelnököt, *Jaross Andort,* a Felvidéki Egyesült Magyar Párt elnökét. Jóval elmult öt óra, mikor az elvonulás lelkes hangulatban megkezdődött.

HÉTFŐ:

A miskolci dandár a felszabaditott lakosság rendkivül lelkes ünneplése mellett vonul Rozsnyó és Kassa felé

— A Pesti Hirlap kiküldött munkatársának telefonjelentése —

Miskolc, nov. 7. A hétfői napon a miskolci vegyesdandár parancsnoksága alá beosztott csapatok *folytatták az előnyomulást Rozsnyó és Kassa irányában.* A csapatok felvonulása s az egyes demarkációs vonalakon belül a területek, városok és falvak birtokbavétele a legnagyobb rendben és fegyelemben zajlik le és hála a csapatok kitünő szellemének és páratlan teljesitőképességének, sehonnan sem jelentenek zavaró körülményeket vagy fennakadásokat. Meggyőződtem a mai napon is arról, hogy *a felszabaduló falvak lakossága a magyar katonaságot mint igazi felszabaditóit ünnepli:* nehéz elmondani azt a rajongó lelkesedést, amelylyel a csapatokat fogadja és még bennünket, a katonai tudósitókat is, akik ezen a hétfői napon is a katonasággal egyidejüleg vonultunk be a csehek által kiüritett területekre. A különböző fegyvernemek osztagait mindenütt virággal boritják el, *lelkesen éljenzik Magyarországot és Horthy kormányzót.* Valóságos diadalut ez a bevonulás. Nem tulzok, ha azt állitom, amire a személyes tapasztalás késztet, hogy *Rozsnyó és Kassa környékén a lakosság mindenütt megváltóként üdvözli a magyar csapatokat.*

Ezen a területsávon ma átvették csapataink Bodvavendégtől egészen Krasznahorka határáig, Hárskutig azt a csodálatosan szép területet, amelynek utvonalain a gyönyörü kilátási pontokról már *megpillanthattuk a megnövekedett Magyarország legmagasabb hegycsucsait, a szepesgömöri Érchegység két legmagasabb pontját, Pipitykét és az Ökörhegyet.* Különösen lelkes volt a magyar csapatok fogadtatása *Tornán,* e régi megyei székhelyen, amely a cseh uralom alatt elsorvadásra itélten tengette életét. A régi tornai megyeháza gyönyörü homlokzata előtt állottak fel a bevonuló magyar csapatok, a helységek és a környék lakossága. Minden ember magyar szineket visel gomblyukában, az asszonyok és lányok magyar ruhába öltöztek.

A várost magyar részről nemes *Domaniczky Ödön* dandárparancsnok vette át; *Szingerlosz János,* a tornai Magyar Nemzeti Tanács elnöke, *Simkó Géza* plébános lelkes hangu beszédekben ünnepelték a nap jelentőségét s a *lakosság rendkivül lelkes hangulatban éltette Horthy kormányzót, a magyar hadsereget és követelte a még elszakitott magyar testvérek felszabaditását.* A tornai főtérről, a volt megyeháza ablakából, melynek barokk homlokzatáról a csehek utolsó nap eltávolitották *Masaryk* és *Stefanik* bronz relief-képeit, messzire látni a szádelői völgybe s a ragyogó novemberi napsütés teljes szépségében mutatta ezt a természeti kincsekben, falvakban és városokban gazdag felvidéki tájat, amely rövidesen *egyik turisztikai központja lesz az uj megnagyobbodott Magyarországnak.*

A tornai bevonulással kapcsolatos megrenditően őszinte és lelkes ünnepségek egyik legérdekesebb jelenete volt, amikor a *szomszédos Ájfalucska lakosai jelentek meg nemes Domaniczky Ödön dandárparancsnok előtt, könyörgő hangon kérték, hogy az uj határkiigazitás során csatolják őket is Magyarországhoz.* Ezt a falut, amely Torna közelében, a szádelői völgyet környező hegység egyik tisztásán terül el, tisztán ruszin nemzetiségü családok lakják, számszerint mintegy nyolcszázan. A bécsi döntés azt a falut az uj határ tulsó, szlovák oldalán hagyta, s a falu lakossága most kétségbeesetten kérte, hogy sürgősen csatolják őket Magyarországhoz, mert ők nyelvben és lélekben teljesen magyarok s *az éhhalál fenyegeti őket, ha elszakitják falujukat a Bodrogköztől és Tornától.*

Ilyen hireket hallottam *Mecenzéfről* és *Dobsináról* is. E területen valósággal forradalmi nyugtalanság fogta el a lakosságot. Mindennaposak a Magyarország melletti tüntetések, a lakosság minden módon demonstrálja azt a gyászos érzést és kétségbeesést, amelyet a bécsi döntés miatt érez. E vallomásokból és nyilatkozatokból meg kell állapitani, hogy *a visszacsatolt területek határa mai formájában semmiesetre sem lehet végleges,* mert a határ mentén kenyerét és életlehetőségét veszti a legtöbb olyan község, amelyet természetes életigényei a magyar medence vonalába kapcsolnak.

Délután négy óra felé a csehek által elhagyott, de a magyar csapatok által még csak a késő délutáni órákban felszabaditható vonalakon áthaladva élérkeztünk a betonfedezékekkel környezett müuton arra a magaslati pontra, ahonnan *varázslatos kilátás nyilik a Rozsnyót környező hegyekre, Krasznahorka várára, és arra a völgyre, amely a mai nap során visszakerült Magyarországhoz.* A krasznahorkai mauzoleumot övező fenyőerdőben még cseh tankok táboroznak. *Rozsnyó városának és a krasznahorkai várnak ünnepélyes átadása holnap délben egy és két óra között lesz.* A lakosság mindenütt az ut mentén várja a magyar csapatokat s az ünneplőbe öltözött tömegek néha egész éjszakán át fagyoskodnak, amig megpillantják az első magyar járőröket.

Már esteledett, amikor Tornán át visszahajtattunk a régi trianoni határra. A napközben felszabaditott falvak lakossága az utvonal mentén kivilágitást rendezett e felejthetetlen nap emlékére s az egyszerü kis házak ablakában pislákoló szerény mécsesek fénye tanuskodott róla, hogy ez a nap csakugyan a legnagyobb ünnep volt a hazatérő magyarság számára.

Márai Sándor.

Honvédségünk birtokba vette a Csallóközt

Az ógyallai csillagvizsgálónak csak a falait nem vitték el a csehek

Csallóköz, nov. 7. Páratlan diadalmenetben vonul honvédségünk az ujonnan kitüzött határok felé. Hétfőn elérték a Kisduna vonalát és *ezzel a Csallóköz magyar birtokbavétele megtörtént. Ez a hatalmas szintiszta magyar terület ujból a magyaroké s az ottlakók ujra szabadon vallhatják magukat magyaroknak.* A kép, amely fogad bennünket, mindenütt ugyanaz. Mindenütt, a legkisebb faluban is lelkendező, tuláradó ujjongással, virágesővel fogadják honvédeinket. Az a csodálatos, honnan lehet ennyi virágot összeszedni.

Az ünneplésből bőven kijut nekünk, ujságiróknak is, hiszen a legtöbb helyen még a legelsőnek bevonuló katonai biztositó osztagokat is megelőzve fut át autónk a diadalkapun. Ott járunk ugyszólván az eltakarodó csehek közvetlen közelében, csak percek választanak el tőlünk és ha a magyar sereg megjelenése egy csapásra el is oszlatja a csehek által teremtett rossz légkört, rossz emlék ott marad utánuk.

Guta községben, a legnépesebb csallóközi nagyközségben ma a plébános, *Bognár Gergely* szentszéki tanácsos állapitotta meg tizenkétezer főnyi hallgatósága előtt a mai nagyszerü ünnepségen:

— *Mint rablók jöttek és mint rablók távoztak.* De a huszesztendős rabság és sanyaruság jó volt arra, hogy megtanitott valamennyiünket, *mit jelent szabad magyarnak lenni,* megerősitette lelkünket, hogy szembe tudjunk nézni minden veszedelemmel.

A csehek nemcsak minden mozditható dolgot vittek magukkal, *de elrabolták a lakosság élelmét, pénzét, állatait is* s az utolsó napokban a legkülönbözőbb mondvacsinált cimeken igyekeztek megsarcolni azokat, akiket lehetett. Többek között *két évre kivetették az adót, de már nem volt mindenütt idejük be is hajtani.* A program mindenütt ugyanaz: a legutolsó pillanatig tilos a magyar jelvény, magyar megnyilatkozás, sőt az utcára sem szabad kilépni. Ez az intézkedés azonban egyáltalán nem zavarja meg a honvédség fogadtatásának ünnepélyességét, sőt még bensőségesebb, őszintébb, keresetlenebb, a lélek mélyéből kirobbanóbb ujjongó örömmegnyilvánulás, mintha napokig készülődtek volna rá. *Hiába volt minden rablás, minden erőszak; ahogy kihuzták a lábukat a cseh csapatok, előkerült a rejtekhelyekről mindaz, amit addig féltett kincsként dugdostak,* most pedig egymással versenyezve igyekeztek ellátni honvédeinket minden jóval.

A magyar gavallérosság még az ellenséggel szemben sem veszett ki husz esztendő alatt a Csallóköz népéből. Erre a legjobban jellemző eset a gutai bevonuláson történt, amikor a községtől másfél kilóméterre az elvonuló cseh csapatok három erősen megrakott — nem is a saját holmijukkal megrakott — teherautója elakadt a sárban s a cseh vezető tiszt visszaküldött egy katonát azzal az üzenettel, hogy a magyar csapatok ne jöjjenek tulgyorsan utánuk. Az üzenet megérkezésekor már állt az ünnepség, de a gutai legények, gazdák maguk siettek ki a helyszinre és percek alatt kiszabaditották a szekereket, cseh autókat a sárból.

— Csak menjenek Isten hirével, minél hamarabb! Vigyék, amit raboltak, csak ne lássuk őket többé soha!

Ógyallán, amely már kivül esik a Csallóközön, még elszomoritóbb látvány fogadott bennünket. A percekkel megérkezésünk előtt elvonult csek katonasággal *száz család is eltávozott, akiket a husz év alatt telepitettek be a nemzetiségi statisztika javitása és a szinmagyar vidék elnemzetietlenitése céljából.* Hetek óta folyt a költözködés és *Konkoly-Thege Kálmán* világhirü csillagvizsgálójából olyan sikeresen vittek el mindent azon a cimen, hogy ők rendezték be 1918-ban a magyarok kivonulása után, hogy most *csak a puszta falak maradtak,* mindössze öt darab rosszant, töröttlábu széket hagytak az egész épületben. Az iskolából a könyvtárt és a gyüjteményeket vitték el az utolsó darabig, a berendezéseket, a padokat, az asztalokat és az el nem vihető tárgyakat pedig apró darabokra zuzták. Ez a kép fogad minden községben.

A felszabadulás feletti öröm azonban olyan nagy mindenütt, hogy az elvakult cselekedetek és a kellemetlenkedések nem zavarhatják meg a magyarok ünnepi hangulatát. *Csallóköz magyar népén nem fogott az elnemzetietlenitő erőszakos igyekezett.* Guta községben, ahol ma délelőtt tizenegy órakor még lövöldöző cseh katonák rémitgették a népet, déli harangszóra már háromezer magyar ruhába öltözött iskolásgyermek énekelte szent áhitattal a Himnuszt s a magyar Hiszekegyet, pedig az iskolában, sőt a templomban is tilos volt a magyar imádság éneklése.

Csallóköz népe mától kezdve ismét egyesült az anyaországgal, amellyel husz éven át csak lelki közösséget tarthatott fenn, azt is állandó kegyetlen terror közepette.

— Nehéz volt magyarnak lenni az elmult husz esztendő alatt, — sóhajtott egy nagybajuszu csallóközi magyar, — de a mai nap mindent megért. Nekünk huszonnégy évig tartott a nagy háboru, mert csak ma ért véget, amikor a magyar honvédek végre hazajöttek mihozzánk ide.

Dr. Szerelemhegyi Ervin.

Hivatalos jelentések a vasárnapi és hétfői megszállásokról

A Magyar Távirati Irodával vasárnap a következő hivatalos jelentést közölték:

A magyar csapatok mindhárom körletben elérték a november hó 6-ra elrendelt vonalat. A terület átvevése a legnagyobb rendben folyt le. A csapatok hangulata mindenütt rendkivül lelkes.

A Magyar Távirati Irodával hétfőn a következő hivatalos jelentést közölték:

— A magyar királyi honvédség csapatai november 7-én a következő területet veszik birtokba:

1. *A Dunától északra eső részben:* a Gutor északi, Somorja északi, Béke nyugati, Vajasvata nyugati, Bélvata nyugati szegélyének vonala által bezárt területek, onnan tovább északkeleti irányban a Vágig, majd a Vág mentén Guta község északi, Gyotvapuszta északi, Bajota északi, Perbete északi, Für északi, Németszölgyén északi, Bart északi, Bény északi, Kiskeszi északi, Tölgyes északi szegélyének vonala által bezárt területek.

2. *A Bódva folyótól északra eső részben* az Aggtelek déli, Hosszuszó déli, Borzova nyugati szegélyétől s onnan észak-északkeleti irányban a gombaszög—szilicei utig s Szilice északi szegélyéig. Onnan félkör alakban Várhosszurét nyugati szegélyéig, tovább félkör alakban Hárskut keleti szegélyéig, majd tovább keleti irányban a Szádelő északi szegélye és Torna keleti szegélyvonala által bezárt területek.

A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy hétfőn este a következő hivatalos jelentést adták ki:

Csapataink az esti órákban a mára elrendelt vonalat tervszerüen elérték. A lakosság a bevonuló honvédséget mindenütt rendkivüli lelkesedéssel fogadta.

Milyen területeket szállnak meg kedden csapataink?

A Magyar Távirati Irodával a következő hivatalos jelentést közölték:

A magyar királyi honvédség csapatai *november 8-án* a következő területet veszik birtokba:

1. *A Dunától és az Ipolytól északra:* nyugatról kezdve Nádszeg község északi szegélye, Farkasd északi szegélye, onnan a Vág folyó és Negyed keleti szegélye által bezárt terület, onnan általában keleti irányban három kilométerre a csatorna- és utkereszteződésig, onnan délkeleti irányban négy kilométerre következő csatorna- és utkereszteződésig, onnan Szent Vendel északi szegélyéig, Érsekujvár keleti szegélyéig, majd tovább bezárólag Udvard északi, Baromlak északi, Csehi északi, Cseke északi, Nagymálnás északi szegélyéig s tovább, Szodót bezárólag, Zseliz keleti szegélyéig. Onnan délfelé kanyarodva félkörben Lontó nyugati, Szete északi, Visk északi szegélyéig, majd Gyerket bezárva Ipolyság északi szegélyéig, Hidvég északi, Nagyfalu északi, Inám északi, Terbegec északi szegélyéig, Lukát és Ebecket bezárólag Kisújfalu déli szegélyéig, majd tovább a 200.000-es katonai térképen található „Rettegő-hegy“ irás

„R“ betüje által jelölt pontig s onnan tovább Kis-Zellőt, Nagy-Zellőt és Bussát bezáró vonalig.

2. *A Sajótól nyugatra és északra* fekvő körletben Feled templomtól délkeletre hét és fél kilométernyire fekvő 395-ös háromszögellési ponttól Harmac nyugati, Ujfalu nyugati, Zsip nyugati, Füge keleti, Sajógömör nyugati, Mellete nyugati, Horka nyugati, Pelsőc nyugati, Páskaháza nyugati, Kuntapolca keleti szegélyéig, onnan félkörben Rekenyeujfalu nyugati, Betlér keleti szegélyéig, majd tovább az 1286-os magassági pontig (Ökörhegy), majd onnan délkeleti irányban Uhorna nyugati szegélyéig, majd tovább a Csükeresztetőn (1187 méter), a térképen jelzett „Koliba“ pontig s onnan délkeleti irányban a 416-os magassági pontig, majd onnan délre az Áji-patak mentén Torna keleti szegélye által bezárt területet.

Teleki kultuszminiszter a komáromi cserkészek között

Komáromból jelentik: Gróf *Teleki Pál* közoktatásügyi miniszter Komáromban a Klapka-téri ünnepség után a Szent Benedek-rend gimnáziumában, az összegyülekezett komáromi magyar cserkészek előtt kijelentette, hogy életének egyik legszebb pillanata marad az a mai jelenet, amikor ennek a gimnáziumnak Jókai-cserkészcsapata üdvözölte először Révkomáromba érkeztekor.

Biró Lucian komáromi cserkészfőparancsnok megköszönte a miniszternek és jelenlevő feleségének, hogy elhozták a komáromi cserkészeknek a csonkamagyarországi cserkészjelvényt. A magyar zászlót *Romhányi Árpád* helyettes főparancsnok vette át. Gróf Teleki Pál felolvasta a bakonyszombathelyi cserkészcsapat üzenetét, a csapat tagjai már serényen varrják a díszes zászlót a Jókai-cserkészek számára. Végül, a tatabányai cserkészek parancsnokának beszéde után, az *Arany János komáromi iparos-cserkészcsapatot* üdvözölte a miniszter.

A csehszlovák határmegállapitó bizottság vezetője Budapesten

A magyar katonai bizottság tagjai közül vitéz dr. *Andorka Rudolf* vezérkari ezredes, a bizottság vezetője és *Szentpétery György* százados vasárnap Pozsonyból hazaérkezett Budapestre. Vitéz *Solymossy Ulászló* vezérkari alezredes, a prágai magyar követség katonai attaséja Pozsonyból visszautazott állomáshelyére és ott állandó összeköttetésben lesz a cseh katonai bizottsággal a megszállás tartamára.

Viest csehszlovák tábornok, aki a Pozsonyban tárgyaló csehszlovák katonai bizottság vezetője volt, a hétfői nap folyamán Budapestre érkezett mint a csehszlovák határmegállapító bizottság vezetője.

Hóry András varsói magyar követ nyilatkozata

Varsó, nov. 7. Az ellenzéki Kurjer Warszawszki közli azt a beszélgetést, amelyet *Hory András* varsói magyar követ a lap munkatársával vasárnap folytatott.

— A mai napon — mondotta *Hory András* — Magyarország valamennyi templomának harangja örömteli himnuszban csendült meg, hogy kifejezzék a magyar nép hálaját a Mindenható iránt. Szent István jubileumi évében Isten meghallgatta a nemzet kérését, mert a nemzet a legkeményebb megpróbáltatások közepette sem vesztette el hitét a Gondviselésben.

— A bécsi döntés a müncheni megegyezés alapján történt, tehát *néprajzi* alapokon. Ennek következtében nem nyujthatta a kérdések teljes megoldását, noha nagyrészben igazságot szolgáltat a magyar követeléseknek és *ennek révén megnyitja a lehetőséget egyéb időszerü kérdések elrendezésére is*.

— *Lengyelország támogatása* igen nagy értéket jelentett számunkra a nehéz órákban. A lengyel nemzet maga határozottan állást foglalt igazságos ügyünk és az igazságon nyugvó béke mellett. Ujból bebizonyitotta, hogy a *lengyel-magyar barátság nem csupán közmondásokon, hanem tényeken alapul*. *Beck* külügyminiszter legutóbb az amerikai sajtónak adott nyilatkozatában világosan és *határozottan leszögezte a magyar kérdésben elfoglalt lengyel álláspontot*. A hivatalos körök és a lengyel sajtó egy pillanatra sem szüntek meg a magyar követeléseket olyan határozottsággal és lendülettel támogatni, amely hü kifejezője a lengyel nemzet meleg barátságának. Ennek emléke örökké megmarad a magyar szivekben.

A felszabaditott területre egyelőre csak feltétlenül indokolt esetben lehet utazni

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyről közlik: Azok a vidékiek, akik irásban folyamodnak utazási engedélyért a vezérkar főnökéhez, kérvényük és a szükséges három darab fénykép beküldésével együtt az alábbi személyadatokat is közöljék: 1. apja, anyja neve, 2. születési év és hely, 3. vallás, 4. foglalkozás, 5. lakás (utca, házszám). Az adatok hitelességét a fénykép hátlapján hatóságilag kell igazoltatni. Az igazolványokat csak abban az esetben lehet a folyamodónak visszaküldeni, ha a kérvényhez egy megcimzett és felbélyegzett, legalább 18X13 centiméter nagyságu boritékot is mellékelnek. Felkérik az összes utazási igazolványért folyamodókat, — ha csak igen fontos okok indokolttá nem teszik —, hogy kérelmeiket halasszák későbbi időpontra, mert utazási igazolványt csak feltétlenül indokolt esetben (közvetlen hozzátartozók látogatása, birtokosok, stb.) lehet egyelőre kiadni. Egyéb kérelmek egyelőre nem nyerhetnek elintézést.

A kormányzó pénteken délelőtt 11 órakor vonul be ünnepélyesen Kassára

Illetékes helyről közlik: A kormányzó ur Őfőméltósága folyó hó 11-én, pénteken délelőtt 11 órakor fog ünnepélyesen Kassa városába bevonulni.

Ezen az ünnepélyen a kormány és a törvényhozás tagjai is jelen lesznek. Résztvehetnek az ünnepélyen a honvédség tagjai és az állami és közszolgálati alkalmazottak is, közvetlen hozzátartozóikkal.

Az ünnepélyes bevonulásra a Magyar Államvasut különvonatokat fog inditani. A határt a kormány, a felsőház tagjai és a képviselőház tagjai e minőségüket igazoló igazolványaikkal, állami és közszolgálati alkalmazottak és hozzátartozóik arcképes vasuti igazolvánnyal, a magyar királyi honvédség tisztjei személyazonossági igazolvánnyal léphetik át. Gépkocsin beutazóknál, ha a gépkocsi vezetője az előbb felsoroltak közé tartozik és e minőségét igazoló igazolvánnyal rendelkezik, akkor a magával vitt vendégeknek külön igazolványra szükségük nincsen. Ezek a könnyitések csupán a folyó hó 11-i kassai ünnepélyes bevonulásra vannak engedélyezve; minden más esetben az eddigi intézkedések a mérvadók. (MTI)

Kassa ünnepi díszben várja a magyar honvédeket

Kassa, nov. 7. A magyar nemzeti tanács illetékes szervei lázas sietséggel készitik elő *a magyar honvédség fogadtatásának nagyszerü ünnepségét*. Az ünnepség programja még nem készült el teljes egészében. Egyelőre bizonyos, hogy műsoron szerepel az ünnepi diszelőadás a Nemzeti Szinházban. A nemzeti tanács felszólitotta a diszelőadáson résztvevő hölgyeket, hogy magyar ruhában jelenjenek meg. A „Magyar a magyarért“-akciót Kassán is megindították.

Horthy Miklós kormányzó táviratváltása az olasz királlyal és Mussolinival

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Vitéz nagybányai *Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója az *olasz király* őfelségének a következő táviratot küldte:

— Abból az alkalomból, hogy Felséged kormánya és a német birodalmi kormány befejezte Bécsben azt a békeművet, amely Európa e részének egy jobb jövő kezdetét jelenti, kérem Felségedet, fogadja szivesen legbarátibb és legőszintébb érzelmeim kifejezését.

Az *olasz király* őfelsége erre a táviratra a következőkben válaszolt:

— Köszönöm a hozzám intézett szives üdvözlet és legőszintébb jókivánataimnak adok kifejezést a Bécsben szerencsésen befejezett békeműhöz, örvendve, hogy ennek végrehajtásához Olaszország baráti közreműködését adta.

Vitéz nagybányai *Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója az alábbi táviratot küldte *Benito Mussolininak*, az olasz kormány fejének:

— A magyar nemzet sohasem felejti el, hogy aki először hangoztatta a magyar igazságot, ahhoz következetes is maradt. Fogadja érte az én hálás köszönetemet és minden magyar hálás köszönetét.

Az *olasz kormányfő* erre a táviratra a következőkben válaszolt:

— Köszönöm szives táviratát és felhasználom az alkalmat, hogy legjobb szerencsekivánataimnak adjak kifejezést ezekben a történelmi napokban, amelyek Magyarország jogos követeléseinek elismerését szentesitették. Olaszország örvend, hogy ennek elismeréséhez őszinte és érdekelten közreműködését adta attól a barátságtól vezettetve, amely a nemes magyar nemzethez füzi és az igazság legmagasabb eszményét tartva szem előtt, amelyet mindig is követett. Kérem Főméltóságodot, fogadja hódolatteljes tiszteletem kifejezését.

Gróf Esterházy János kiáltványa a Szlovákiában maradt magyarokhoz

Pozsony, nov. 7. Gróf *Esterházy János* kiáltványt intézett a *Szlovákiában maradt magyarsághoz*. A kiáltvány többek között igy szól:

Visszaszoritom a könnyet, amely szemembe tolul, amidőn ittmaradt magyar testvéreim könnyes és kérdező szemébe tekintek. Visszaszoritom, mert most nem lehet helye fájdalmas lélekmarcangolásnak, lemondásnak vagy csüggedésnek. Kis, de megpróbáltatásokban megedzett sereg az, amely most felsorakozik a nemzeti munka vállalására. Büszkén állok annak élére, mint ahogy eddig a milliós sereg élén állottam. Könnyü lett volna nekem most kényelmesebb és könnyebb munkakört választanom. *Egy pillanatig sem foglalkoztam ezzel a gondolattal, mert elválaszthatatlanul összenőttem azzal a talajjal, amelyet őseim verükkel és verejtékükkel tettek termékennyé a magyar gondolat részére.*

Amint én cselekszem, *ahogy én gondolkozom, azt várom velem együtt visszamaradt testvéreimtől. Maradjon mindenki ott, ahova a Sors állitotta*, legyen éltető ereje annak a megkisebbedett, küzdő magyar családnak, amelyre most fokozottan fontos és nagy feladatok várnak, hogy *az itteni magyar nemzetcsoport méltóan a magyar mult szerint hagyományaihoz, megálljа a helyét.*

Megnyugvással látom azt, hogy a Magyarországba kerülő szlovákok sorsa miként fog alakulni. Az etnografiai elv szerint vont határok sohasem lehetnek teljesen igazságosak. Nem kerülhető el az, hogy a népcsoportok össze ne vegyüljenek. Igy a magyar-szlovák határ kijelölésekor is nagyobb számban kerülnek szlovákok Magyarországhoz. *De ezek sorsa miatt aggodalomra nem lehet oka senkinek, mert a magyar kormány teljes tiszteletben fogja tartani ezeknek a szlovákoknak minden nemzeti jogát és sohasem fog akadályt gördíteni nemzeti mivoltuknak szabad kifejlődése elé.* Erősen bizom abban, hogy ennek viszonzásául az itteni szlovák kormány hasonló elbánásban részesiti a Szlovákiában megmaradt magyar népcsoportot.

Pozsony, Nyitra, Nagyszöllős és a többi magyar nyelvsziget magyarjai! Ismét hozzátok szólok.

A bécsi döntés egészen más légkörben jött létre, mint a párizskörnyéki békék. Nem egyik vagy másik nemzetnek vagy népcsoportnak leigázása vagy megszégyenítése volt a cél, hanem az, hogy itt Európa szivében vállvetett, termékeny uj munka induljon meg.

amelynek nyomában *uj élet és minden nemzet fiának boldogulása járjon.* A bécsi határozatban külön pont intézkedik az itteni magyarság jogainak védelméről és *Pozsony különleges helyzetére való tekintettel a pozsonyi magyar népcsoport teljes egyenjoguságának biztositásáról.* Mindennek becsületes és lelkiismeretes keresztülvitele felett nem olyan halvaszületett intézmény őrködik, mint a genfi Népszövetség, hanem ereje teljes hatalmában levő két nagyhatalom: *Olaszország* és *Németország,* akiknek magyarbarátsága már sok próbát állott ki.

Az Uristen áldását kérem bárhol élő minden magyar testvérünkre is. Tudom, hogy most nem vagyunk és már sohasem leszünk az elhagyatottságnak és árvaságnak olyan nyomasztó helyzetében, mint voltunk *husz év előtt.* És a mostani hét eseményeinek reánk nézve gazdag tanulsága is az, hogy *az Isten segitségével nemes és nagy célokért folytatott küzdelem soha el nem bukhat, egy nép, egy nemzet meg nem semmisülhet, ha nem mond le a létét és boldogulását biztositó jogokról.*

Bizzunk a magyar jövőben, bizzunk a magyar géniusz ujra feltörő erejében és bizzunk önmagunkban, akkor mindenkor velünk lesz az Uristen segitsége!

„Horthy Miklós békés, boldog és dicsőséges jövőt nyit meg nemzete előtt"

A Corriere della Sera cikke a kormányzóról

Róma, nov. 7. A magyar csapatoknak a megszállott területre való bevonulása alkalmából a Corriere della Sera budapesti tudósitója „A győzelmes Horthy" cimmel cikket ir, amelyben többi között a következőket mondja:

A magyar csapatok bevonulása megpecsételi azt a győzelmet, amelyet *Horthy Miklós* Szegeden megkezdett csatájával aratott. *Horthy Miklós ezzel a győzelmével békés, boldog és dicsőséges jövőt nyit meg nemzete előtt,* amelyet hittel és bátorsággal vezetett. Amióta Magyarország kormányzója lett, csak egyetlen célja volt: Magyarországot minden külső és belső veszélytől megvédeni, megerősiteni hatalmas nemzetek barátságával, ujra hadsereget adni Magyarországnak és *meginditani az országot a szabadság, függetlenség és hatalom utján.*

A bécsi határozatok, amelyeknek következtében a magyar hadsereg a Kárpátok lejtőin nyomul előre, a kormány politikai tevékenységének eredménye, de a kormány *Horthy Miklós* kormányzó irányelveinek hű végrehajtója volt. *Bel- és külpolitikai téren a kormány magától a kormányzótól kapta legfőbb irányelveit.* Magyarország kormányzója bátor és merész, körültekintő, lojális és tekintélyt parancsoló ember és ezeket a tulajdonságait átadta minisztereinek, tábornokainak és parlamentjének is. Református ember létére soha nem felejtette el, hogy Magyarország többségében katolikus ország és ő volt az, aki, oldalán buzgó katolikus feleségével, azt akarta, hogy Szent István jubileumát a legnagyobb fénnyel üljék meg és Szent István jobbját körülvigyék az országban.

Horthy Miklósban a katona, a politikus, a hivő ember és a családapa tulajdonságai egyesülnek és ezek a tulajdonságok őt a magyar nemzet igazi vezérévé avatták. Ő volt az, aki annakidején gróf *Bethlen Istvánt* Rómába küldte, hogy megkösse az olasz-magyar barátsági szerződést. Politikai éleslátásával előre látta *Mussolini* Olaszországának hatalmas megerősödését és ezért kereste Olaszország barátságát. Ő volt az, aki annakidején Rómába küldte *Gömbös Gyulát,* hogy megerősitse az olasz-magyar baráti kapcsolatokat.

Horthy Miklós mindig szilárdan hitt a róma-berlini tengelyben és minisztereit mindig figyelmeztette, hogy a tengelypolitika mellett az utolsó percig tartsanak ki. Ne felejtsük el azt sem — irja a tudósitó —, hogy *Horthy* kormányzó két évvel ezelőtt Rómában meglátogatta *Vittorio Emanuele* királyt és császárt és ez volt első hivatalos látogatása. Most *Horthy Miklós* kormányzóságának történelmi eredménye bekövetkezett. A magyar csapatok husz év után ismét átlépték a Dunát és ez a nagy folyam most már nem határ többé, hanem ismét *ütőere a magyar nemzetnek.* (MTI)

Csütörtökön iskolai szünet lesz

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter a magyarlakta Felvidék visszacsatolásának befejezése napján, november 10-én, csütörtökön az ország minden iskolájában tanitási szünetet rendelt el és az egyházi főhatóságokat ezen az uton kéri fel a hasonló értelemben teendő intézkedésre.

Hivatalos időjelentés

A Meteorológiai Intézet jelenti november 7-én este: A viharos nyugati szél uralma Németország északi felén és Skandináviában ma is tovább tartott, de eső csak kis mennyiségben hullt.

Hazánk nyugati felén ma tulnyomóan derült égbolt mellett a hőmérséklet rendellenesen magas értéket ért el. Kaposvárott 20, egyebütt 17—19, keleten azonban a borultság miatt csak 12—14 fokig terjedt a felmelegedés. Az ország nyugati és középső részein az esti órákban is derült volt az égbolt, ami a teljes holdfogyatkozás jelenségének megfigyelését zavartalanná fogja tenni.

Budapesten este 9 órakor a hőmérséklet 10 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 765 mm. gyengén emelkedő irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt északnyugati-nyugati légáramlás. Nyugaton erős éjszakai lehülés. Reggel helyenként köd. Napközben több felhő. A nappali hőmérséklet keleten is 15 fok fölé emelkedik.

—

Vizállás. Duna: Passaunál, Budapest—Mohács között és Zimonynál apad, másutt árad, alacsony vizállásu. Bécs 55, Pozsony 154, Komárom 165, Budapest 88, Paks —17, Baja 65, Mohács 87. **Dráva:** Barcs —104, Drávaszabolcs 10. **Száva:** Bród 212. **Tisza:** Tiszabecsnél apad, lejebb árad; Záhonyig közepes, lejebb alacsony vizállásu. Tiszabecs 200, Vásárosnamény 358, Tokaj 180, Tiszafüred 110, Szolnok 94, Csongrád 27, Szeged 72. **Szamos:** Csenger 118. **Körös:** Köröszakáll 18, Békés 80, Gyoma 60. **Maros:** Makó 25. **Balaton:** Siófok 60. **Velencei tó:** Agárd 22.

A párizsi német nagykövetség egyik titkára ellen merényletet követtek el

Párizs, nov. 7. A német nagykövetségen ma reggel az első látogatók között megjelent egy serdülő fiatalember. Kérte, hogy vezessék a nagykövet személyi titkára elé, mert nagyjelentőségü okmányt akar neki átnyujtani. Erre bevezették *Rath* követségi titkárhoz, *Koester Roland* volt párizsi német nagykövet unokaöccséhez, aki csak nemrégiben került a párizsi nagykövetségre harmadik titkári minőségben. *Rath* alig váltott néhány udvarias szót látogatójával, amikor ez *revolvert rántott elő és több izben rálőtt. A fiatal diplomatát két golyó érte.* A lövések zajára a nagykövetség személyzete berohant a szobába, ahol *a titkár eszméletlenül hevert a földön.* A személyzet egyes tagjai a sulyosan sebesült elszállitása iránt intézkedett, mások lefegyverezték a merénylőt és értesitették a rendőrséget.

Rath titkárt az Alma-klinikán vették ápolás alá. Délután jelentést adtak ki, amely szerint *a sebesült állapota igen komoly, bár közvetlen aggodalomra nincs ok.* Az esti jelentés szerint *Baumgartner egyetemi tanár megoperálta a beteget, akinek lépe szétroncsolódott.* Egy golyó a gyomrot is érintette. *A második golyót, amely a vállba furódott, az operáció folyamán eltávolitották a testből.* A sebesült nem beszél.

Közben a bünügyi rendőrségen folyt a merénylő kihallgatása. Megállapitották, hogy ámbár Hannoverben született 1921 március 29-én, azért *lengyel állampolgár és a párizsi lengyel főkonzulátus által kiadott utlevele van.* Neve: *Herschel Feibel Grymsztan.* Az orvosok megállapitása szerint *beszámitható.* Kijelentette, hogy tettével meg akarta bosszulni Németországból kiüldözött zsidó hitsorsosait. Állitása szerint hosszabb ideje tartózkodik már a francia fővárosban. Október 15-ig a Saint Denis külvárosban lakott nagybátyjánál *Grymsztan Ábrahámnál,* akinek szabóműhelye van. Arról, hogy október 15-től mostanáig hol tartózkodott, *nem volt hajlandó vallani.* Hétfőn délelőtt, kevéssel féltizenegy után, a német nagykövetségre ment. Valamelyik magasabbrangu követségi főtisztviselő szine elé akart kerülni, hogy agyonlője. *A személy közömbös volt számára. Rath titkárra összesen öt lövést adott le, amelyek közül az első három célt tévesztett.*

A merénylő nagybátyja és ennek felesége, akiket még a délután folyamán behoztak a rendőrségre, azt állitják, hogy ők sem tudják, hol járt a fiu október 15-ike óta. Amikor ezen a napon eltávozott tőlük, ötezer frank volt nála és azt mondta: Belgiumba megy.

A merénylet hire francia politikai körökben nagy megdöbbenést keltett. *Daladier miniszterelnök a német nagykövet előtt kifejezte a maga és a francia kormány részvétét és kérte,* tolmácsolják ezt a részvétet a német kormány előtt is. *Bonnet* külügyminiszter telefonon érdeklődött a klinikán, ahová a sulyosan sebesült titkárt bevitték és őszinte részvétét juttatta kifejezésre. A német nagykövetségen sok politikai személyiség érdeklődött *Rath* állapota iránt.

„Elfogyott" és ujra „megnőtt" a Hold az elmult éjjel

Az elmult éjszaka az ég jóvoltából ritka szép csillagászati szinjátékban volt részünk: *teljes holdfogyatkozásban.* A holdfogyatkozás maga nem szórványos jelenség, de az meglehetősen ritka eset, hogy ezüstösen ragyogó égi kisérőnk *teljesen homályba boruljon* és aránylag *hosszu időre eltünjék a földlakók szeme elől.* Fokozta a látvány érdekességét, hogy szokatlanul kedvező körülmények között játszódott le; éjféltájban érte el tetőpontját s minthogy az időjárás is kegyes volt hozzánk, tenyérnyi felhő se zavarta az égi találkozást.

Mert találkozás volt ez: *a Hold találkozása a Föld árnyékával.* Pontosan „műsor szerint" 9 óra negyvenegy perckor kezdődött, de csak néhány perccel később lehetett tisztán észrevenni, hogy a jól ismert, világos holdtányér alul, oldalvást, *kissé belapul.* Mintha egy csipetnyit *lefaragtak volna belőle.* Az alig észrevehető belapulás egyre nő, tiz órakor már jól észrevehető körives fekete folt fedi a tányér szélét: *a Föld-árnyék lassan rákúszik a Holdra.* Ha most egy Holdbeli csillagász felpillantana az égre, azt látná, hogy a Föld lassan elfedi a Napot: *a Holdon most Napfogyatkozás van.*

Negyed tizenegy: jókora körcikk hiányzik a Holdból. Az elnéptelendő utca járókelői közül néhányan érdeklődve felpillantanak, álmélkodva mosolyognak és továbbmennek. Régesrég, az emberi műveltség hajnalán országos vak rémületet keltett ez a tünemény és ijedt embertömegek könyörögtek hangos szóval az égi hatalmakhoz, ne rabolják el a Holdat az égről.

Tiz óra 35 perc: már csak keskeny fehér szeletke maradt a Holdból, a tányér felső sarkán. Tiz perccel később pedig *beállt a teljes holdfogyatkozás.* De az égitest nem vált láthatatlanná. *Halványvörös fényben derengett tovább,* mert a Föld légköre összegyüjtött és feléje vetitett néhány „elcsent" napsugarat s ez enyhitette a teljes sötétséget. Csak az árnyék közepén lehetett tömörebb fekete magot látni. Közönséges szinházi látcsövön keresztül is érdekes változást figyelhettünk meg a homályba rejtőzött Holdon. A rőtes derengés, a sajátszerü árnyékhatás szinte testszerüvé tette és a „lapos" holdtányér helyett vöröses fényben izzó, gömbölyü labda lebegett az égen.

12 óra 7.5 perckor azután parányi fehér részecske mutatkozott a sötét korongon s fokról-fokra nőtt. Most is az előbbi jelenet pergett le, de forditva: *a sötétség hátrált lassan, de szakadatlanul az előnyomuló világosság elől;* a Hold-gömb mindinkább szabadult a Föld árnyékából.

1 óra 12 perckor, mintha mi sem történt volna, ismét a régi, ezüstös holdvilág mosolygott ránk. Az égi kaland véget ért . . .

Ribbentrop nyilatkozata a bécsi döntésről

Berlin, nov. 7. (Német Távirati Iroda.) Ribbentrop külügyminiszter a külföldi sajtótudósitók összejövetelén a bécsi döntőbirói itéletről ezeket mondotta:

— Amivel a Népszövetség husz esztendő alatt nem készült el, arra Bécsben mindössze egy napra volt szükség. *Bécs ily módon előkészitette a talajt az uj együttműködés és a békés épitőmunka számára a délkeleteurópai térségen.* A döntőbirák itélete most már a néprajzi elv alapján véglegesen megállapitotta a határt Magyarország és Csehszlovákia között. A döntőbirói itélet ezenkivül igazolja, hogy Németországot a szudétakérdés megoldása után Csehszlovákiával szemben nem tölti el bosszu vagy gyülölet érzése, hanem a birodalmi kormány azon fáradozott, hogy *egyfelől biztositsa a baráti Magyarország érdekeit, másfelől, hogy a csehszlovák érdekek is lojális és igazságos elbánásban részesüljenek.*

Emlékeztetett Münchenre és a német-angol békenyilatkozatra. Annál meglepőbb volt, hogy a müncheni szellemre az első válasz a fegyverkezés fokozásának hangoztatása volt. Az uj fegyverkezési lázt néhány államban a javithatatlan háborus uszitók ujabb tevékenysége kisérte. Chamberlain brit miniszterelnök és lord Halifax külügyminiszter bölcs belátással elutasitó választ adtak ezeknek az angol háborus uszitóknak. *Daladier francia miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter legutóbbi beszédei szintén rokonszenves visszhangot keltettek Németországban.* Remélhető, hogy a Münchenben Angliával megnyitott uton a jövőben uj lehetőségek nyilnak Németország és Franciaország jobb megértése számára is. (MTI)

Harminc vendég halálraégett egy oslói estélyen

Osló, nov. 7. Vasárnap hajnalban, alig párszáz méternyire a királyi palotától, egy előkelő ház negyedik emeletén *Anderson* udvari fényképész műtermében *tűz támadt.* A fényképész éppen estélyt adott. A meghivottak között *pánik tört ki,* kiáltozások, segélykérések hallatszottak le az utcára. *Négy ember rémületében a kövezetre ugrott és halálra zuzta magát.*

Mint később megállapitották, a műteremnek a hátsó udvarra nyiló ajtaja butorokkal volt eltorlaszolva, a szabadba vezető másik ajtó befelé nyilott és *a szerencsétlenül jártak vak rémületükben önmaguk zárták el menekülésük utját.*

Bent a műteremben, az ajtó előtt, megszenesedett, egymáson heverő holttesteket találtak. Bizonyosra veszik, hogy a *műteremünnepély valamennyi résztvevője életet vesztette,* a fényképész feleségének kivételével, aki már korábban eltávozott a lakásból. A tűzoltók néhány órai munkával megakadályozták a tűz továbbterjedését, a felső emeletek azonban teljesen elpusztultak.

A halottak száma harmincra tehető. Mind norvégok Közöttük van *Karen Brandstrup,* az ismert énekesnő is.

A norvég sajtó szerint *száz év óta nem volt Oslóban ilyen nagyarányu tűzeset.*

Sakk nagymesterverseny Hollandiában

Amsterdam, nov. 7. (*A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.*) A holland Avro rádió által rendezett nagymesterversenyre az utolsó percben érkezett meg a kubai *Capablanca,* ugyhogy a sorsoláson más huzta a sorszámát. A késedelem oka valószinüleg az a 25 bőrönd volt, amit magával hozott. Capablanca ugyanis csak a mult hónapban nősült és most tulajdonképen nászuton van.

A versenyen a következő mesterek vesznek részt: *Capablanca Y Gaupera Jose Raul,* sz. 1888. nov. 19. Havannában, dr. *Alexander Alexandrovics Aljechin,* szül. 1892. nov. 1. Moszkvában, dr. *Machgielis Euwe,* szül. 1901 május 20. Amsterdamban, *Salo Flohr,* sz. 1908 nov. 21. Horodenka, Orosz-Lengyelországban, *Botwinnik Michail Morsiejevics,* sz. 1911. ápr. 11. Ukrajnában, *Samuel Reschewsky* sz. 1911 nov. 26. Osorkowban (Lengyelország), *Reuben Fine* sz. 1914 okt. 11. New Yorkban és *Paul Keres* sz. 1916 jan. 7. Narwa, Észtországban.

A legidősebb és a legfiatalabb sakkmestert majdnem harminc év választja el egymástól. A versenyzők kétnaponként játszanak egy-egy játszmát. *Az első fordulót vasárnap játszották,* az első győztes az amerikai *Fine,* aki harminc lépésben lelépte a francia védelmet választó orosz Botwinniket. — *Euwe* és *Keres* játszmája döntetlent eredményezett. A *Flohr* és *Capablanca* közötti vezércsel szláv védekezésü játék a 40. lépés után egyenlő állásban félbenmaradt. Most azután attól függ, ki tud jobban elemezni. A világbajnok *Aljechin* és az egykori csodagyerek, *Reshewsky* játszmája 60 lépés után eldöntetlenül végződött.

Lord Rothermere kedden este Budapestre érkezik

Pénteken résztvesz a honvédség kassai bevonulásának örömünnepén

Az egész magyar közvélemény osztatlan örömmel fogadta azt a hirt, hogy Magyarország igaz barátja, a békerevizió eszméjének nagy európai apostola, Lord *Rothermere,* kedden este körünkbe érkezik. Lehet-e kedvesebb és inkább várt külföldi vendégünk most, a magyar Felvidék felszabadulásának örömnapjaiban, mint a nemes lord, aki tizenegy évvel ezelőtt, trianoni rabságunk sötét és reménytelen napjaiban egész szivvel, mélységes igazságérzettől áthatott lélekkel a szörnyen megcsonkitott, szenvedő Magyarország mellé állott és világvisszhangot keltve, lapjaiban meghirdette és bizonyitotta Magyarország igazát, pellengérre állitva a Trianonban elkövetett szörnyü igazságtalanságot és jóvátételt követelve a magyarság millióinak brutális elszakitásáért. Azóta nem szünt meg nagyhatásu szellemi fegyverekkel igaz ügyünkért küzdeni, buzditani és hitünket az el nem maradható végső diadalban ébrentartani. Fanatikus bizakodása a békés revizió elkövetkezése iránt lord Rothermeret lelkileg összeforrasztotta a feltámadás reményében élő-haló magyar nép egyetemével, amely a mélységes hálának megható jeleivel halmozta el a lordot és kirobbanó lelkesedéssel, páratlan érzelmi megnyilvánulások közepette fogadta és ünnepelte ezelőtt tiz évvel a hozzánk ellátogató fiát: *Esmond Harmsworthot.*

Maga a lord — elháritva ismételt meghivásokat — mindmáig halogatta Magyarország meglátogatását, bár annak védelme és igazának diadala valósággal szivügye lett. Alkalomra várt a hőn óhajtott látogatásra. És nem hiába várt, mert amit rendithetetlen hittel megjövendőlt és amiért küzdeni egy évtizeden át meg nem szünt, ime, megindult a teljesedés felé: a Magyarországtól igazságtalanul elszakitott és az északi határvonal mentén az anyaországgal a legszorosabb összefüggésben élő egymilliónyi magyar, a megtiport, de feltámadott igazság világraszóló békés erkölcsi diadalaként visszatér az ezeréves hazához. Aki velünk volt elesettségünkben, velünk egyet érzett a szenvedések szomoru napjaiban, most közénk siet, hogy teljes joggal együtt örvendezzen az örvendezőkkel, hogy velünk együtt hálás és megrendült lélekkel a Gondviselés kegyelme iránt ünnepelje az erkölcsi igazság páratlan diadalát, a trianoni sirba temetett Magyarország feltámadását.

A nemes lord ott lesz a magyar honvédség kassai bevonulásánál, ahol a magyarság tizezreinek tomboló lelkesedése, mámoros elragadtatása, könnyzáporra és hálaimára kulcsolódó keze mindennél meggyőzőbben és megrenditőbb erővel fog bizonyságot tenni arról, hogy mily bűnös merényletet követtek el husz év előtt Trianonban és mily igazságos ügyért szállott harcba Anglia nemesen érző kiváló fia, a hatalmas ujságfejedelem, amidőn megirta örökké emlékezetes bevezető cikkét arról, hogy a fényes multu és nagyhivatásu, de érdemetlenül megcsonkitott Magyarországnak „helye van a nap alatt“.

*

Hivatalos jelentés Lord Rothermere elutazásáról

London, nov. 7. (Magyar Távirati Iroda.) *Lord Rothermere* ma délelőtt Londonból elutazott Budapestre, hogy résztvegyen a felszabaditott területek átadásának örömére tartandó ünnepségeken. A Victória pályaudvaron vitéz *Marosy Ferenc* követségi tanácsos bucsuzott Lord Rothermeretől *Barcza György* követ nevében.

Lord Rothermere hétfőn Budapestre indult

— A Pesti Hirlap londoni tudósitójának telefonjelentése —

London, nov. 7. Lord Rothermere hétfőn délelőtt 11 órakor a kontinentális expresszen elutazott Londonból. *Doveren* és *Calaison* át *Párizsba* ment, onnan pedig este hét órakor az Arlberg-expresszel *folytatta utját Budapest felé, ahová kedden este féltizenegy órakor érkezik meg.*

Magyarország lelkes barátja ismeretes arról, hogy szeret utazni, életének nagy részét utazásokkal tölti, *de talán még soha olyan boldog és lelkes nem volt, mint ma délelőtt, amikor a Viktória pályaudvaron bucsuzott fiától és barátaitól, hogy a magyar kormány meghivására meglátogassa azt az országot, amelynek érdekeiért életének legutóbbi évtizedében annyit küzdött és amelynek népéhez az együttérzésnek soha el nem szakitható kötelékei füzik.*

A lordnak az Avenue Roadon levő palotájában az utóbbi napokban nagy volt a sürgés-forgás. Bent a hatalmas termeknek minden sarkában van valami magyar vonatkozásu tárgy, *Kisfaludi-Strobl* álló bronzszobra, a fogadó főhelyén dedikált fénykép, *Horthy Miklóstól,* Magyarország kormányzójától.

A lorddal együtt utazott *H. Morrisson* személyi titkára, és a komornyikja. Hétfőn reggel a lord korán kelt és már kilenc órakor a Piccadillyn levő Stratton-házban volt, ahol magántitkárnője, *Miss Ramon* intézi magánügyeit és ahol igen sok emléket őriz. Egyik szobában ott látjuk *azt a gyönyörü iróasztalt, amelyet a magyar műasztalosok ajándékoztak a lordnak.* Mellette külön asztalon áll a *Budapesti Országzászló diszes kicsinyitett mása, amelyet Urmánczy Nándor egy küldöttség élén hozott 1928-ban.* Visszakerültek a lord palotájába a Warick-palotából, *Esmond Harmsworth* házából *a Magyar Reviziós Liga másfélmillió aláirást tartalmazó diszes kötésü hálairatai,* amelyeket *Nagy Emil* vezetésével 1927-ben adott át egy küldöttség. Ott vannak azok az emlékek is, amelyek a lord és *Rákosi Jenő* barátságáról, valamint a *Pesti Hirlappal* való kapcsolatairól tanuskodnak, továbbá a *Pesti Hirlap reviziós munkái.* Az évtizedes munka folyamán *ezrével érkeztek Magyarországról emléktárgyak és ezeket a lord mind megőrizte.* Nagyrészük elkerült a skóciai dornochi kastélyába, a legkedvesebbeket pedig magával vitte az Avenue Roadon levő palotájába, ahova két évvel ezelőtt költözött.

A *Daily Mail-lapok hétfőn este részletes nagyterjedelmü tudósitásokban számolnak be a magyar honvédségnek a visszacsatolt területekre történt bevonulásáról.* A többi lapok is, köztük a kormányhoz közelálló *Times* és *Daily Telegraph,* hosszabb jelentésekben számol be *arról a lelkes fogadtatásról, amelyben a felszabaduló Komárom lakossága részesitette Horthy Miklós kormányzót.* A lapok nagyrésze a kormányzó fényképét is közli.

Léderer Lajos.

Rothermere Lord budapesti fogadtatásának és programjának részletei

A Magyar Tudósitó jelenti: *Lord Rothermere,* a magyar reviziós mozgalom apostola és leghatalmasabb szószólója, a magyar Felvidék visszacsatolása alkalmából Magyarországra érkezik, mert személyesen óhajt jelen lenni a Felvidék legfontosabb központjának, a magyar történelemben olyan nevezetes Kassa városának ünnepélyes megszállásánál.

Lord Rothermere a keleti expresszel kedden este 22 óra 35 perckor, tehát fél 11 órakor érkezik a budapesti Keleti pályaudvaron. Lord Rothermere-t már a magyar határon, Hegyeshalomnál, ahová az expressz este nyolc órakor fut be, a Magyar Reviziós Liga elnöksége és győri szervezetének tagjai üdvözlik. A Keleti pályaudvaron ünnepélyes fogadtatás lesz Magyarország nagy vendégének tiszteletére. Kivonulnak a frontharcosok, leventék és cserkészek diszalakulatai, továbbá a rendőrzenekar. A pályaudvar nagy csarnokában a kormány részéről gróf *Teleki Pál* vallás- és közoktatásügyi miniszter, a főváros nevében *Szendy Károly* polgármester, a Reviziós Liga képviseletében pedig *Herczeg Ferenc* elnök üdvözli a Lordot, aki a pályaudvarról szállására, a Dunapalota-szállóba hajtat. Itt a TESz vezetői fogadják, majd éjjel a budapesti dalosegyesületek adnak tiszteletére lampionos szerenádot.

Szerdán délelőtt a Lord mindenekelőtt a Hősök Kövét koszoruzza meg. Itt az Országos Frontharcos Szövetség két diszszázada adja a diszőrséget. Az emlékmű megkoszoruzása után Lord Rothermere Imrédy Béla miniszterelnöknél tesz látogatást, délben egy órakor pedig Horthy Miklós kormányzónál jelenik meg audiencián, amelyet a kormányzó lunche követ a nagy angol publicista tiszteletére. Ugyanaznap este Imrédy Béla miniszterelnök rendez vacsorát Lord Rothermere budapesti látogatása alkalmából.

Csütörtökön délelőtt a Magyar Reviziós Liga elnökségét fogadja Lord Rothermere, délben pedig a Szabadság-téren lesz országos reviziós nagygyülés, amelyen *Herczeg Ferenc,* a Magyar Reviziós Liga elnöke, gróf *Takách-Tolvay József,* a Magyar Frontharcos Szövetség elnöke, az ifjusági egyesületek egy szónoka és végül Lord Rothermere mondanak beszédet. A gyülés után megkoszoruzzák a Szabadság-téren a Magyar Fájdalom szobrát, amelyet tudvalevően a Lord adományozott Budapestnek. Ugyanakkor délben Teleki Pál vallás- és közoktatásügyi miniszter ad ebédet a Lord tiszteletére, este pedig a Magyar Reviziós Liga 400 teritékü diszvacsoráját tartják meg a Hungária-szállóban.

Pénteken Lord Rothermere résztvesz a kassai ünnepélyes bevonuláson. Szombaton délben a Lord megjelenik a Magyar Reviziós Liga elnökségének ülésén, délben gróf Bethlen István és neje látják vendégül ebéden, délután gróf Takách-Tolvay József ad teát tiszteletére, este pedig Budapest székesfőváros ezer teritékü ünnepi diszvacsorája lesz a Szent Gellért-szállóban.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége

Rothermere lord budapesti látogatása alkalmából elhatározta, hogy a vállalatok tisztviselői kara minél nagyobb számban fog résztvenni kedden, folyó hó 8-án este 22 óra 35 perckor érkező vendégünk fogadásán. A magyar ipar ezzel is kifejezésre kivánja juttatni hálaját a nemes lord iránt, kinek nagy része van abban, hogy a világ közvéleményének rokonszenve mind nagyobb mértékben fordul a magyar igazság felé. A GyOSz ezuton hivja fel tagjai figyelmét, hogy a vállalatok tisztviselői folyó hó 8-án, kedden este 22 órakor gyülekeznek a Baross-téren.

A Felvidéki Egyesületek Szövetsége

(Rákóczi-ut 36.) felhivja tagegyesületeit, hogy kedden este nyolc órakor a Budapestre féltizenegykor érkező lord *Rothermere* fogadtatására mennél számosabban jelenjenek meg a szövetség helyiségében. Csütörtökön a lord tiszteletére az Országzászlónál tartandó nagygyülésen a szövetség testületileg vesz részt. Gyülekezés délelőtt tizenegy órakor a szövetség helyiségében.

Kánya Kálmán köszönete

Kánya Kálmán külügyminisztert a Felvidék visszacsatolása, továbbá a Magyar Érdemrend nagykeresztjének a kormányzó által részére történt adományozása alkalmából oly sokan keresték fel táviratilag és levélben szerencsekivánataikkal, hogy valamennyiüknek egyenként köszönetet mondani nem tud. *Igy hirlapi uton köszöni meg a jóleső megemlékezéseket.* Az egyénenkénti válaszokra szánt összeget pedig a *„Magyar a magyarért!“-mozgalomnak juttatja.*

Ciano távirata Kánya Kálmán külügyminiszterhez

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Gróf *Ciano* olasz külügyminiszter *Kánya Kálmán* táviratára, amelyet a bécsi döntőbirósági tárgyalásról visszatérve, a magyar határról hozzá intézett, a következő sürgönyválaszt küldte:

Köszönöm Nagyméltóságodnak Magyarországra visszautaztában hozzám intézett szivélyes táviratát. Örvendek, hogy a róma—berlini tengely döntőbirósági határozata biztositotta Nagyméltóságod nemes nemzete számára jogos követeléseinek elismerését és ezzel az igazságosság és méltányosság alapjára helyezte Közép-Európa e fontos területrészének jövőbeni békés fejlődését. Fogadja, Miniszter Ur, baráti érzelmeim kifejezését.

Ünnepélyes keretek között fogadja el a képviselőház a Felvidék visszacsatolásáról szóló javaslatot

A Felvidék visszacsatolásának törvénybeiktatásáról szóló törvényjavaslat parlamenti tárgyalásának megbeszélése céljából hétfőn délután hat órakor a képviselőházban *Kornis Gyula* elnöklésével pártközi értekezlet volt, amelyen megjelent *Imrédy Béla* miniszterelnök, báró *Vay László* miniszterelnökségi államtitkár, a pártok részéről *Tasnády Nagy András, Temple Rezső,* gróf *Bethlen István, Eckhardt Tibor, Rassay Károly,* gróf *Zichy János, Peyer Károly, Farkas István,* gróf *Festetics Sándor, Rakovszky Tibor, Vázsonyi János* és *Hubay Kálmán.*

Kornis Gyula elnök nyitotta meg az értekezletet, majd *Imrédy Béla* miniszterelnök ismertette a felhatalmazási törvényjavaslatot, amelynek cime: *Törvényjavaslat a Magyar Szentkoronához visszacsatolt felvidéki területeknek az országgal való egyesitéséről.*

Kornis Gyula felszólalásában javaslatot tett a pártközi értekezletnek a törvényjavaslat tárgyalási rendjére vonatkozólag. A kérdéshez *Eckhardt Tibor,* gróf *Zichy János, Rassay Károly, Rakovszky Tibor, Peyer Károly, Hubay Kálmán,* gróf *Bethlen István* és *Vázsonyi János* szóltak hozzá. Beható vita után *egyhanguan elfogadta az értekezlet azt az inditványt, hogy a törvényjavaslat ünnepélyes keretek között fogadtassék el.* Az értekezlet elfogadta magát a törvényjavaslatot is.

A képviselőház, amint már jelentettük, kedden délelőtt tizenegy órakor ülést tart, amelyen *Kornis Gyula* elnök méltatja a Felvidék visszacsatolásának történelmi jelentőségét.

Ezután *Imrédy Béla* miniszterelnök rövid beszéd kiséretében benyujtja a törvényjavaslatot, amelyet sürgős tárgyalás céljából a bizottságokhoz utalnak. A képviselőház pénzügyi és közjogi bizottsága szerdán délelőtt tárgyalja általánosságban és részleteiben a javaslatot s az erről szóló jelentést a bizottság előadója, *Tasnádi Nagy András* csütörtökön nyujtja be a képviselőházban. Tekintettel arra, hogy pénteken lesz nagybányai vitéz *Horthy Miklós kormányzó ünnepélyes bevonulása a felszabaditott Kassára,* s ezen a magasztos történelmi ünnepségen a kormány és a törvényhozás tagjai testületileg résztvesznek, a képviselőház aznap *nem tart ülést.* Ezért *szombatra tüzik napirendre a Felvidék visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot,* amelyet *egy ülés keretében ünnepies formák között fogad el a képviselőház.* A törvényjavaslat tárgyalása előtt *Kánya Kálmán* külügyminiszter emelkedik szólásra, hogy tájékoztassa a képviselőházat az általános külpolitikai helyzetről. Ennek az expozénak a keretében a külügyminiszter megemlékezik a müncheni négyhatalmi egyezményről és az azt követő diplomáciai tárgyalásokról, amelyeknek betetőzése a bécsi döntőbirósági határozat és a Felvidék magyarlakta területeinek visszacsatolása volt.

Az ünnepi ülésen az előadón és a miniszterelnökön kivül a pártoknak egy-egy szónoka szólal fel, hogy méltassa a visszacsatolás történelmi jelentőségét.

A hercegprimás felszentelte a szentimrevárosi plébániatemplomot

Szép uj francia-barok stilusu kéttornyu templom disziti a budai oldal déli részének városképét. A székesfőváros, a cisztercita rend és a szentimrevárosi egyházközség hiveinek áldozatkészségéből fölépült a szentimrevárosi uj plébániatemplom *Wälder Gyula* műegyetemi rektor tervei szerint.

Vasárnap délelőtt szentelte fel dr. *Serédi Jusztinián* biboros-hercegprimás. Reggel nyolc órakor ünnepélyes fogadtatás után nagy papi segédlettel kezdte meg a templomszentelési szertartást. Az ünnepi szentmisén a templom zsufolásig megtelt a hivők seregével. A székesfővárost *Schuler Dezső* alpolgármester képviselte, *Werner Adolf* zirci apát helyetteseként *Bitter Illés* clairvauxi apát, tankerületi főigazgató jelent meg. Az előkelőségek között ott volt *Wälder Gyula* rektor vezetésével a műegyetem tanácsa, *Ripka Ferenc* nyugalmazott főpolgármester, *Degré Miklós,* a Tábla volt elnöke, *Zsembery István,* a MABI elnöke *Bessenyey Zeno,* a Közmunkatanács elnöke, *Mihalovics Zsigmond* tb. kanonok és még sok egyházi és világi méltóság.

A templom hajójának két oldalán a Hungária Bajtársi Egyesület állott diszsorfalat, a már fölszentelt oltáron Serédi hercegprimás celebrálta az ünnepélyes szentmisét. Az evangélium után nagyhatásu szentbeszédben méltatta a templomszentelés jelentőségét. Ez a templom az igazság háza — mondotta. — Talán sohasem volt szükség annyira az igazság hirdetésére, mint manapság. Az emberek ma legtöbbnyire teltérnek az igazságtól, mig régente megértették a Szentirás egyszerü szavát. A hercegprimás felszólitotta hiveit, hogy ne csak a templomban érezzék magukat testvéreknek, hanem a templomon kivül is, az élet minden vonatkozásában.

A szentmise végén Te Deum volt a magyarlakta Felvidék felszabaditásának örömére. A gyönyörü szertartás a Himnusz éneklésével ért véget.

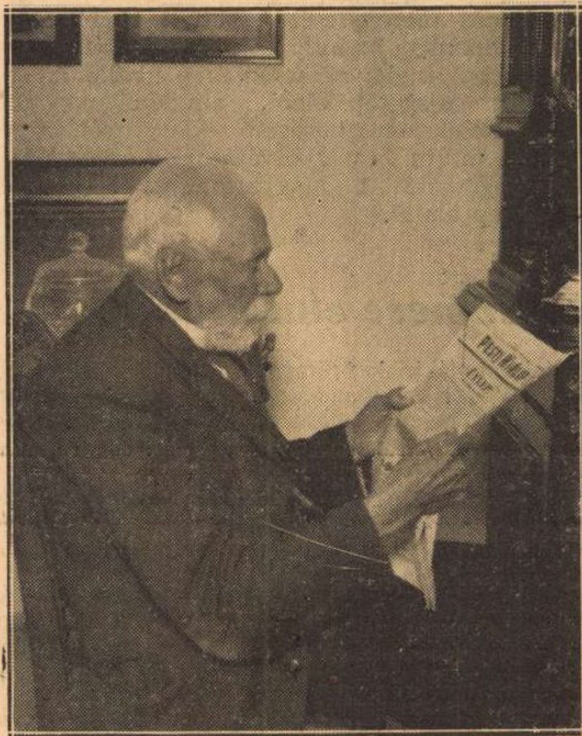
„Szeretném azt is megérni, hogy a trianoni rabbilincs egészen lehulljon a mi drága hazánkról!" — mondotta Molnár József, Komárom legöregebb polgára

Tul a csepeli nagy rádióállomáson százkilométeres gyorsasággal robogunk Horthy-liget felé. Horthy-liget egyik kedves, magyaros tornácu házában találjuk meg *Molnár Józsefet,* Komárom legöregebb polgárát. A csengetésre maga a kilencvenötéves *Molnár József* nyit ajtót. Az öreg ur nagyszerü egészségnek örvend, szemüveg nélkül olvas, szellemi frissesége egyenesen meglepő. Mindenre emlékszik, mindent tud, minden nap kora reggel elolvassa már a — *Pesti Hirlapot.*

— Azaz mindennap mégsem olvashattam magyar ujságot, — mondja. — A magyar ujságért ugyanis át kellett jönnöm a komáromi hidon Uj-Komáromba. Jóismerőseimnél, mikor senki sem láthatta, eldugtam a nadrágomba, vagy a kabátom bélésébe a magyar ujságot és igy indultam visszafelé a csehek közé. Százszor és százszor megtettem ezt az utat Ó- és Uj-Komárom között. Még akkor is, mikor a csehek spanyollovasokat helyeztek a hidra!

— *Hetvenötéves voltam, mikor 1919. január 19-én a csehek elfoglalták a komáromi várat. Akkor és azóta csak azért imádkoztam, hogy megérhessem azt az időt, amikor ujra magyar zászló leng majd a komáromi váron. És a gondviselés kegyes volt hozzám. Láttam ujra a komáromi városháza ormán magyar hazánk háromszinü lobogóját.*

— Oh, ez a komáromi vár de sok szomoruságot szerzett nekem! — kiáltott fel a kilencvenötéves öreg ur. — Visszaemlékszem Komárom leégésére 1848-ban, Kisasszony napján. Azután ott voltam, mikor az osztrákok harcoltak Komárom ellen. 1849-ben fejem fölött süvitettek az osztrákok ágyugolyói. A második osztrák ostromra is jól emlékszem. Micsoda öröm volt, mikor a nagysarlói csata után megérkeztek Komáromba *Görgey* honvédei. Előttem lovagolt a hires tábornok, majd jött a pirossapkás honvédekkel a nagyszakállas *Damjanich.* Ez a jókedvü, örökké mosolygó generális egyszeriben Komárom legnépszerübb embere lett. Mennyire csodálkoztunk azon — ugy emlékszem, mintha ma volna, hogy Damjanichnak dús szakálla, de erősen kopasz feje volt. És miután Damjanich seregei megverték a Komárom alatt állomásozó osztrákokat, jelen voltam Damjanich sulyos kimenetelü balesetén is. A tábornok a komáromi sáncok körül kocsikázott, a kocsija azonban egy árokba fordult, az egyik lába a kocsikerékbe szorult és eltörött.

A kilencvenöt éves Molnár József, a felszabadult Komárom legöregebb polgára.

— Láttam, mikor — később — a magyar csapatok Buda ostromához vitték a komáromi ágyukat. Ott voltam akkor is, amikor Komárom mellett a Harsáspuszta egyik juhakoljában *Klapka* és *Rüdiger* tábornokok aláirták a komáromi vár átadásáról szóló jegyzőkönyveket. Bevonult tehát Komáromba az *osztrák,* azután az *orosz.*

— Egész csomó nevet mondhatnék azok közül, akik, mint komáromiak, résztvettek 1860-ban az olaszok elleni háboruban, majd 1866-ban a Bismarck-háboruban. Sok érdekes adat jut eszembe a Bach-korszakból, abból az időből, amikor Komáromban osztrák közigazgatás volt érvényben.

— *De ott voltam Pesten 1867-ben a koronázáson is . . .* — mondja *Molnár József.*

Molnár József husz év óta várt Komárom felszabaditására. A cseheket nem szolgálta. Ötven évi szolgálat után, mint városi tisztviselő, nyugalomba ment. A komáromiak féltő gonddal vigyáztak a kilencvenötéves *„Józsi bácsira".* Kilencvenedik születésnapja alkalmával például magyar ünnepet rendeztek Komáromban *Molnár József* tiszteletére. Gyönyörü nemzeti szinü csokrot kapott régi barátaitól és a komáromi ujság közölte a fényképét. Pedig — *„Józsi bácsi"* ezen a képen nemzeti szinü csokrot szorongatott az ölében.

— *Horthy Miklós kormányzó ur komáromi bevonulását nem láttam* — jegyzi meg. — A sétát, gyaloglást, előrehaladott korom ellenére is, jól birom, de a leányom mégis megakadályozott abban, hogy esőben, tolongásban én is láthattam volna a magyar nagyurat fehér lován. *Pedig ez volt bizonyára Komárom történelmében a legszebb bevonulás!*

Nagyon sok érdekes adatot mondott még el *Molnár József.* Visszaemlékezett például *Kosztolányi János* ezredesre, a szabadsághősre, néhai *Kosztolányi Dezső,* a neves iró közeli rokonára, aki a szabadságharc alatt *Molnár József* szüleinek, a komáromi evangélikus papnak házában volt elszállásolva. Elmondta *Molnár József,* hogy életében már négy napfogyatkozásnak volt szemtanuja.

— *Most már magyar állampolgár vagyok ujra* — fejezte be az érdekes beszélgetést. — *Megérem-e századik születésnapomat, ki tudja? De, hogy a trianoni rabbilincs egészen lehulljon erről a mi drága hazánkról, ezt mindenesetre szeretném megélni, akkor azután nem bánom, ha vége lesz életemnek . . .*

Kelemen Ernő.

Ifjabb báró Wesselényi Miklós, az „Árvizi hajós" dédunokájának halálos vadászszerencsétlensége

Megölték apja véletlenül elsült fegyverének sörétei

Kolozsvár, nov. 7. *(A Pesti Hirlap tudósitójának telefonjelentése.)* Megrázó vadászszerencsétlenség történt vasárnap délelőtt a kolozsmegyei *Korpád* község közelében levő erdőségben.

Ifjabb *Gaál Péter* földbirtokos vendégeiként nagyobb vadásztársaság ment ki korán reggel az erdőbe, nyullesre. A társaság tagjai között volt idősb *Wesselényi István* görcsöni, szilágymegyei földbirtokos, fiával, a huszonegyéves ifjabb *Wesselényi Istvánnal,* az „árvizi hajós" dédunokájával.

Apa és fiu egymás mellett álltak az erdő egyik tisztásán. Egyszerre váratlanul egy hatalmas agancsu őzbak ugrott ki a közeli cserjésből és egyenesen az idősebb báró *Wesselényi* felé rohant. A báró meglepetésében félreugrott, de a csuszós talajon elesett. A *hirtelen mozdulat következtében a kezében levő vadászfegyver elsült és a sörétek fia combjába furódtak.* A fiatal báró *Wesselényi* összerogyott, de amikor édesapja segitségére sietett, még ő igyekezett megnyugtatni. Az első látszat az volt, hogy a véletlen szerencsétlenség áldozata csak *könnyebben sérült meg.*

Azonnal szekérre tették, hogy bevigyék a *Gaál*-kuriára, a társaság tagjai közül pedig *Welits Zoltán* nyugalmazott főispán és gróf *Teleki Béla* gépkocsin sietett előre, hogy telefonon orvosi segitségről gondoskodjanak. Intézkedésükre a kolozsvári *Charité*-szanatórium igazgató-főorvosa, dr. *Steiner Pál* egyetemi tanár maga sietett ki *Korpádra.*

Közben a sebesült bárót a szekér bevitte a faluba, de mire a másfélórás uton a Gaál-kuria elé ért, ifjabb *Wesselényi István a nagy vérveszteségtől elvesztette eszméletét.* Dr. Steiner Pál mentőgépkocsin nyomban *Kolozsvárra* vitte be a fiatal bárót. Azonnal *Röntgen*-felvételt készitettek sebesüléseiről és megállapitották, hogy *hetven serét hatolt be felső combjába és a hasüregbe.* Műtétre nem is kerülhetett a sor, s az orvosok csak abban az irányban követtek el mindent, hogy injekciók segitségével a szivműködést helyreállitsák. Kétórai erőfeszités után a fiatal báró *Wesselényi* meghalt. A véletlen különös összetalálkozása, hogy *ugyanabban a szobában halt meg, amelyben született.*

Betegágyát *Erdély* főuri társadalmának legkiválóbbjai vették körül, igy gróf *Bethlen György,* a *Magyar Párt* elnöke, báró *Jósika János* volt képviselő és megtört édesapja. A holttestet *Görcsönbe* szállitották, ahol szerdán fogják eltemetni.

Az ellenzék veresége a lengyelországi választásokon

Varsó, nov. 7. (Lengyel Távirati Iroda.) A választás ideiglenes megállapitása szerint körülbelül félmillió ember szavazott Varsóban. Tizenkét képviselőt választottak meg, ezek közül tiz a nemzeti egység táborába tartozik. VilnobanSkwarczynski tábornokon, a nemzeti unió táborának vezetőjén kivül megválasztották Zeligowski tábornokot is, aki nem tagja ennek a tábornak. A választások iránt rendkivül nagy volt az érdeklődés, Sziléziában 83 százalék, Pomerániában pedig 80 százalék szavazott le. Választottak több zsidó képviselőt is. A végleges eredményeket november 18-án teszik közzé.

Hóman Bálint a Felvidék visszacsatolásának történeti tanulságairól

A Történelmi Társulat rendkivüli közgyülése

Hétfőn délután a Magyar Nemzeti Muzeum dísztermében rendkivüli közgyülést tartott a *Magyar Történelmi Társulat Hóman Bálint* ny. miniszter elnöklésével abból az alkalomból, hogy a bécsi döntéssel egymillió magyar testvérünket csatolták vissza az anyaországhoz. A közönség soraiban ott voltak: *Kánya* és gróf *Teleki Pál* miniszterek, *Darányi Kálmán,* gróf *Eszterházy Móric, Fabınyi Tihamér* és mások.

— Igen nagy örömünk telik abban — mondotta nagy beszédében *Hóman* —, hogy felvidéki véreink felszabadulása alkalmával éppen Kánya Kálmánt, a magyar diplomáciai kar nesztorát és néhai elnökünknek, gróf Teleki Gézának tudós fiát üdvözölhetjük, akik az igazságos határkiigazitás külpolitikai, illetőleg tudományos előkészitésén immár husz esztendeje fáradhatatlanul munkálkodnak. A magyar igazság ügyének diplomáciai előharcosairól megemlékezvén, nem mellőzhetjük hallgatással a felvidéki magyarság és a nemzeti hadsereg érdemeit sem.

— Horthy Miklós volt az, aki határozott célkitüzésével, a nemzeti erők összefogásával és az ország két évtizedes bölcs kormányzásával tudatosan készitette elő a most ránk köszöntött nagy történeti fordulatot: magyar igazságunk elvi elismerését és egymillió magyar testvérünk visszatérését a magyar állam kötelékébe. Ő volt az, aki a történet szavát és tanulságait megértve, a nagy történeti személyiségeket jellemző ösztönös megérzéssel és minden ellenmondást visszautasitó következetességgel hirdette husz éven át és hirdeti ma is a történeti értékü német, olasz, lengyel barátság szükségszerüségét s aki mindig magyar érdekü nemzetpolitikája keretében érvényt is szerzett e történeti barátságok szellemének.

— A trianoni döntés után ránkszakadt nehéz napokban az olasz sziv szólalt meg először mellettünk.

Nagy elismeréssel szólott Hóman Hitlerről és Pilsudszkyról is.

A népi gondolat

— A természeti és történeti, gazdasági és művelődési egységet alkotó Kárpátmedence jövőjére gondolva, bennünket magyarokat nem vezet semminő ellenséges szándék vagy indulat szomszédainkkal és a történeti Magyarország keretében évszázadokon át velünk együtt élő népekkel szemben. *Nem vágyunk uralkodni és hatalmaskodni más népek fölött,* de vélük együtt *békés egyetértésben szeretnők szolgálni a nyugati művelődésnek, az emberi haladásnak, az európai békének ügyét és az Európaszerte diadalmasan előretörő népi gondolatot.* De mikor a népi gondolatról beszélünk, nem hagyjuk és *nem is hagyhatjuk figyelmen kivül a történeti gondolatot és a természeti adottságokat, a történeti és földrajzi tanuságokat sem.* Tudjuk, hogy a korszerü népi gondolat érvényesülése mindannyiunknak életérdeke, de nem feledjük azt sem, hogy ugyanilyen életérdekünk *a Kárpátmedence egységének biztositása is.* A Kárpátmedencében és a csatlakozó területeken élő népek és nemzetek jövő fejlődésének alapfeltétele *a jószomszédság és a tartós béke* s ez csak a népi gondolat és a történeti eszme, a néprajzi norma és a földrajzi elv korszerü egyeztetésével valósitható meg. *A néprajzi elvnek és a népek önrendelkezési jogának a természeti és történeti adottságokkal szemben való érvényesitése a teóriában helyes lehet,* de a gyakorlatban szükségképpen *ellentmondásokhoz, hamisságokhoz, hazugságokhoz vezet,* mert a megoldásnál gazdasági, politikai, sztratégiai szempontok fognak néprajzi köpönyegben jelentkezni. *Igy történt ez Csehszlovákia megalapitásánál is,* ezért érte el rövid két évtized alatt végzete. A népiséget a vér, a nyelv, a művelődés és *a történeti multnak közössége határozza meg.* Önrendelkezés a népiség cimén az egyfajta, egynyelvü, egyműveltségü és közös multu emberek természetes közösségeit illeti meg. Ez volt ma husz éve a háboru győztesei szerint Európa ujjárendezésének az alapelve. *De a Csehszlovák állam megalkotásánál megfeledkeztek ezekről a szempontokról s a népiség fikciójára épitett imperializmus tragikumává lett az uj államnak.* Ez a sors vár e földön minden olyan politikai alakulásra, amelyik nem számol a Kárpátmedence természeti és történeti egységével és népeinek egymásrautaltságával s amelyik nem számol *az e földön nemzetet formáló, államot alkotó, országot épitő s azokat ezer éven át fenntartó magyar népnek történeti jogaival.*

A néprajzi elv és történeti jog

— A néprajzi elv és a történeti jog *Európa legtöbb államában minden nehézség nélkül egyeztethető össze.* De ott is, ahol különböző fajta népek élnek egy természeti és történeti egység keretében vegyesen, de egymással mégsem elvegyülve, nagyobb tömbökben és szórványos csoportokban elkülönölve, ott is *meg kell találni a két elv kiegyensulyozásának helyes módját.* Az út a ma még gyermekcipőben járó *kisebbségi jog rendszeres kiépitése* és másfelől a nagyobb néptömbök szövetségi rendszerének megvalósitása felé vezet. Történeti jog és néprajzi elv egyeztetése s a népi gondolat teljes érvényesitése nélkül a Kárpátmedence problémája nem oldható meg. Ez az út áll az itt élő népek előtt. Ha rátérnek és őszinte megértéssel fognak rajta járni, *béke és nyugalom, gazdaság és műveltség, népgyarapodás és nemzeti fellendülés lesz az osztályrészük.* Ha elkerülnék, *örökös harc és nyugtalanság, szegénység és pallérozatlanság, néppusztulás és nemzetsorvadás* lenne végzetükké.

A nagy tudományos felkészültséggel tartott és figyelemmel hallgatott előadása után *Domanovszky József* terjesztett elő határozati javaslatot, hogy a Társulat küldjön hódoló táviratot Horthy Miklósnak, Mussolininak és Hitlernek.

Lukinich Imre előadásában Kassáról emlékezett meg.

Eckhardt Tibor a béke és a harc eshetőségeiről a belpolitikában

Balatonboglár, nov. 7. A független kisgazdapárt megalapitója, *Gaal Gaszton* halála évfordulója alkalmából vasárnap rendezte emlékünnepélyét Balatonbogláron. A boglári plébániatemplomban *Vargha Béla* plébános, a párt országos alelnöke ünnepi misét és szentbeszédet mondott, majd az ipartestület székházában volt emlékünnep, amelyen *Eckhardt Tibor* beszélt.

— Amikor ma itt összejöttünk — mondotta többek közt —, hogy Gaal Gaszton nagy alakja iránt a kegyeletes emlékezést lerójuk, ünnepünkbe belevegyül annak az örömnek és boldogságnak érzete, amely valamennyiünket eltölt most, amikor *elszakitott hazánknak egy jelentékeny területe visszakerült az országhoz.* Döntő jelentőségü esemény ez a magyar nemzet életében, mert *végre megindulhatunk a felemelkedés utján és befejeződött a tespedésnek az a korszaka, amelyet Trianon cégjelez* Magyarország történelmében. Bármilyen szép legyen is ez az eredmény, *ez még nem teljes.* Ez csak *részigazság,* amely azzal az egyre fokozódó reménységgel tölthet el mindnyájunkat, hogy most már *a teljes igazság is érvényesülni fog.*

— Magyarországnak, ha biztonságban akar élni, mulhatatlanul szüksége van a lengyel-magyar közös határra. A ruszin népnek az az érdeke, hogy *összekötő kapocs legyen Lengyelország és Magyarország között,* de nem érdeke, hogy valóságos sorompóként állitsák ide két baráti ország közé, hogy lehetetlen legyen a forgalom közöttük, hogy lehetetlen legyen erdőinek és bányáinak kincseit kicserélni azokkal a területekkel, ahol gabonáját szokta vásárolni. Sem a magyar, sem a szlovák nép érdekeit nem szolgálják ezek a határok mindaddig, amig a szlovák nép a csehszlovák állam keretében él.

— A nagybirtok-kérdés megoldatlansága szégyene nemzetünknek. Az elszakitott felvidéki magyarság egyik vezére, gróf *Esterházy János* mondotta a minap: „Én is nagybirtokos voltam, ötezer hold földem volt, *ma van 250 hold szántóföldem és 600 hold erdőm és mégis megelégedett ember vagyok*". Magyarországon is meg kell oldani a földkérdést és pedig nyomban, hogy ne kelljen szégyenkeznünk a visszatérő magyarok előtt.

Nagy nemzeti kibékülést!

— Ugy érzem, itt az a történelmi pillanat, amikor, ha megfelelő vezetés akad ebben az országban, meg lehet teremteni *nemcsak a politikai pártok, hanem az összes társadalmi osztályok között is a nagy nemzeti kibékülést.* Most itt a pillanat, amikor azokon, akik az ország politikáját felelős állásban intézik, *százszoros és ezerszeres felelősség sulya van,* mert *vagy megcsinálják a kibékülést,* vagy minden eddiginél nagyobb összeveszést fognak provokálni és *az Uristen ugy áldja meg őket, ahogy tisztességes vagy becstelen irányban fogják magukat elhatározni.* A kisgazdarétegnek, a városi polgárságnak és a munkásságnak egyaránt ott a helye a nemzet nagy sorskérdései intézésében a kormány rudjánál. Be kell következnie ennek a helyzetnek, hogy végre ne felülről, ne mondvacsinált nagyságok vagy szubjektiv hivatásérzettel eltöltött dilettánsok csinálják a politikát, hanem *a komoly népi tömegek.* Hiszek egy ilyen nagy nemzeti összefogás és kibékülés lehetőségében.

Van vezérünk: Horthy Miklós, Magyarország kormányzója

— Ennek a nemzetnek *soha el nem muló hálával kell adóznia egy férfi iránt, aki husz esztendő óta áll a nemzet élén, mint államfő és mint a nemzet lelkéből és szivéből választott egyetlen vezér.* Ez a férfi *Horthy Miklós.* (Percekig tartó taps és éljenzés.) Most láttuk csak igazán teljes egészében azt a hallatlanul fontos és nagy szerepet, amelyet betölt. Amikor ugyszólván minden ingadozik s ezer veszély fenyegeti az országot, *az egyetlen megingathatatlan biztos pont Magyarország kormányzója.* Tudja a kötelességét, méltósággal képviseli az országot kint és bent s nehéz percekben mindenkinél több felelősségérzettel és áldozatkészséggel vezeti a nemzetet a veszélyek között. Voltak elemek, akik uszitották a háborura, azt hirdették, hogy háboru nélkül egyetlen akácfát sem fogunk visszakapni. Ezekben a veszélyes hetekben *Magyarország kormányzója megőrizte hidegvérét, nem engedte kitenni az országot háboru veszélyének,* egyfelől elháritotta a háborut, másfelől *biztositotta a maximumát annak, amit el lehetett érni.* Illő, hogy *a legmélyebb hálával és szeretettel adózzunk a legnagyobb magyar előtt.* (Tomboló éljenzés.)

— Semmiféle veszély nem érhet bennünket, ha bölcs és szeretve tisztelt kormányzó urunk után igazodva, őt állitva a nemzet vezérének, összefogunk a nagy munkához. *Nincs felháboritóbb jelenség,* mintha bárki bármely párton *magát a nemzet vezérének akarja feltolni. Van vezérünk, Magyarország kormányzója és aki rajta kivül vezérkedni akar, azt kalitkába kell zárni. A nemzetnek megvan a vezére, kövessük az utmutatását, amelyet a komoly percekben meg szokott adni. (A gyülés közönsége ujból percekig lelkesen tüntetett a kormányzó mellett.)*

Vargha Béla mondott ezután beszédet. Délben közebéd volt, amelyen *Eckhardt Tibor* ujabb beszédet mondott.

— Akarom remélni, hogy most komoly és népi irányba fog a magyar politikai élet síkja fordulni. A független kisgazdapárt népi tömegeit nem zárhatja ki senki, hanem be kell kapcsolni az alkotásba. Meg kell vallanom őszintén, hogy *ezt a helyzetet nem látom biztositva.* Számolni kell azzal, hogy *minden eddiginél erősebb harcot és küzdelmet akarnak ránk kényszeriteni. Mi állunk elébe.* (Viharos tetszés.)

Hitler beszéde az 1938. év eredményeiről

Weimar, nov. 7. Hitler vezér és kancellár a thüringiai pártnap alkalmából a Stadionban beszédet mondott, amelyet gyakran megszakitott a tömeg ujjongása. A kancellár többek között a következőket mondta:

— Ami most, ha visszatekintünk, szinte csodának látszik, semmi egyéb, mint a mérhetetlen és fáradhatatlan munka jutalma. A gondviselés megadta bérünket, mint ahogy egykor 1918. Németországa is megkapta bérét. Ha manapság néha külföldi parlamentek vezető személyiségei vagy idegen politikusok azt merik állitani, hogy Németország nem tartotta be szerződéseit, csak azt a választ kaphatják, hogy minden idők legnagyobb szerződésszegését a német néppel szemben követték el, megszegték mindazt, amiről Németországot a 14 pontban biztositották.

Hitler kancellár ezután a nemzeti szocialista mozgalom nevelő munkáját ismertette.

— A nemzeti szocialisták — mondta — nem akarják azt állitani, hogy az eszmény az, amit ma elértek. Előttük eszmény áll és a német embert nemzedékről-nemzedékre ennek az eszménynek megfelelően nevelik. *A további feladat, amelyet ez a mozgalom maga elé kitüzött, uj vezetők kiképzése.* A német nép e vezetőségéért a párt kezeskedik. A harmadik pedig, amit magunknak teremtettünk, az uj hadsereg. Békeszerető emberként azon fáradoztam, hogy megadjam a német népnek azt a védelmet és fegyvert, amely alkalmas másokat is meggyőzni a béke fontosságáról. *Természetesen vannak emberek, akik szidalmazzák a sündisznót, mert tüskéi vannak.* Csak távol kell maradni ettől az állattól és békét kell hagyni neki, még egyetlen sündisznó sem támadt meg más állatot, ha csak nem fenyegették. Mi is erre határoztuk el magunkat. Ne közelitsenek hozzánk tulságosan. Semmi mást nem kivánunk, csak nyugalmunkat és munkalehetőségünket biztositani. A demokratikus államok állandóan az egyenjoguságról és a kis népek jogairól beszélnek Nem háborodhatnak fel tehát, ha egy nagy nép is igényt tart ugyanarra a jogra. Ennek a jogigénynek biztositására szolgál a nemzeti szocialista hadsereg. Németországban csak egy erő van: *a német nemzet ereje a vezetésben, a vezetők követésében és a fegyverek vasában.* Németországnak természetesen nincs joga esetleg azt követelni, hogy a többi nép változtassa meg alkotmányát. Nekem csak az a kötelességem — mondta Hitler —, hogy a németek vezéreként figyelembe vegyem ezeket az alkotmányokat és a belőlük fakadó lehetőségeket. Néhány nappal ezelőtt az angol ellenzék vezérének helyettese az alsóházban azt kivánta, hogy Németországot és Olaszországot pusztitsák el. Az ilyen reménységekből csak egy tanulságot vonhatunk le: szorosan fogjunk össze és szorosan csatlakozzunk olasz barátunkkal.

A kancellár ezután kijelentette, hogy *az 1938. év a németeket csak a legnagyobb örömmel és büszkeséggel töltheti el. Németország megnagyobbodott a legtermészetesebb és erkölcsileg megtámadhatatlan uton.* Németország számára azonban ez az év a kötelesség évét is jelenti. Valamennyiünknek — mondta Hitler — el kell határoznunk, hogy lélekben és szellemben és ezáltal anyagilag is fölfegyverkezünk. Ha a világ leszerelésről beszél, mi nagyon szivesen hajlandók vagyunk a leszerelésre egy feltétellel: mindenekelőtt a háborus uszitók szereljenek le!

Kolozsvár izgalmas vasárnapja

Meghiusult bombamerénylet

Kolozsvár, nov. 7. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* Izgalmas vasárnapja volt Kolozsvárnak. A vasárnapra virradó éjszaka két órakor *a város egész áramszolgáltatása csődött mondott.* Eleinte azt hitték, hogy csak muló áramzavarról van szó, de amikor félóra mulva nem gyultak fel a lámpák, a kávéházakat és mulatóhelyeket zsufolásig megtöltő közönség hazaszedelődzködött. Az utcán még nagyobb meglepetés várt az otthonaik felé siető társaságokra. *A város több pontját röpcédulákkal árasztották el s ezekben a röpcédulákban a legélesebb hangon támadták a kormányt.*

Két óra után *a városi gázgyár tájékáról hatalmas robbanás zaja visszhangzott.* Az utcákat egyidejüleg *rendőr- és katonaosztagok lepték el, megszállották a főpostát, a telefonközpontot, a gázgyárat és még néhány nagyobb gyárépületet.* A városban ugyanakkor az a hir terjedt el, hogy *vasgárdista pucskisérlet történt.* Reggelre aztán kiderült, hogy a hirek tulzottak voltak, mindössze arról volt szó, hogy a kolozsvári egyetem vasárnapi megnyitása alkalmával *az egyetemi ifjuságnak a letartóztatott vasgárdistákkal szimpatizáló része demonstrációval akart életjelt adni magáról.* Vasárnap délelőtt még a középületek előtt katonai kordon sorakozott fel, de hétfőre már eltávolitották a karhatalmat s a közönség is megnyugodott.

Mint a *Havas*-iroda jelenti Bukarestből, *Kolozsvár* városában vasárnap délelőtt *három bombát dobtak.* A bombák robbanásától *senki sem sérült meg.* A tettes egy *elbocsátott alkalmazott.*

Ünnepeljünk!

A közönség javaslatai a Felvidék felszabadulásának méltóbb megünneplésére

Ezekben a napokban, amikor minden magyar egyetlen nagy gondolatban: a Felvidék hazatérésének diadalmas gondolatában egyesül, megszámlálhatatlanul sok levél érkezik a *Pesti Hirlap* szerkesztőségéhez és majdnem mindegyikben van egy-egy ötlet, egy-egy gondolat, amely megkapóan igazolja, mennyire résztvesz minden magyar ember ezeknek a történelmi napoknak boldogitó eseményeiben abból a szempontból is, hogy miképpen fejezhetné ki az ország még szemmelláthatóbban mindnyájunk nagy nemzeti örömét.

A sok felvetett ötlet között néhány olyan is akad, amelynek nemcsak keresztülvitele könnyü, hanem amely valósággal „a levegőben van", tehát olyan közvetlen kifejezője érzéseinknek, amelyet magunkévá kell tennünk.

Igy például *szentgyörgyvári Gyenes Lajos*, a kiváló festőművész, aki a Felvidékre bevonuló magyar csapatokkal elindulva, mint meghivott művész tartózkodik a sajtópropaganda csoportnál, azt a megszivlelésre méltó ötletet veti fel, hogy *minden felszabadult magyar városban vagy községben nevezzék el a város vagy község főutcáját, azt az utvonalát, amelyen a magyar csapatok bevonultak, a bevonulás napjáról. Igy például Medvén lehetne egy November 5-ike utca, Komáromban November 6-ika utca* és igy tovább. A többi magyar városban pedig, amelyet a sors megkimélt az idegen járomtól, *mindenütt nevezzenek el egy utcát vagy teret a bécsi döntés napjáról, november 2-áról örök emlékezetül.*

Özvegy K. E.-né, a Pesti Hirlap régi előfizetője azt a szép ötletet veti fel, hogy *csütörtökön, amikor a Kassára való bevonulással tetőpontját éri el a magyarság örömünnepe, egész Budapestet világitsák ki, minden ház ablakában gyujtsanak egy-egy szál gyertyát.* Egyuttal felhivja figyelmünket a levéliró arra a szegényes zászlódiszre, amely a főváros minden ünnepén, de különösen ezen a nagy magyar ünnepen felkelti bennünk azt a kérdést, hogy *vajjon miért nem lehet Budapest fellobogózását mutatósabban, impozánsabban megoldani.*

Körülbelül ennek a levélnek mondanivalóiba kapcsolódik *B. L.* alezredes előfizetőnknek az a — nagyon is indokolt — javaslata, hogy *távolitsák el végre Budapest utcai villanylámpáiról azokat a fényfogó, sárga abroncsokat, amelyeket a légoltalmi gyakorlatok idején szereltek fel.* Miután Budapest elsötétitése most már amugy is központilag megtörténhetik egy pillanat alatt, erre a csökkentett világitásra semmi szükség nincs, de különösen nincs ezekben az ünnepi napokban, amikor *Budapestnek fényárban kellene usznia.*

Még egy ötlet, amely a hozzánk érkezett levelekben számtalanszor megismétlődik és amelyből a közönség szivének dobbanása hangzik. *K. E.* előfizetőnk arra kéri a *Magyar Államvasutak* igazgatóságát, hogy amint ez katonai és közigazgatási szempontból lehetségessé válik, *inditson a MÁV. filléres gyorsvonatokat a felszabadult Felvidék városaiba,* hogy minél előbb összekerülhessünk ottani testvéreinkkel.

Megkezdődött a magyar iparművészek országos kongresszusa

Hétfőn délután az első iparművészeti tárlat keretében ünnepélyes külsőségek között nyitották meg az első magyar iparművész-kongresszust. Évekkel ezelőtt kezdtek szervezkedni a magyar iparművészek. Harminctagu előkészitő bizottság Szablya-Frischauf Ferenc kormányfőtanácsos ügybuzgó és szakértő vezetésével dolgozott az előkészitő munkálatokon.

Ugron Gábor nyug. miniszter nyitotta meg a kongresszust az Iparművészeti Társulat Mária Valéria-utcai helyiségében. Beszédében hangsulyozta, hogy elérkezett az idő az iparművészek égető kérdéseinek nyilvános megvitatására. Az egyetemes nemzeti kultura nézőpontjából is fontos, hogy a függő kérdések a gyakorlati megvalósulás utjára jussanak, mert az iparművészet az általános kulturának magasrendü tényezője. Ugron Gábor beszédét nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadták a kongresszus résztvevői.

Utána az előkészitő bizottság elnöke, *Szablya-Frischeuf Ferenc* ismertette részletesen a kongresszus céljait. A tárgysorozatra tüzött időszerü kérdések közt első az *„iparművész"* cim védelme. Tárgyalni fogják a *magyar divat* kérdését, a magyar iparművészet *uj palotájának* felépitését. Szó lesz az iparművészeti *zugiskolák* elleni küzdelemről, az iparművészeti pályázatokról. Az iparművészek szervezeti és szociális helyzetét érintő kérdések egész sora tárgyalásra kerül.

A legközelebbi ülés november 8-ikán, kedden délután 5 órakor lesz. Ezen *Szablya János*, ifj. *Richter Aladár*, dr. *Ecker Ferenc* és *Hegyessy János* tartanak előadást az iparművészek szervezeti kérdéseiről.

A gloucesteri hercegi pár találkozik a windsori herceggel

London, nov. 7. A gloucesteri hercegi pár Afrikából hazajövet, Párizsban megszakitja utját. A Press Association szerint *ez alkalommal találkozni fog a windsori hercegi párral.* Ez lesz az első eset, hogy a windsori herceg az uralkodásról való lemondása óta az angol királyi család vzalamely tagjával találkozott.

Az Evening Standard szerint a találkozás, amelyet *VI. György király kivánságára és jóváhagyásával rendeznek, nemcsak a kibékülés első nyilvános jele lesz, hanem az első lépés a királyi család és a windsori hercegi pár közötti normális viszony létesitése felé. A windsori hercegi pár a jövő év elején valószinüleg ellátogat Angliába.*

Agyonszurta a feleségét egy füszerkereskedő

Feldúltarcu férfi jelentkezett hétfőn reggel hét órakor a magdolnavárosi 52. számu házban lévő rendőrőrszobában.

— *Konyhakéssel megöltem a feleségemet* — mondotta a férfi —, lezártam a lakást, itt a kulcs.

Az őrszoba rendőrei megállapították, hogy a férfi *Papp Dénes* 58 éves kereskedő, akinek a Reiter Ferenc-utca 97-a. számu saját házában fűszerüzlete van. Elmentek vele a lakásába és *a konyhában vértócsában holtan találták Papp Dénes 49 éves feleségét, Székely Reginát.* Az őrszoba jelentésére rendőri bizottság ment a feleséggyilkosság szinhelyére és a rendőrorvos megállapította, hogy *a fűszerkereskedő hat késszúrással ölte meg a feleségét.*

Hétfőn reggel félhat óra tájban a lakók hangos veszekédésre riadtak fel. A kereskedő perlekedett a feleségével, mert az asszony reggel félhatkor tért haza. A szóváltás egyre élesebbé vált, majd Papp Dénes olyan indulatba jött, *hogy felkapta a konyhakést és a felesége testébe döfte.*

A feleséggyilkost a helyszini szemle után a főkapitányságra kisérték és ott őrizetbe vették. A megölt asszony holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Ünnepélyesen felavatták az ENIT budapesti irodáját

Magrini Probo

Hétfőn reggel a trieszti gyorsvonattal a fővárosba érkezett *Magrini Probo* államtitkár, olasz titkos tanácsos, az Olasz Idegenforgalmi Hivatal elnöke. Az olasz idegenforgalmi vezért a Déli pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. Majd a Dunapalotában levő szállására hajtatott. Aztán tisztelgő látogatást tett gróf *Vinci* budapesti olasz követnél, akinek társaságában először *Tormay Géza* titkos tanácsost, az OMIH elnökét, majd pedig *Kunder Antal* kereskedelmi minisztert kereste fel, aki átadta *Magrini Probónak* a kormányzó kitüntetését, a másodosztályu magyar érdemkeresztet a csillaggal. *Magrini Probo* délben megkoszoruzta a *Hősök Emlékkövét.*

Magrini Probo édesanyja Vajtaffy-leány, *az olasz idegenforgalmi vezér Budapesten született és a fővárosban járt iskolába.* Nagybátyja: *vitéz Vajtaffy Ödön* ny. altábornagy jelenleg is Budapesten él. *Magrini Probo* jól beszél magyarul, megérkezése után a hozzá intézett olasznyelvü üdvözlő beszédre magyarul válaszolt. *Magrini* a közelmultban került, mint *Alfieri* utóda, az Olasz Idegenforgalmi Hivatal élére. Ebben a tisztségében *Alfieri* olasz propaganda- és sajtóminiszter magyarbarát politikáját követi. Mint volt fasiszta-párttitkár is, sokszor kimutatta szeretetét és jóakaratát Magyarországgal szemben. Most *Kunder Antal* kereskedelmi és közlekedésügyi miniszterrel folytat tárgyalásokat egy magyar-olasz idegenforgalmi szerződés megkötése tárgyában.

Hétfőn délután avatták fel ünnepélyesen az *Olasz Idegenforgalmi Hivatal* budapesti irodáját a Váci-utca 9. szám alatt. Az ünnepségen megjelent gróf *Teleki Pál* kultuszminiszter, *Tormay Géza* államtitkár, gróf *Vinci* olasz követ, gróf *Zichy Nándor*, báró *Villányi Lajos* követségi tanácsos, *Kolozsvári Borcsa Mihály* miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, *Láner Kornél*, a MÁV elnöke és a magyar idegenforgalmi szervezetek sok előkelősége. *Tormay Géza* államtitkár beszédére *Magrini Probo* hosszabb beszédben válaszolt. Majd a meghivott előkelőségek megtekintették az uj idegenforgalmi helyiség művészi kivitelü berendezését. Azután az ENIT teán látta vendégül a felavatási ünnepség résztvevőit.

Este *Kunder Antal* kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter diszvacsorát adott a Dunapalota-szállóban *Magrini Probo* tiszteletére. Az olasz államtitkár kedden folytatja tárgyalásait. Előreláthatólag több napot tölt Magyarországon. Felkeresi a hires radványi kastélyt is és résztvesz a radványi vadászatokon.

Gróf Csáky István diszpolgársága

Csór, nov. 7. Csór község képviselőtestülete gróf *Csáky István* rendkivüli követ és meghatalmazott minisztert, a külügyminiszter kabinetfőnökét, egyhangu lelkesedéssel a község diszpolgárává választotta.

NAPI HIREK

— **A kormányzó elismerése.** A kormányzó megengedte, hogy az 1937. évi párizsi világkiállitás magyar csoportjának előkészitése körül kifejtett értékes és eredményes munkásságukért dr. *Tormay Géza* titkos tanácsos, ny. államtitkárnak, a kiállitás kormánybiztosának, *ujbóli* elismerését, továbbá dr. *Bogsch Aladár* kormányfőtanácsos, államvasuti igazgatóhelyettesnek, az idegenforgalmi szakosztály főnökének, dr. *Csáky Dénesnek*, a Szépművészeti Muzeum főigazgatójának és *Gerevich Tibor* egyetemi tanárnak, a kiállitás művészi tanácsadóinak, *Dicenty Dezső* kisérletügyi főigazgatónak, dr. *Balogh Vilmos* miniszteri osztálytanácsosnak és vitéz *Nászay Miklós* miniszteri főmérnöknek elismerését tudtul adják.

— **Cimadományozás.** A kormányzó Kullmann Lászlónak, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatójának, a magyar kereskedelmi statisztikai értékmegállapitó bizottság tagjának, a bizottságban kifejtett értékes és eredményes munkássága elismeréséül a kereskedelmi főtanácsosi cimet adományozta.

— **Kitüntetés.** A kormányzó gróf *Teleki Andornak*, a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal párizsi megbizottjának, a párizsi világkiállitás magyar csoportja helyettes kormánybiztosának, a kiállitás előkészitése körül kifejtett értékes és eredményes munkásságáért a magyar érdemrend tiszti keresztjét adományozta.

— **Magyarország résztvesz a római világkiállitáson.** Rómából jelentik: Az olasz lapok közlése szerint *Imrédy Béla* miniszterelnök *Ciano* gróf külügyminiszter meghivására válaszolva, közölte az olasz kormánnyal, hogy Magyarország a legnagyobb készséggel részt vesz az 1942. évi római világkiállitáson. Az ujságok kiemelik, hogy Magyarország — Németország után — a második állam, amely bejelentette részvételét a kiállitáson.

— **Angol ujságiró autóbalesete.** Prágából jelentik: A Narodni Politika jelentése szerint *Knox* angol ujságirót, a News Chronicle munkatársát, amikor Pozsonyból a magyarok által megszállt terület felé indult, gépkocsibaleset érte. *Knox sulyosan megsebesült.* (MTI)

— **Eckhardt Tibor gyásza.** Eckhardt Tibort, a független kisgazdapárt vezérét gyász érte: meghalt özvegy báró *Podmaniczky Gyuláné, Eckhardt Tibor anyósa.* A család a következő gyászjelentést adta ki: „Özv. Lyka Döméné sz. báró Podmaniczky Elma, dr. Eckhardt Tiborné sz. báró Podmaniczky Ellen, dr. báró Podmaniczky Tibor gyermekei, báró Podmaniczky Tiborné sz. Eichhorn Erzsébet menye, dr. Eckhardt Tibor veje és az összes unokák nevében is mély szomorusággal jelentik, hogy szeretett édesanyjuk, illetve nagyanyjuk és anyósuk: aszódi és podmanini özv. báró *Podmaniczky Gyuláné* született *Podmaniczky Zsófia* életének 82. évében rövid szenvedés után folyó hó 7-én csendesen elhunyt. A megboldogult földi maradványai folyó november hó 9-én, szerdán délelőtt fél 11 órakor fognak a Kerepesi-ut melletti temető halottasházában az ág. hitv. evangélikus egyház szertartása szerint megáldatni és Aszódra szállitva az ottani családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni."

— **Házasság.** *Esztergályos Dezső* Pester Lloyd igazgató és *Obermayerné, Engl-Hollpach Teri* leánya, *Klárika* és dr. *Medgyesi Ferenc* kuriai biró és neje, ilosvai *Ilosvay Margit* fia, ifj. dr. *Medgyesi Ferenc* orvos f. hó 6-án tartották esküvőjüket a lipótvárosi Bazilika kápolnájában.

Tarnói *Tarnóy István* ezredes és dr. *Sarlay Anna* orvos házasságot kötöttek.

Rétyi Székely Ilona és *Horváth Barna* m. kir. főhadnagy folyó hó 8-án, kedden délután 6 órakor tartják esküvőjüket a Rákóczi-kollégium templomában. (II. ker., Keleti Károly-u. 37.)

Özv. Róth Lajosné szül. **Negyedes Teréz** ugy saját, mint családja nevében igaz fájdalommal jelenti, hogy szeretve szeretett férje

Róth Lajos

a Crèdit Lyonnais ny. igazgatója, a francia becsületrend lovagja, számos külföldi kitüntetés tulajdonosa,

körünkből eltávozott.

Kivánságára szülőföldjén, Bácsalmáson e hó 9-én temetjük.

Lelkünkben szelleme tovább él.

A Sirkőkészitők és Sirkőkereskedők Országos Szövetsége mély megilletődéssel jelenti, hogy alapitó és disztagja,

Somogyi Manó ur

életének 65. évében eltávozott az élők sorából.

Temetése folyó hó **8-án déli ½1 órakor lesz a rákoskereszturi izraelita temető halottasházából.**

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

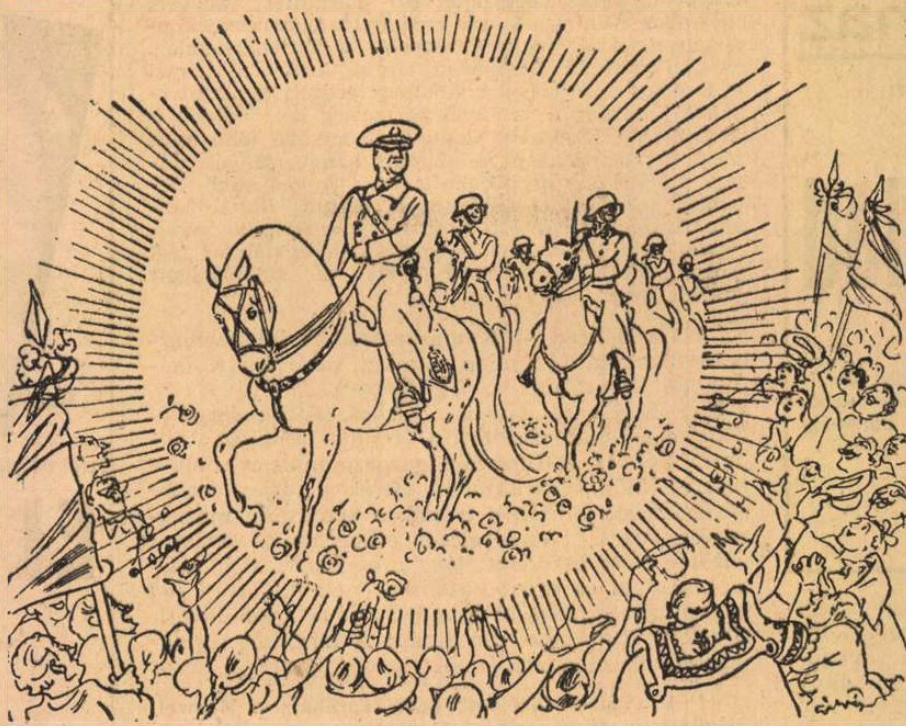
— **Széleskörü amnesztiarendelet Görögországban.** Athénból jelentik: A görög trónörököspár leánygyermekének megszületése alkalmából *Pál* trónörökös, aki a király távollétében az államfői jogokat gyakorolja, széleskörü amnesztiarendeletet adott ki. Eszerint a kaneai rögtönitélő biróság által elitélt *százharminc embernek büntetését felére szállitotta le*; a biztonsági okokból *deportálásra itélt* 1400 ember büntetésének végrehajtását *felfüggesztette*, végül *a közönséges bűncselekmények miatt egy évig terjedő fogházbüntetéssel sujtottak büntetését kegyelemből elengedte.*

— **A kattowicei lengyel-magyar cserkészkör verses levelezőlapja.** Varsóból jelentik: A kattowicei *lengyel-magyar cserkészkör* lengyel és magyar szinekben pompázó levelezőlapot bocsátott ki, amelynek közepén egy magyar stilusu szivben összefoglalva a magyar és a lengyel cimer látható. A levelezőlap lengyel és magyar nyelvü felirata a következő:

„Lengyel-magyar testvérbarát
Tekintsd kardját vagy poharát,
Vitéz s bátor mindkét fajta,
Isten-áldás legyen rajta.
Éljen a közös lengyel-magyar határ!"

— **Megkezdődött New Yorkban a magyar modell és édesanyja gyilkosának esküdtszéki tárgyalása.** Londonból jelentik: A newyorki büntetőbiróság hétfőn kezdte meg a nyilvános főtárgyalást *Gedeon Veronika*, a szép magyar modell és édesanyja gyilkosa, *Robert Irvin* szobrász bünügyében. Az esküdtszék tagjait az ugynevezett *kékszalagos* esküdtlajstromból állitották össze, amelybe *csak rendkivül magas képzettségü esküdteket soroznak.*

MAGYAROK NAGY NAPJA

(Gáspár Antal rajza.)

Holdfogyatkozást állapitottak meg a cseh horizonton. Ugyanekkor az ógyallai ujra magyar kézbe került csillagvizsgálóban Komárom felől a magyar igazság Napját látták felkelni, soha nem tapasztalt ragyogással árasztva el az európai éjszakát.

— **Eltemették Börcsök Andort.** Vasárnap délután nagy részvét kisérte utolsó utjára *Börcsök Andor* titkos tanácsost, az Országos Földbirtokrendező Biróság másodelnökét. A temetési szertartáson megjelentek *Mattyasovszky Miklós* OFB tanácselnök vezetésével az OFB birái és tisztviselői, *Hutás József* kuriai másodelnök vezetésével a kuriai birák, *Sipeki Balás József* közigazgatási biró vezetésével a Közigazgatási Biróság birái, ott voltak *Vladár Gábor* kuriai tanácselnök, *Karafiáth Jenő* titkos tanácsos, főpolgármester, vitéz *Igmándy-Hegyessy Géza* ny. testőrtábornok és vitéz *Tookos Gyula* ny. tábornok vezetésével a Vitézi Szék küldöttsége és sokan mások. A sirnál *Mattyasovszky Miklós* tanácselnök mondott bucsuztatót. A ravatalra koszorut küldtek a kormányzón kivül *József* kir. herceg, tábornagy, *Auguszta* kir. hercegasszony,

— **Most ültessen tulipán-hagymát.** 100 darab legszebb fajta, vegyesen P 8.—, 10 darab P —.90. Fenti összeg előzetes beküldése esetén vidékre bérmentve szállitjuk, ültetési utasitást mellékelünk. *Monori Mag*, Budapest, Rákóczi-ut 7. szám.

— **Gázfőzőtanfolyamok Budán.** A Volt Iskolatársnők Szövetsége f. évi november havában a következő gázfőző tanfolyamokat rendezi: *I. Haladók részére* november 18-tól minden kedd-pénteken délután 5—8-ig, hat héten keresztül. Tandij anyagmegtéritéssel együtt 20 pengő. Tananyag a finom francia konyha ételeinek elkészitése, tálalása. *II. Különlegességi konyha* november 14-től minden hétfő-csütörtök délután 5—8-ig négy héten keresztül. Tandij anyagmegtéritéssel együtt 12 pengő. Tananyag meleg és hideg ételek, halételek, aszpikkészités, diszités, angol és magyar pecsenyék, torták, sütemények készitése, fondant, guzok, parfaitok és különböző italok készitése. *III. Különlegességi konyha háztartási alkalmazottak részére* november 16-tól minden szerdán 5—8-ig öt héten keresztül. Tandij anyagmegtéritéssel együtt 8 pengő. Beiratkozni lehet naponként délelőtt 10—12-ig és délután 5—7-ig a II., Batthyány-utca 8. sz. alatti polgári leányiskolában.

— **Halálozás.** Dr. *Prinz József* ny. MÁV főtanácsos 60 éves korában *Budapesten* meghalt. Kedden délután félnégy órakor temetik a farkasréti temetőben.

Bajó Rezső ny. m. kir. vámszaki felügyelő 70 éves korában *Budapesten* meghalt. Kedden délután fél négy órakor temetik a Kerepesi-uti temetőben.

Hétfőn temették el Alapon *Rácz II. Mihály* rendőrt, aki néhány nappal ezelőtt Budapesten kötelességteljesités közben hősi halált halt. A temetésen, amelyen mintegy kétezer főnyi gyászoló közönség gyült össze, megjelent egy szakasz budapesti rendőr is egy rendőrfelügyelő vezetésével. A sirt mintegy száz gyönyörü koszoru boritotta, közöttük *Horthy Miklós* kormányzóé, a belügyminiszteré, valamint Budapest székesfőváros közönségéé.

Róth Lajos, a Crédit Lyonnais ny. igazgatója, a francia becsületrend lovagja, számos külföldi kitüntetés tulajdonosa, elhunyt. Temetése szülőföldjén, Bácsalmáson lesz f. hó 9-én.

Pártos Béláné szül. *Seiler Juci* f. hó 6-án, ifju életének 29. évében váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 8-án, kedden déli 12 órakor lesz a rákoskereszturi izr. temetőben. (Minden külön értesités helyett.)

Somogyi Manó sirkőkereskedő, a Somogyi Soma és fia kőfaragó cég főnöke rövid szenvedés után, 65 éves korában meghalt. Kiterjedt rokonság és baráti köre kiséri utolsó utjára e hó 8-án, kedden ½1 órakor a rákoskereszturi izr. temetőben.

Faulhaber Henrik MÁVAG főtiszt 39 éves korában Miskolcon november hó 6-án elhunyt.

Özv. *Pótzy Sándorné* szül. *Kapi Ilona* 74 éves korában *Győrött* meghalt.

— **A főkapitány napiparancsa a hivatásuk áldozatául esett hős rendőrökről.** Dr. Éliássy Sándor főkapitány vasárnapi napiparancsában a következőkben emlékezett meg a hivatásuk áldozatául esett hős rendőrök temetéséről: „A Mindenszentek napján hivatásuknak áldozatul esett bajtársainkat, *Horváth VI. Pál* és *Rácz II. Mihály* rendőröket a Mosonyi-utcai laktanyából szombaton délelőtt a legbensőségesebb végtisztesség után utolsó utjukra kisértük. Emléküket soha el nem muló kegyelettel megőrizzük. *Büszkeséggel tölt el, hogy a legelső magyar ember, nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó ur őfőméltósága hősi halottaink ravatalára koszoruját elhelyeztetni kegyeskedett. A legmagasabb részvét e jelét, mint hősi halottaink életáldozatának legfelsőbb megbecsülését, hálás szivvel vesszük és az egész rendőrség megtiszteltetésének érezzük.* Hősi halottaink megbecsülésének a belügyminiszter ur őnagyméltósága is kifejezést adni méltóztatott a végtisztességen való megjelenésével és koszoruja elhelyezésével."

— **Orvosturisták országzászlója az aggteleki cseppkőbarlang felszabaduló bejáratánál.** A Budapesti Orvosok Turista Egyesülete a felszabadulás örömére elhatározta, hogy az aggteleki cseppkőbarlang eddig cseh részen lévő bejáratánál (Domica) művészi kivitelü országzászlót emel. Zsitvay Tibor, a Magyar Turista Szövetség és az Országos Barlangbizottság elnöke, az elhatározást nagy örömmel vette tudomásul.

Városligeti út

Városligetben, a Nagyúton,
Lépés csörren meg a haraszton.
Boldogan, egymást átölelve
Jön egy fiu s egy szép kisasszony.

Hulló lomb nem zavarja őket
S a hideg szél sem! Igaz is,
Bárha ősz van a vén Ligetben,
Akad ott itt-ott tavasz is!

(—kas.)

— **Mussolini magavezette repülőgépén látogatást tett a pescarai légi kikötőben.** *Rómából* jelentik: *Mussolini* hétfőn délben a littorioi légi kikötőből, magavezette hárommotoros bombavető repülőgépen, miután több mint 4000 méter magasságban átrepülte az *Abruzzo*-hegyeket, megérkezett a *pescarai* légi kikötőbe, ahol látogatásának hirére megszólaltatták a város szirénáit és harangjait. *Mussolinit* a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta. A *Duce* megtekintette *D'Annunzio* szülőházát, majd a városháza erkélyéről néhány szóval megköszönte a lakosság ragaszkodását. *Mussolini* délután visszarepült Rómába. A repülőtérről a *Venezia*-palotába hajtatott.

— **Szabolcska Mihály siremlékének felavatása.** Vasárnap avatták fel Szabolcska Mihálynak, a néhány éve elhunyt nagy református papköltőnek művészi siremlékét, *Horvai János* alkotását. Az avatás előestéjén a *Szarvasi Öregdiákok Szövetsége* Szabolcska-emlékünnepet rendezett, amelyen a megnyitóbeszédet dr. *Raffay Sándor* püspök mondotta, dr. *Gárdonyi József* pedig édesatyjának: Gárdonyi Gézának és Szabolcska Mihálynak évtizedes baráti kapcsolatait ismertette. A vasárnapi siremlék-leleplezésen a kerepesi temetőben jelen voltak: dr. *Szabolcska Mihály* közigazgatási biró és dr. *Szabolcska László* budahegyvidéki református lelkipásztor családjukkal, dr. *Ravasz Lászlóné* gyermekeivel, *Jalsoviczky Károly* miniszteri osztályfőnök és *Mariay Ödön* miniszteri tanácsos a kultuszminisztérium, dr. *Némethy Károly* tanácsnok a székesfőváros, dr. *Tihamér Lajos* miniszteri tanácsos az Irodalmi és Művészeti Tanács képviseletében, valamint *Puky Endre, Tasnádi Nagy András, Szász Károly, Urmánczy Nándor, Kertész K. Róbert* és még számosan. Dr. *Ravasz László* dunamelléki református püspök imádsága után dr. *Raffay Sándor* bányakerületi evangélikus püspök mint a Szabolcska-emlékbizottság elnöke, avatóbeszédében kiemelte, hogy az elhunyt *a lélek békéjének lantosa volt.* Ezután *Ravasz László* az Akadémia és a Kisfaludy Társaság, *Bán Aladár* a Petőfi Társaság, dr. *Pap Károly* debreceni egyetemi tanár a Tisza István Tudományegyetem, a debreceni Kollégium s a debreceni Csokonay Kör koszoruit helyezte el a siremléken. Dr. *Némethy Károly* tanácsnok a székesfőváros megbizásából igéretet tett a Szabolcska-hagyaték megőrzésére, dr. *Hódy Gyula* volt temesvári főügyész a megszállás alatt lévő város néhai lelkipásztorát méltatta Szabolcskában, dr. *Tálas Áron* református lelkipásztor Szabolcska szülőfalujának, Tiszakürtnek és *Raskó Kálmán*, a szarvasi evangélikus gimnázium igazgatója, az iskolának volt tanitványa iránti hálás érzéseit tolmácsolta. A kegyeletes ünnep a református teológiai énekkar zsolozsmájával végződött.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Egy mai diákcsiny Komáromban

Amikor az *Unió szinházi tröszt* vezérigazgatóságát *Faludi Jenő* vette át és az addigi vezérigazgató, a megboldogult *Beöthy László* a puszta cimet jelentő elnöke lett az Uniónak és más kisebb szobába költözött a *Király Szinház* épületében, meglátogattam őt.

— Jónapot földi! — köszöntött, mint mindig, Komárom jussán — véletlen, hogy itt talál. Ha elfogadtam ezt a szobát, csak azért tettem, hogy legyen hová áthozni és a falakra illeszteni a cimereimet.

A korábbi vezérigazgatói szobában a falak tele voltak az elszakitott megyék és városok cimereivel. Komárom, a szivéhez legközelebb álló város külön gyászkeretben.

Vasárnap délben háromnegyed kettő volt, amikor végre rátehettem lábamat a révkomáromi hidra. Jó darabon Beöthy egykori kollégájával a Budapesti Hirlapnál, most az egyik pesti lap főszerkesztőjével lépdeltem. Ha ő, Beöthy László is velünk lehetett volna! Hogy ölelte, csókolta volna ő is magához mámorosan a kis komáromi diákot épp ugy, mint a komáromi nennőt, aki eljött a messzi Rozália-térről, hogy kis zászlóval a kezében üdvözölje a csonkamagyarországiakat rögtön az Erzsébet-szigeten, ahol de sok halpaprikást evett Beöthy László édesapjának, Beöthy Zsoltnak kertjében...

Nem tudom, hová lettek a Beöthy László cimerei. Ha őrzi valaki, ugy a komáromiról most már lekerülhet a gyászfátyol és már a boldog öröm koszoruzhatja. Mint mindent, amit most itt a komáromi utcákon husz év után helyette is magamhoz ölelhetek. Holott még rajta a városon a csehek átkozott kézjegye, mint valami gonosz álom. Vasárnap reggel még átlőttek Ujkomáromra és 11 óráig semmihez magyar kézzel nyulni nem lehetett. Persze hogy ott maradt a révkomáromi utcákon a cseh elnevezés, cseh felirás is.

De hogy bejártam keresztül-kasul a néhai kis bencés diák szivével a várost, nem törődtem vele. Kicsire nem nézünk! Mit bántam, hogy nem a Nádor-utcán táncoltatta üdvrivalgások között fehér lovát Magyarország mostani Hadura a Klapka-tér felé, hanem az Ulica Maszarovicán — ahogy elnevezték. De azért az egykori bencés diák mégse tudta megállni, hogy ne tegyen valamit... Reggel hét órától a déli órákig vártam, hogy révkomáromi földre tehessem a lábamat. És késő délután

lett, mire visszaindultam. Csak most jutott eszembe, hogy se nem ittam, se nem ettem reggel óta. Betértem egy vendéglőbe. Az asztalon üvegből való hamutartó, az üveg alatt ragasztott aranypapir és rajta mind a négy oldalon fekete nyomással, reklám. Középen egy szabó mértéket vesz a gavallérnak. És körülötte a szöveg:

Krajeirstno Szabóság
Kitzing Komárno
Pri Hotelu „Central“ mellett.

Még ez is itt maradt... ez a ronda reklám. Mindenki az utcán, még a pincérek is. Még tart a honvédek vonulása. Gyorsan összeszedtem mind a hat reklámot, amit az asztalokon találtam és nagykabátom zsebébe csusztattam. Diákcsiny volt és titkon gondoltam is gróf *Teleki Pál* kultuszminiszterre, aki pár órával ezelőtt cserkészruhában lépdelt végig Komárom utcáin *Imrédy* miniszterelnök oldalán. Vajjon nem vétett-e a kisdiák a cserkész-szellem ellen? Ha igen, tegyük jóvá tüstént. Volt még egy zsebemben a Pesti Hirlap vasárnapi, óriási feltünést keltő térképéből. Kihajtogattam és szétteritettem az asztalomon és otthagytam. A hat reklám-Komárno helyett *a térkép-Komáromot és körülötte a nagy és kisközségek egész dandárját magyarul, magyarul, magyarul . . .*

A nagy hidon pedig sorra belevágtam a Dunába az elcsencsolt reklámokat, kivéve egyet. Ezt eltettem emlékül. Beöthy László helyett is.

Ráskai Ferenc.

* **Japán est a Zeneakadémián.** Hisatada Otaka nagynevü japán zeneszerző és karmester, kedden, november 8-án este 8 órai kezdettel a budapesti hangversenyzenekart fogja vezényelni a Zeneakadémián. Az est műsorán Beethoven István király nyitányát és Debussy kis svitjén kivül négy eredeti japán szerzemény, köztük a vezénylő karmester két műve is szerepel. Az Etenraku, valamelyik mikádó több mint ezeréves kompoziciója, a császári hangversenyek ünnepi előjátéka, vagy Otaka Ashiya Otoma cimü legendás szimfonikus költeménye; Kishio Hirao: Catilene Antiqua nevü ősi motivumokon felépülő műve, vagy Otaka japán szvitje egyaránt a csodálatos régi japán zenekulturának mélységeit és sajátosságait mutatja meg.

* **Uz Bencze — Komáromban.** A lélekbemarkoló felszabaditó ünnep napján, vasárnap Komáromban bemutatták az *Uz Benczét*, amelyet *Nyirő József* hires regényéből *Orbók Attila* forgatókönyve nyomán készitett a *Hunnia-filmgyár*. *Bingerth János*, a filmgyár igazgatójának rendelkezésére külön teherautókon vitték a teljes vetitőberendezést; miután a csehek a komáromi mozgószinház egész felszerelését elhurcolták. Zsufolt nézőtér előtt kezdődött meg az előadás a Himnusszal, melyet az egész közönség énekelt, *Turay Ida* nagyhatásu prológust mondott, mely után levetitették a *Nyirő—Orbók* filmet. A közönség végigtapsolta az előadást.

* **A „Vidéki történet“ házi főpróbája a Nemzeti Szinházban.** Hétfőn délelőtt tartották meg Kodolányi János „Vidéki történet“ cimü uj szinművének első jelmezes házi főpróbáját a Nemzeti Szinházban. A próbán részt vett a szerző is. A nyilvános főpróba péntek délelőtt, bemutató szombaton este.

* **Dayka Margit legjobb szerepe.** Már az ötvenedik előadás felé tart a *Mindig a nők kezdik*. Hamarosan kialakult a vélemény, hogy ez a vigjáték *László Aladárnak* legkacagtatóbb darabja. De atekintetben is egyhangu a közönség, hogy a hősnőnek, Ibolyának szerepe *Dayka Margit* legjobb, legkedvesebb alakitása. Érthető is, hogy a népszerü művésznő ezzel a szerepével fog a fölszabadult felvidéki szinházakban vendégszereplni, persze jóval *Mindig a nők kezdik* ötvenedik előadása után.

* **Faust a Városi Szinházban.** A Városi Szinház vasárnap délután *Gounod* „Faust“-ját adta. *Zoltán Irén* csengőhangu, üde Margitja és *Fehér Pál* kellemes és hóditó Faustja mellett, kitünt *Érdy Pál*, akinek Mefisztója énekben, játékban és előadásban egyre mélyül és egyre hatásosabbá válik. Egyik áriáját meg is kellett ismételnie. A kisebb szereplők közül *Csóka Béla* mint Valentin nyujtott finom és művészi éneket, *Eyssen Irén* pedig Siebel szerepében tünt ki. A zenekart biztos kézzel, lendületesen vezényelte *Komlós Pál*.

* **Kresz Géza** hegedüművész vasárnap a genfi rádióban nagy sikerrel szerepelt. Különösen magyar zeneszámai találtak nagy tetszésre.

* **Strauss Richárd Milánóban.** Strauss Richárd, a világhirü zeneszerző és karnagy szombaton este a Scala Szinházban nagy sikerrel vezényelte *Halál és Megdicsőülés* cimü hires szimfónikus költeményét. A közönség lelkesen ünnepelte.

* **Felvidéki testvéreink felsegélyezésére** a Zeneakadémián a Segitő Egyesülettel karöltve november 13-án vasárnap este 8 órakor a Zeneakadémia nagytermében ünnepi hangversenyt rendez dr. *Dohnányi Ernő, Böszörményi Nagy Béla, Szakolczay-Riegler Ernő, Thoma József, Vaszy Viktor, Zathureczky Ede* és az Egyetemi Énekkar közreműködésével. Jegyek 1, 2, 3 pengős árban a Zeneművészeti Főiskola igazgatóságánál és a portásnál (Liszt Ferenc-tér 8.) kaphatók.

Beküldött hirek

A P. H. OLCSÓ JEGYAKCIÓJA

Ma öt eloadás — Szerdán Cigányszerelem

Hosszu szünet után a Vigben megint a nagyszerü *Shaw-darab, Az orvos dilemmája*. Vidám órákat jelent a *Belvárosi, Royal, Andrássy Szinház* is. Holnap, szerdán, *nyolc előadás*. Köztük van a felujitásra kerülő *Cigányszerelem*, kitünő együttessel, élén *Honthy Hannával*. Csütörtökre a Komédia küldött uj előadást.

*

Jövőheti előadások. Kamara. Kedd: **Keserü aratás.** — **Városi.** Kedd: **Diszelőadás a kassai és pozsonyi szinészek javára (8).**

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Telefon: 1—122—93—94—95). — Apponyi-tér 5. (Telefon: 1—833—99). — Erzsébet-körut 1. (Telefon: 1—352—96). — József-körut 30. (T. 1—343—71). — Krisztina-körut 133. (T. 1—509—24). — Horthy Miklós-ut 29. (T. 2—695—95). — Margit-körut 8. (Telefon: 1—520—25).

SZINHÁZAK	OPERAHÁZ (3, ½8)	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	BELVÁROSI (4, 8)	KAMARA (4, 8)	ROYAL (4, ½9)	ANDRÁSSY (½4, 8)	PESTI (4, 8)	VÁROSI (4, 8)
Kedd . . .	Walkür A 6 (½7)	Fekete M. III. 4.	**Az orvos dil. V.**	Démon K.	**Ragaszkodom**	Országut	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	Művészpár	Ifjusági e. (3)
Szerda . . .	Turandot E. 4.	**Éljen XI. 3.**	Francia szobal.	Démon L.	**Ragaszkodom**	**Kék róka**	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	Művészpár	**Cigányszerelem**
Csütörtök .	Don Carlos B. 5.	Fekete Mária V 4	Francia sz. K.	Démon S.	Főpróba	Országut	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	Művészpár	—
Péntek . . .	Rózsalovag C. 5.	**Fekete Mária**	Francia sz. L.	Démon T.	A Conway család	Országut	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	Művészpár	Aida
Szombat . .	Mária Ver. D. 6.	Vidéki tört. I. 5.	Francia szobal.	Démon	A Conway család	**Országut**	**Mindig a nők**	Angyalt vettem	Művészpár	**Nótás kapitány**
Vasárn. d. u.	**A mosoly orsz.**	Két cárnő	Francia szobal.	**Légy jó mindh.**	**Ragaszkodom**	Hazajáró lélek	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	Művészpár	**Vig özvegy**
Vasárn. este	Carmen (Munk.)	**Vidéki VIII. 5.**	Francia szobal.	Démon C.	A Conway család	Országut	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	Művészpár	**Vig özvegy**

Royal. Szombat d. u.: Marinka a táncosnő főpróbája **(4).** — **Terézkörúti (5, ¼10).** Naponta: Az ugynevezett szerelem. — Szerda, péntek, vas. este: **akcióban.** — **Pódium (½5, 9).** Naponta: Elő az okmányokkal! — Szerda: **akcióban.** — **Komédia (½5, ½9).** Naponta: Fog ez menni. — Kedd, szerda, csütörtök: **akcióban.**

SZINHÁZAK MŰSORA

KEDD, NOVEMBER 8.

Operaház. Walkür. Wagner 3 fv. zenedrámája (Némethy E., Basilides M., Báthy A., Losonczy, Závodszky, Székely, Relle G., Horányi K., Halász G.) (A. 6. bérl.) (½7). — **Nemzeti.** Fekete Mária. Berczell A. Károly, Antos Kálmán 3 részes misztériuma (Táray, Turányi, Csortos, Somogyi E., Juhász) (III. 4. bérl.) (½8). — **Vig.** Az orvos dilemmája. Shaw 5 felv. komédiája (Bulla E., Beregi, Ráday, Vértess, Vágóné M., Köpeczi-Boocz, Gárdonyi, Dénes) (V. bérl.) (8). — **Magyar.** Démon. Francois Mauriac 3 fv. szinmüve (Makay M., Földényi, Somló V., Perényi, Simor E., Vándory) (K. bérl.) (8). — **Belvárosi.** Ragaszkodom a szerelemhez. Bókay János 3 fv. vigjátéka (Góth, Tahy A., Sennyei V., Mihályfi, Szécsi, Pálóczy, Vidor F.) (8). — **Kamara.** Országut. Jean Jacques Bernard 3 fv. szinmüve (Szörényi É., Gózon, Berky L., Lehotay, Apáthy (8). — **Royal.** Mindig a nők kezdik. László Aladár 3 fv. vigjátéka (Dayka M., Peéry P., Kertész, Rátkai, László L., Haraszthy M., Boross) (½9). — **Andrássy.** Angyalt vettem feleségül. Vaszary János, R. Dodgers 3 fv. zenés komédiája (Lázár M., Törzs, Bilicsi, Molnár, Gervay M., Fenyvessy E., Zayzon G., Szakáts) (8). — **Pesti.** Müvészpár. Fodor László 3 fv. komédiája (Mezey M., Páger, Básthy, Ladomerszky M., Bárdi, Gárdonyi, Pártos E., Peti, Keleti) (8). — **Városi.** Ifjusági előadás (3). — **Teréz-köruti.** Az ugynevezett szerelem. Claude Bonnet 5 képes vigjátéka (Gombaszögi E., Szepes L., Puskás, Ladomerszky M., Haraszthy M., Dán E., Fenyő, Primusz, Rácz V.) (¼10). — **Pódium.** Elő az okmányokkal (9). — **Komédia.** Igy is mehet (Salamon és Rott felléptével) (½9).

MOZIK MŰSORA

Átrium Filmszinház, II., Margit-körut 53. Tel. 154—024, 153—034. **Beszállásolás.** Fősz.: Páger, Szeleczky, Rajnay. Amerikai és magyar hiradók. Vasárnapi felvidéki bevonulás. Előadások: ¼6, ½8, ½10; szomb., vas., ünnep ¼4 ¼6, ½8, ½10.

City, V., Vilmos császár-ut 36—38. Tel. 111—140. **Csók és gong.** Fősz.: Robert Taylor és Maureen O'Sullivan. Paramount és magyar hiradó. Vasárnapi felvidéki bevonulás. Előadások ¾6, ¾8, ¾10; szomb., vas. és ünnepnap ¾4-kor is.

Corso, Váci-u. 9. Tel. 18—28—18. Szeleczky Zita, Páger Antal, Kabos: **Beszállásolás** (Nóti és Aszlányi huszárvigjátéka). Hiradók. Szombat, vasár- és ünnepnap: ½4, ½6 ½8, ½10; a többi napon ½6 ½8, ½10.

Décsi, VI., Teréz-körut 28. Tel. 125—952. **Beszállásolás** (Páger, Szeleczky, Rajnai). Hiradó. Vasárnapi felvidéki bevonulás. Előadások: 6, 8, 10; sz., v., ü.: 4, 6, 8, 10.

Fórum Filmszinház, Kossuth Lajos-u. 18. T. 189—543. **Első tavasz** (Deanna Durbin, Melvyn Douglas). A felvidéki bevonulás. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; sz., v., ü.: ½4, ½6, ¾8 10.

Kamara mozgó, Dohány-u. 42. T. 1—440—27 és 1—359—67. **Csók és gong** (Robert Taylor). — **Bevonulás a Felvidékre.** Hiradó. Előadások (szombat kivételével) 6, 8, 10; szombat, vasár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10.

Palace, VII., Erzsébet-körut 8. Tel. 136—523. **Nehéz apának lenni.** Fősz.: Tolnay, Vizvári, Páger. Paramount és magyar hiradó. Vasárnapi felvidéki bevonulás. Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt.

Rádius Filmszinház, VI., Nagymező-u. 22—24. Tel. 122—098, 129—250. **Egy mozgalmas éjszaka** (Desiré). Fősz.: Sacha Guitry Amerikai és magyar hiradók. Vasárnapi felvidéki bevonulás. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10; szomb., vas., ünnep: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. — Vas. d. e. 11-kor matiné félhelyárakkal: **Mickyműsor.**

Royal Apolló. Tel. 141—902, 342—946. **Katja** (D. Darrieux). Hiradók. Vasárnapi felvidéki bevonulás. Előad.: ¼6, ½8, ¾10; sz., v., ü.: 4, 6, 8, 10. V. d. e. 11: **Szentivánéji álom** félhelyárakkal.

Savoy, Üllői-ut 2. Tel. 146—040. **Chicagó, a bünös város** (Alice Faye, Don Ameche). Hiradóban a bécsi döntőbiróság és események. Vas. d. e. ½11-kor: Matiné. Előadások ½4, ½6, ½8, ½10; vas. ½2-kor is. Az első előadás félhelyárakkal.

Scala, Teréz-krt. 60. T. 114—411. **A milliomos csavargó** (Warner Baxter) ¼6, ½8, ¾10. Sz., v., ü.: 3-kor is. Vas. d. e. 11: **Matiné.**

Uránia Filmszinház, VIII., Rákóczi-ut 21. Tel. 146—045. 3-ik hétre prolongálva! **Hol voltál az éjszaka?** (Gusti Huber, Willy Fritsch). — **Táncoló ifjuság** (kisérőműsor). Felvidéki bevonulás a hiradóban! Előadások 5, ¼8, ½10; szombat, vasárnap és ünnep ¾3, 5, ¼8, ½10.

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Mégis ártatlan. Kisérő müsor (½4, ½6, ½8, ½10). V. d. e. ½10 és ½12: Mellékutca. **Alkotás.** A táncoló angyal. Popey: Az én házam az én váram (½4, ½6 ½8, ½10). **Astra.** Borcsa Amerikában (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Hazatérés (4 6, 8, 10). **Budai Apolló.** A tökéletes házasság. Megzavart mézeshetek (½5, ¾7, 9). **Capitol.** 2-ik hétre prolongálva! Vágyak (½4, ½6, ½8 ½10). **Elit.** A zsarnok (Harry Baur) (4, 6, 8, 10). **Józsefvárosi.** Mégis ártatlan (½4, ½6 ½8, ½10). **Lloyd.** Három bajtárs (4, 6, 8, 10). **Nyugat.** A 14-es futár. Stan és Pan, a tengerészek réme (½5, 7, ½10). **Odeon.** Mégis ártatlan. A Csendes óceán gyöngye. Varieté csemege (¼5, ¾7, ½10). **Orient.** Táncoló angyal. A száguldás hősei (¼5, ¾7, ¼10). **Otthon.** A 14-es futár (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Rialtó.** Sárga kalózok. A 14-es futár (½11, ½1, ¾3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Asszony a válaszuton. Fényes kisérő müsor (½4, ½6, ½8, ½10). **Studió.** Csintalan asszonyok. Hiradók (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10. V. az első 2. hétk. az első 3 előadás félhelyárakkal. **Tiszti Kaszinó zártkörü filmszinháza.** Nov. 8—9-én: A zsarnok (Harry Baur). A honvédség bevonulása a felszabadult területekre (½5, ¾7, 9). 10. és 13-én: Nyugat leánya (Jeanette MacDonald, Eddy Nelson). A honvédség bevonulása a felszabadult területekre (½5 és ½8). **Tivoli.** Mégis ártatlan. A Csendes óceán gyöngye. Varieté csemege (¼5, 7, ½10). **Turán.** Hazatérés (Zarah Leander). Kisérő müsor (4, 6, 8, 10). V. d. e. 10 és 12: Mellékutca.

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. keddi müsora. **6.45** Torna, hirek, hanglemezek, utána étrend. **10** Hirek. **10.20** és **10.45** Felolv. **11.10** Vizállás. **12** Harangszó, időjárás, utána szalonzene. Közben **12.30** Hirek. **1.20** Hirek. **1.30** Cigányzene. **2.35** Hirek. **2.50** Müsorok. **3** Árak. **4.10** Asszonyoknak. **4.45** Időjelzés, időjárás, hirek. **5** Csevegés. **5.30** Magyar nóták. **5.50** Előadás. **6.20** Hanglemezek, közben **6.30** Helyes magyarság. **7** Hirek. **7.10** Hirek szlovák és ruszin nyelven. **7.25** Postászene. **8.30** Külügyi negyedóra. **8.45** Cigányzene. **9.35** Hirek, időjárás. **10** Angol dalok. **10.30** Hirek németül és olaszul. **10.40** Hangverseny, közben **11** Hirek angolul és franciául. **12.05** Hirek. — **Budapest II. müsora.** **6.30** Mezőgazdasági félóra. **7** Francia lecke. **7.30** Előadás. **8** Japán zene. **9** Hirek, ügetőeredmények.

A teherautomobil-fuvarozás nagyjelentőségü reformja

Azok a hónapok óta tartó tárgyalások, melyeket *Algyay-Hubert Pál* kereskedelem- és közlekedésügyi államtitkár az érdekeltségekkel folytatott, végre befejezéshez jutottak és röviden megtörténik a rendelkezés a teherautó-fuvarozás uj rendszerére vonatkozóan.

A nagyjelentőségü rendelkezések lényege, hogy a teherautomobil-fuvarozást függetlenitik az Államvasutak üzleti érdekeitől és az *ország közgazdasági érdekeinek rendelik alá.*

A legnagyobb közgazdasági érdekek közül való: a magyar mezőgazdasági termékek szállitásában a versenynek minél nagyobb szabadsága, amely lehetővé válik abban a pillanatban, amelyben nem abból indulnak ki, hogy mi az Államvasutak vélt vagy valódi üzletérdeke. A monopóliumszerü fuvarozási tömörülés tehát eddigi formájában (a Mateosz) megszünik és az automobil-fuvarozás irányitása a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter hatáskörébe kerül.

Most már bekövetkezhetik az, hogy az ország mezőgazdasági termelésének az élelmezés szempontjából fontos cikkei egyenletesen lesznek eloszthatók az egész országban és megszünik az az állapot, hogy helyenkint nagy bőség, másutt nagy hiány van valamely élelemben. Nagy haszna ez a fogyasztásnak, de a termelőnek is, aki egyenletesebb árfejlődésre számithat ezután.

De nagy haszna lesz a teherautomobil-forgalom bizonyos foku felszabaditásának Magyarország motorizálása szempontjából is, ami szintén elsőrangu közgazdasági, mondhatnánk hadiérdek is.

Hogy milyen nagy jelentősége van a teherautóforgalom uj rendezésének, kitünik abból a közlésünkből is, amely hirül adja, hogy a csallóközi zöldségféléket rövidesen várják a budapesti piacok. Nagy érdek, hogy a visszacsatolással megnövekedő zöldségfölösleg könnyen és olcsón eljusson más piacra is, ne csak a fővárosba r ez meg is fog történni, ha az olcsóság, a viszonyokhoz való alkalmazkodás lesz uralkodó elve a teherautomobil-fuvarozásnak.

Annak pedig nem kell szükségképen bekövetkeznie, hogy a MÁV károsodik a teherautomobil térfoglalása miatt. A forgalom általános megnövekedése fog együtt járni az uj rendezéssel és az egész ország hálával adózik *Álgyay-Hubert Pálnak,* amiért ezt a nehéz kérdést oly szerencsés kézzel dülőre vitte.

A burgonyakeményitő-termékek legmagasabb árai

Az elmult években az Árelemző Bizottság ismételten foglalkozott a burgonyakeményitő-termékek árának kérdésével, amely cikkek köztudomás szerint egyéb felhasználási célok mellett elsősorban a továbbfeldolgozó-iparban: a textil-, a bőr- és az élelmezési iparokban birnak nagy jelentőséggel.

Annak az általános elgondolásnak keretében, amely az árrendszer tervszerü átvizsgálásra irányul, dr. *Laky Dezső,* az árellenőrzés országos kormánybiztosa szükségesnek tartotta ezt a kérdést most rendezni és hosszabb tárgyalások után *a burgonyakeményitőtermékek legmagasabb árait* a 2937/1938. számu rendeletével állapitotta meg.

Az árkormánybiztos a burgonyakeményitőből és burgonyakeményitő-lisztből készült dextrin árát az 1938 november 1. napján érvényben volt árakhoz képest *5%-kal csökkentette,* a szörp és szőlőcukor legmagasabb árát pedig a két évvel ezelőtti árakhoz képest *8 pengővel alacsonyabb összegben állapitotta meg.*

Bár a burgonyakeményitő-iparban köztudomás szerint folyó árharc következtében jelenleg a szörp és szőlőcukor piacán a megállapitott áraknál alacsonyabb árak is előfordulnak, a fenti ármegállapitás látszott helyesnek, hogy az árharc lezajlása után *a szörp és a szőlőcukor árában indokolatlan áremelés eleve megakadályoztassék.*

Vontatott a ferencvárosi sertéspiac

Gyenge és vontatott irányzatu volt a csütörtöki ferencvárosi sertésfővásár. A másodrendü uradalmi zsirsertés 2 fillérrel gyengült, a gyengébb minőségü szedett anyag és az öreg nehéz mindkét minőségben 1—1 fillérrel jobb a hétfői jegyzésnél. A nagyobb tömegben felhajtott hussertést nehezen lehetett elhelyezni és a huspiac is csak nehezen tudta tartani a hétfői árakat. A szalonna ára 1 fillérrel csökkent.

Az összes kinálat 3846 darab volt, amiből eikelt 3556, eladatlan maradt 290 darab. Angol volt az egészben 1355. Árak: Ia uradalmi 340 kg. felül 112—113 fillér. IIa uradalmi 340 kg. alul 105—111 fillér. Szedett Ia 104—105 fillér. Szedett IIa 98—103 fillér. Szedett silány 88—96 fillér. Öreg Ia 98—102 fillér. Öreg IIa 92—96 fillér Angol tökesertés 101—104.5 fillér. Angol sonkasertés IIa 90—98 fillér. Szalonnás félsertés Ia 144—148 fillér, IIa 140—144 fillér. Félhus Ia 153—156 fillér, IIa 150—153 fillér. Szalámihus 144—148 fillér. Hátszalonna 28 kg. 147 fillér. Három darabos szalonna 146 fillér. Háj 150—152 fillér. Belföldi zsir 145—150 fillér. Márkás exportzsir 150—152 fillér. Bél és gyomor 130—140 fillér. Belsőrész 120—130 fillér.

A csepeli piac árjegyzései

Konyhakertészeti tömegcikkek. Vágott gyökérzöldség 12—16, zöldjével 7—12, vegyes zöldség 8—14, levesbe való sárgarépa 8—12, kelkáposzta 4—8, vöröskáposzta 8—14 P. Főzeléktök 7—8, sütőtök 6—8, zöldpaprika 16—45, paradicsompaprika 20—45, paradicsom 14—24, zöldbab 36—70, kifejteni való 16—40, zöldborsó 15—26, paraj 8—16, sóska 8—26 P.

Hagymapiac. Makói vöröshagyma 10—11, más vidéki makói áru 8—10, zittaui és erfurti faju 9—10.50, piros 14—17 P. Makói fokhagyma 14—20, más vidéki 8—15 P.

Gyümölcspiac. Alma 20—100, körte 45—110, birsalma 20—45.

Tojáspiac. Friss ládaáru 180—185, friss kosáráru 182—185, friss lámpázott tojás 185—190 friss apró tojás 170—175, főzőtojás 170—172, hütőházi 160—162 fill. kg.

Baromfipiac. Elő baromfi: tyuk 1 drb. 280—360, sulyra 130—135 fill. kg. Csirke, rántani való 1 drb. 120—250, sulyra 140—155, csirke, sütni való 1 drb. 130—200, sulyra 130—140 fill. kg. Hizott ruca 125—135, hizott lud 130—135, hizott pulyka 90—110 fill. kg.

Országos vásárok. *November 14:* Csorna, Gyöngyös, Hajduböszörmény, Halászi, Kápolna, Kétegyháza, Kocsér, Lovászpatona, Mátészalka, Mosonszentjános, Nagyatád, Nógrád, Ózd (országos), Perkáta, Rakamaz, Sárbogárd, Sopron, Solt, Szank, Szekszárd, Szigetvár, Tiszacsege, Tiszaszentimre; *15:* Borsodnádasd, Gelej, Jánosház, Lőrinci, Nagyrákos, Pölöske, Solt, Sóskut, Szikszó (havi), Tápiószecső, Vajszló (havi); *16:* Bajna, Balmazujváros, Hegyfalu, Högyész, Lőrinci, Rudabánya, Székesfehérvár (havi); *17:* Bajna, Keszthely, Pátka; *18:* Aszód, Békés, Csenger, Dömsöd, Veszprém (havi); *19:* Békés, Endrőd, Háromfa, Rédics, Somogyszil, Sümeg, Szegvár; *20:* Fegyvernek, Szegvár.

Termény- és árupiac

A csütörtöki gabonatőzsde irányzata gyengén tartott volt.

A határidős piacon a márciusi rozs 22, a májusi rozs 24, a májusi tengeri 3 fillérrel olcsóbb.

A készárupiacon buzában a kinálat gyenge. Jóminőségü tételekért Budapest paritásban 21.20 pengős árat fizettek.

A rozs ára 5 fillérrel olcsóbbodott.

A takarmánypiacon zab iránt élénk az érdeklődés. Elsőrendü minőségü zabért 19.70—19.75 pengős árakat fizetnek. Tengeriben a kereslet élénk.

A készárupiacon buza 5 fillérrel drágább, rozs 5 fillérrel olcsóbb, árpa, zab, tengeri változatlan.

A határidős piac mai árkerete: rozs márciusra 16.22—16.41 (zárlat 16.18—16.20), májusra 16.43—16.60 (16.38—16.40), tengeri májusra 15.97—16.04 (15.97—15.98) pengő.

Leszámoló árfolyamok: márciusi rozs 16.30, májusi rozs 16.50, májusi tengeri 16 pengő.

A terménypiac árjegyzései

Tényleges üzletkötések. Rozs: 300 mm. 15.20 Bp. par. Pestvidék. **Zab:** 150 mm. 19.60 Bp. par., 100 mm. 19.60 Bp. par. **Tengeri:** 150 mm. 13.90 Bp. par., 150 mm. 13.87½ Bp. par. Felsőtisza. **Bab:** 150 mm. 27.— Szakálhögyész. **Szöszös:** 150 mm. 38.— Bp. par. **Lucerna:** 4½ mm. 240.— Budapest minta szerint, 13 mm. 200.— állomás minta szerint, 7 mm. 220.— tiszai minta szerint, 6 mm. 227½ Budapest minta szerint, 37 mm. 222½ Budapest minta szerint, 30 mm. 215 Budapest, 30 mm. 223.— Budapest, 30 mm. 224.— Budapest, 10 mm. 90 kilós 265 Budapest, 9 mm. 234.— Tiszafüred minta szerint, 62 mm. 242.— állomás minta szerint, 5 mm. 212.— Budapest minta szerint, 5½ mm. 231.— minta szerint, 7½ mm. 232.— állomás minta szerint, 1½ mm. 260.— állomás minta szerint, 6 mm. 230.— állomás minta szerint, 5 mm. 247.— Budapest minta szerint. **Lóhere:** 50 mm. 103.— Budapest minta szerint, 25 mm. 95.— minta szerint, 12 mm. 145.— állomás fehér bárcás XI., 4 mm. 100.— állomás.

Magvak és hüvelyesek. Köles fehér 18—22, vörös 17—18, egyéb 16.50—17, káposztarepce 24.25—24.50 Bp. par., tökmag kisszemü 25.50—26.50. kék mák 138—143, Viktória borsó ster. 18—19.50, zöld (expresz) ster. 18—19.50, lencse nagyszemü ster. 36—43, középszemü ster. 24—30, kisszemü ster. 22—24, fehér hosszubab 35—36, fehér szokványbab dunai 28—28.50, dunántuli 27—27.50, felsőmagyarországi 26.75—27, gömbölyü fürjbab 28—29, hosszu fürjbab 27—28, barnabab 27—27.50, lucernamag nyers arankás 215—255 feladóállomásról, fehér bárcás 20 q-nál több 305—310 Budapestről, lóherem. nyers arankás 100—108 feladóállomásról, fehér bárcás 20 q-nál több 145—150 Budapestről, bükköny tavaszi 16.50—17, szöszös bükköny 37—39, csillagfürt fehér, lapos 11.50—11.80, száritott répaszelet 8.50—10.00 feladóállomásról.

A budapesti lisztárjegyzőbizottság árjegyzései 1938 november hó 4. Az 1938. évi gabonából készült őrlemenyek. **Buzaliszt:** Dara 38—39, 0gg 37—38, 0g 37—38, 0f 37—38, 2gg 36—37, 2g 36—37, 2f 36—37, 4-es 34.50—35.50, 5-ös 33—34.50, 6-os 29.75—31, 7-es 20.75—22.75. **Rozsliszt:** 0-ás 30—31, 0/I. 27.25—28.25, I. 22.50—23.50, II. 19.50—21.50. Az árak aranypengőben 100 kg-ként a szokásos malmi feltételekkel P-től P-ig helyt Budapest, legalább 60 zsákra értendők.

Erőtakarmány. Árpakorpa 14.25, gabonamoslék 15.50, buzakonkoly 12.50, cirokmag 12.50, konkolydara 13.50, lenmagpogácsa 16.25, kókuszpogácsa 14, napraforgópog. 14.50, repcepog. 11.50, tökmagpogácsa 17, malátacsira 10, melasz 8, rozskonkoly 12.50, halliszt 45, borsókorpa 12.50, borsótak. liszt 14.50, darált köleshéj 5.50, malombükköny 14.50.

Paprikapiac. Csipősségmentes csemege 4.10, csipősségmentes édesnemes 3.70, csemege 3.90, édes nemes 3.50, félédes 2.80, rózsa elsőrendü 2.10, másodrendü 1.10, harmadrendü 1.10. Az árak Szegeden és Kalocsán raktárból értendők.

Az ország áruraktáraiban tároló készletek. M kir. vámmentes kikötő: buza 257930, rozs 40821, árpa 4164, tengeri 2478, Magy. Leszámitoló- és Pénzváltoób.: buza 287149, rozs 16589, árpa 1637, zab 2870 tengeri 7421, liszt 413, Lujza gőzmalom: buza 123604, rozs 3017, zab 110, tengeri 364, budapesti készlet: buza 668683, rozs 60427, árpa 5801, zab 2980 tengeri 10263, liszt 413, pestmegyei raktárakban: buza 51108, rozs 3984, árpa 4934, liszt 425, korpa 115, felsőtiszai raktárakban: buza 355124, rozs 49647, árpa 9767, zab 712, tengeri 16001, liszt 3796, tiszavidéki raktárakban: buza 684532, rozs 36910, árpa 3280, zab 1103, tengeri 11518, liszt 111, korpa 708, dunántuli raktárakban: buza 632913, rozs 22998, árpa 13641, zab 5341, tengeri 7918, liszt 28, korpa 1065, összesen: buza 2392360, rozs 173966, árpa 33522, zab 15120, tengeri 45730, liszt 4773, korpa 1888.

Gabonaforgalom nov. 7-től nov. 8-ig Budapestre vasuton és hajón. Buza érk. 1580 rozs érk. 447, tengeri érk 600, elszáll. 150.

Az árupiac árjegyzése:

Budapesti husvásár. Készlet: 120 nagymarha (eladás 55), 280 borju (180), 265 birka (185), 40 bárány (5) drb. A forgalom lanyha volt. Árak: ökör- és tehénhus IIa egészben 108—122, hátulja 112—130, eleje 106—116, kicsontozni való 90—100, borju ölött bőrben Ia 160—168, IIa 150—158, borju eleje 124—130, lebőrözött eleje 126, hátulja Ia 190—196, IIa 180—188, juh lebőrözött Ia 90—100, IIa 60—88, bárány 130, zsiger 80—90, faggyu 50—100, csont 30—40, marhafej ½ drb. 150—220, orr és köröm 30, láb 4 drb. 100—150, pacal egészben 170, marhabél 300, borjufodor egészben 50, juhbél 60—70, marhavér (1 tál) 30 fillér.

Budapesti vágómarhavásár. Felhajtás 359, eladatlan 19 drb. Árak élősulyban kilónként: bika tarka Ia 68—72, IIa 55—67, IIIa 45—54, ökör tarka IIa 63—79, tehén tarka Ia 68—76, IIa 50—67, IIIa 40—48, bivaly magyar 28—50, növendékmarha 54—72, kicsontozni való 20—38 fillér

Budapesti lóvásár. Felhajtás 517, eladás 221, eladatlan 296 drb. Fővárosi vágóra 81, vidéki vágóra 17 darabot vásároltak. A forgalom lanyha volt Árak: nehéz igás kocsiló nyugati faj 400—740, könnyü igás kocsiló 350—525, alárendelt minőségü ló 50—340, vágóló 47—170, szamár 25—50 pengő darabonkint.

Külföldi tőzsdék

A buza és a tengeri áralakulása Liverpoolban és Rotterdamban (zárjelben a tegnapi, illetve legutóbbi árak). **Liverpool:** buza dec. 4/4—4/3⅞ shilling 100 libránként, azaz 7.75—7.73 pengő 100 kg-ként, felár nélkül (4/4¼—4/4⅛—4/4½ shilling, azaz 7.80—7.77—7.83 pengő), márc 4/4⅝—4/4½ shilling, azaz 7.85—7.82 pengő (4/4¾—4/5 shilling, azaz 7.87—7.91 pengő), máj. 4/5¼—4/5—4/4¾—4/4⅞ shilling, azaz 7.94—7.90—7.86—7.88 pengő (4/5—4/5½—4/5⅝—4/5¼ shilling, azaz 7.91—7.89—7.96—7.94 pengő). Az irányzat nyugodt, illetve tartott. Tengeri nov. 22/4½—22/3—22/1½ (21/9—22/1½), dec. 22/4½—22/3—22/1½ (21/9—22/1½), jan. 22/7½—22/6—22/1½ (21/9—22/1½) shilling 480 librànként. Az irányzat barátságos, illetve tartott.

Rotterdam: buza nov. 3.275 (3.20—3.25), jan. 3.275 (3.25—3.30), márc. 3.525—3.500 (3.475—3.550), máj. 3.625—3.600 (3.600—3.625) holland forint 100 kg-ként; tengeri nov. 86.50—86.00 (85.00—86.25), jan. 82.75—81.75 (82.0—82.4½), márc. 82.50—82.00 (81.75—82.50), máj. 80.00—79.50 (79.00—80.00) holland forint 2000 kg-ként.

Bécsi terménytőzsdezárlat. Belföldi buza 77—79 kg. 24.75, külföldi szokványbuza 79 kg. ex Bécs 24.58, Bahia Blanka buza 79 kg. ex Bécs 25.74, alsódunai rozs 17.10—18.40.

Ujvidéki terménytőzsdezárlat. Buza bácskai 152, bánáti 152—154, tengeri bácskai uj dec.-jan. 85—87½.

Newyorki gyapottőzsdezárlat. Északamerikai fully midling loko 9.18 (8.97), nov. 8.60 (853), dec. 8.58 (8.51), jan. 8.50 (8.43), febr. 8.50 (8.43), márc. 8.50 (8.44), ápr. 8.40 (8.34), máj. 8.30—8.31 (8.24), jun. 8.24 (8.17) jul. 8.18—8.10 (3.10), aug. 8.10 (8.02), szept. 8.02 (7.95), okt. 7.95—7.96 (7.88) cent per libra. Az irányzat jól tartott volt.

Chicagói sertés- és zsirpiac. Sertészsir irányzata alig tartott. Dec. 7.30 (7.35), jan. 7.40 (7.45), márc. 8.00 (8.02½), máj. 8.07½ (8.15), élő sertés könnyü 7.45—7.70 (7.50—7.65), nehéz 7.50—7.70 (7.60—7.75) cent per libra.

Délamerikai terménytőzsdék zárlata. Buenos Ayres: buza nov. 6.29, dec. 6.29, febr. 6.75 tengeri nov. 5.85, dec. 5.98, jan. 6.10, zab nov. 5.25, lenmag nov. 12.80, dec. 12.50, febr. 12.32 peso. Az irányzat tartott volt. Rosario: buza nov. 5.60, febr. 6.50, tengeri nov. 5.70, dec. 5.75, lenmag nov. 12.65, febr. 12.20 peso.

Chicagói terménytőzsdezárlat. (Zárjelben előző zárlat.) Buza dec. 63¾—63⅝ (64⅛—64¼), máj. 65⅝—65¾ (66—66⅛), jul. 65¼—65¾ (65⅞—65¾), tengeri dec. 47⅝ (46¾) máj. 51⅝ (50¼), jul. 52½ (51½), zab dec. 25⅝ (25½), máj. 26½ (26½), jul. 26 (25¾) rozs dec. 42⅛ (41½), máj. 44⅝ (44), jul. 45¼ (44½) cent per bushel.

Londoni fémtőzsdezárlat. Réz, horgany tartott, ón barátságos, ólom alig tartott, ezüst, nyugodt. Vörösréz standard 46 11/16—46¾, 3 hónapra 46 15/16—47, lesz. árf. 46¾, elektrolyt 52½—53½, best. sel. 52¼—63½, ón standard 214¼—214½, 3 hónapra 214¾—215, lesz. árf. 214¼, straits ón 221, ólom külföldi prompt 16¼—16 5/16, 3 hónapra 16 7/16—16½, lesz. árf. 16¼. horgany prompt 14¾ 14 13/16, 3 hónapra 14 15/16—15, lesz. árfolyam 14¾, ezüst prompt 21⅛—21⅜, 3 hónapra 20⅜—20⅝, lesz. árf. 21¼.

A magyarlakta Felvidék visszacsatolását és Horthy Miklós kormányzót ünnepelték az ország evangélikus egyháztársadalmi intézményei

A Magyarországi Evangélikus Lelkészek Egyesülete közgyülést tartott amelyen képviseltette magát *Szabó Imre* budapesti esperessel az élén az Országos Református Lelkész Egyesület is.

Raffay Sándor püspök elnöki megnyitójában elbucsuztatta *Domján Elek* püspököt, majd méltatta azt az önfeláldozó munkát, amelyet *Horthy Miklós* kormányzó a Felvidék visszaszerzéséért folytatott.

A továbbiakban szeretettel köszöntötte *Rothermere lordot,* aki elsőnek állott a világsajtóban a magyar igazság mellé. Végül üdvözölte a református lelkésztestvéreket, akiknek nevében *Szabó Imre* esperes válaszolt.

Az Evangélikus Papnék Országos Szövetségének közgyülésén *dr. Raffay Sándorné* mondott beszédet, amelyben hálát adott Istennek a Trianon által elszakitott felvidéki testvérek visszatéréséért. Táviratban üdvözölték a *kormányzót* és *Rothermere* lordot.

Az Országos Evangélikus Tanitó Egyesület, másfélévtizedes fennállása alkalmából, gyülést tartott, amelyen *Somogyi Béla* körmendi igazgató-tanitó emlékezett meg az ország kormányzójáról és a magyar hadseregről, amely a gyülés órájában vonult be Rákóczi ősi városába, Kassára. Hangoztatta, hogy a cseh elnyomók minden mérgező munkája ellenére a *felvidéki testvérek tiszta szivvel csatlakoznak ujból hozzánk.* Táviratilag üdvözölték a *kormányzót* és *Rothermere lordot.*

Dr. Kapi Béla püspök a tanitókhoz intézett köszöntőjében hangoztatta, hogy a megnövekedett Magyarország és vele az evangélikusság sulyos feladatok elé került. *A hazaszeretet teljes mértékben megköveteli az aktiv sorsközösséget és a néprajzi elvek érvényesülése mellett sem adhatjuk fel örök történelmi jogainkat! Ennek az igazságnak a sziv sugallatával kell zengenie a népoktatók ajkán.*

Az Országos Evangélikus Tanár Egyesület és a *Magyarországi Evangélikus Misszió Egyesület* mellett gyülést tartott még az *Országos Luther Szövetség* is. Itt *dr. Bencs Zoltán* országos elnök ismertette a *kormányzóhoz* intézett hódoló távirat szövegét.

A Magyarországi Evangélikus Gusztáv Adolf Gyámintézet közgyülésén *Ziermann Lajos* soproni esperes-lelkész emlékezett meg a testté lett nagy magyar látomásról. Rámutatott arra, hogy az evangélikusok boldogsága annál nagyobb, mert *a nemzeti örömnap egybeesik Luther Márton születésnapjával.*

Felavatták a magyar Luther-serleget

Csütörtökön este a Gellért-szálló márványtermében ünnepélyes keretek között felavatták a magyar *Luther-serleget.* Az ünnepségen megjelentek *Sztranyávszky Sándor* földmivelésügyi miniszter, báró *Radvánszky Albert* egyetemes egyházi felügyelő, *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszter, *Kapi Béla, Raffay Sándor, Kovács Sándor* püspökök, *Pesthy Pál, Mesterházy Ernő, Lichtenstein László* egyházkerületi felügyelők, *Fabinyi Tihamér,* báró *Feilitzsch Berchtold, Vladár Gábor* titkos tanácsosok, *Tersztyánszky Ákos* államtitkár, *Traeger Ernő* miniszteri osztályfőnök *Felkay Ferenc* tanácsnok és sokan mások.

Dr *Kapi Béla* püspök a kormányzóra, mint a Felvidék felszabaditójára emelte poharát, majd dr. *Bencs Zoltán* serlegavató beszédében hangoztatta, hogy az evangélikusok a felekezetileg annyira széttagolt Magyarországon kiegyenlitő munkát végeznek.

— Most az atheista világáramlatok hatása alatt keresi mindegyik keresztyén egyház a másiknak a kezét — mondotta dr. *Bencs Zoltán.* — Ha ez a törekvés csakugyan elvezetne az igazi felekezeti békéhez, akkor *a dogmák tiszteletbentartásával is egyesülhetnénk közös alkotó nemzeti munkára. Mint Isten kardja egykor a pásztorfiu kezében, ugy villan meg előttünk ma az egység szent gondolata!*

HIREK

Személyi hirek

— **Kitüntetés.** A kormányzó *Dinczer Gyulának,* a Magyar Királyi Duna-Tengerhajózási Részvénytársaság alkalmazásában álló I. osztályu tengeri hajógépésznek hü és buzgó szolgálata elismeréséül a Magyar Arany Érdemkeresztet adományozta.

— **Kinevezések.** A földmivelésügyi miniszter ifj. *Balog István* budapesti, *Sztolár Imre* budapesti és *Barcsák János* debreceni tejgazdasági ellenőröket ideiglenes minőségü müszaki altiszt, vajmesterekké nevezte ki.

— **A litvániai magyar követ Kaunasban.** Kaunasból jelentik: *Török Béla,* Magyarország litvániai követe, *Helsinkiből* jövet, ahol mint *Magyarország* követe székel, rövid tartózkodásra *Kaunasba érkezett.*

Egyházi hirek

— **Egy piarista tanár ünneplése.** A szegedi rendházban egykori tanitványai meleg ünneplésben részesitették *Fekete Ipoly* piarista tanárt 80-ik születésnapja alkalmából. A Szegeden tartózkodó egykori diákok küldöttségét dr. *Schulcz Károly* vezette és üdvözölte az ünnepeltet.

— **Chicagó magyar plébánosa.** Dr. Magyar József kecskeméti volt hittanár püspöki engedéllyel kivándorolt *Chicagóba,* amelynek magyar egyházközsége most egyhanguan az ottani belvárosi Szent Imre-templom plébánosává választotta meg. Az uj plébános mozgalmat inditott, hogy a chicagói magyarok a jubileumi év alkalmából *Szent István király tiszteletére templomot építtessenek.*

— **A nuncius a herminamezői templomban.** A herminamezői Szentlélek plébániatemplom vasárnap ünnepli meg első évfordulóját annak, hogy a hercegprimás a templomot fölszentelte és átadta rendeltetésének. Az évforduló napján délelőtt tiz órakor az egyházközség fölkérésére dr. *Angelo Rotta* c. érsek, apostoli nuncius fogja az ünnepi szentmisét mondani.

— **Mészáros János érseki helytartó nyitotta meg a liturgikus hetet.** A Magyar Katolikus Nőegyesületek Országos Szövetsége most kettős irányu liturgikus hetet rendez, amelyben a katolikus liturgia elméleti és gyakorlati kérdéseit tárgyalják a nagyközönség számára hivatott előadók. A kurzust a szervita rendház nagytermében dr. *Mészáros János* protonotárius-kanonok, érseki helytartó nyitotta meg nagyszámu közönség előtt.

— **Református esperes-beiktatás.** Miskolcról jelentik: A *felsőborsodi* református egyházmegye legutóbb megválasztott esperesét, *Tóth János* sajóvelezdi lelkipásztort most iktatták esperesi tisztségébe *Sajóvelezden.* A megelőző istentiszteletet *Lőkös Sándor* lelkipásztor végezte. Az ünnepi közgyülésen az egyházmegye gondnoka, *Zsóry György* ny. alispán mondott megnyitót, *Veress Károly* egyházmegyei jegyző pedig ismertette a választás eredményét. *Tóth János* esperes eskütétele s az elhangzott üdvözlések után nagyobbszabásu beszédben jelentette ki: ismeri azokat a feladatokat, amelyek reá várnak s elkötelezte magát a hüséges, odaadó szolgálatra.

— **Templomszentelés Erdélyben.** Nagyváradról jelentik: *Boksánbánya* reformátusainak uj templomát és harangját ünnepies keretek között vasárnap szentelte fel *Csernák Béla* nagyváradi lelkipásztor, a királyhágómelléki egyházkerület főjegyzője.

Egyesületi hirek

— **A törzsökös magyarok társasvacsorája.** A Törzsökös Magyarok Budapesti Asztaltársasága kedden este félkilenc órakor az *Alkotmány*-étterem különszobájában (Vilmos császár-ut 68) zártkörü társasvacsorát rendez.

— **Megalakult a Magyar Népművelők Társasága.** A *Vármegyék és Városok Népművelő Titkárainak Nemzeti Szövetsége* átalakult egy olyan egyesületté, amely a népi kultura ügyét az egész magyar társadalom ügyévé kivánja tenni. Dr. *Antalfia Antal* miniszteri tanácsos mint megválasztott uj elnök bejelentette, hogy a társaság országos népművelési lapot indit. A közgyülés megválasztotta a két szerkesztőt, *Hankiss Jánost* és *Milleker Rezső* egyetemi tanárt. A társaság ügyvezető elnökéül *Novágh Gyulát,* a székesfővárosi népművelés vezetőjét választották meg. A *Népművelők Társaságának* legfőbb célja, hogy a magyar nemzetet népi erőinek és értékeinek megtartásával kapcsolja be az európai kulturába s evégből *olcsó néprádiót, könyveket és más kultureszközöket juttasson a nép széles rétegeihez.*

— **A Községi Jegyzők Országos Egyesülete** december 5-én tartja közgyülését az Ujvárosháza közgyülési termében. A közgyülésen különböző, a jegyzőket érintő fontos kérdéseket tárgyalnak.

— **Felavatták a kéményseprők székházát.** Most avatták fel ünnepélyesen a Rökk Szilárd-utca 35. szám alatt a Magyar Országos Kéményseprő Egyesület székházát. Az ünnepségen megjelent *Zanoletti József,* Ipolyság főbirája is. Az ünnepi beszédet *Berlász Jenő* alelnök mondotta. Az avató ünnepség után a FANSz helyiségében közös ünnepi vacsora volt.

Bajtársi találkozó

A volt soproni m. kir. 18. honvéd gyalogezred bajtársi körének altiszti és legénységi csoportja november 20-án, vasárnap délután négy órakor a Raidl-féle étteremben (Szinyei Merse-utca 17.) összejövetelt tart.

Különfélék

— **Szent-Györgyi Albert beszámolója a Belga Királyi Orvostudományi Akadémia ünnepi ülésén.** Brüsszelből jelentik: *Szent-Györgyi Albert,* a szegedi egyetem tanára, a *Nobel-dij* nyertese ez év augusztus 20-ika óta a liégei egyetemen a *Francqui* tanszéket foglalja el az 1938—39. akadémiai évben. Ezt a tanszéket, amelyet *Francqui Emile* nagy belga államférfi alapitott, minden évben az egész tudományos világ egy-egy legkiválóbb képviselője foglalja el. *Szent-Györgyi* egyetemi tanár köré számos kutató gyült s mind a négy belga egyetem kiküldöttei és a belga tudományos körök a legnagyobb hála jeleivel veszik körül a magyar tudóst. Igy legutóbb a *Belga Királyi Orvostudományi Akadémia* (Academie Royale de Médecine) felkérte, hogy — kivételes megtiszteltetésként — ünnepi ülésen számoljon be munkásságáról. Ezt az ülést fényes fogadás követte, amelyen *Szent-Györgyi* tanárt lelkesen ünnepelték. A tanárt és feleségét a királyi palotában fogadta *Erzsébet* királyné, aki *Erzsébet magyar királyné unokája.* A belga anyakirályné a magyar tudóst a legmegtisztelőbb figyelemmel tüntette ki.

— **Nagyatádi Szabó István-emlékünnep.** Mezőberényből jelentik: A község gazdaközönsége kegyeletes ünnepség keretében ülte meg *Nagyatádi Szabó István* emlékét. Dr. *Szekeres László,* a Faluszövetség igazgatója, emlékbeszédében kiemelte, hogy Nagyatádi Szabó István életszemléletéből három gondolatot kell a nemzet érdekében magunkra alkalmazni: *az önfegyelmezést, a nemzeti öntudat kiépitését és az egyetértést.* Több más szónok felszólalása után az ünnepséget *Schultz József* gazdaköri elnök beszéde zárta be.

— **A nemzetközi mükedvelő fényképkiállitás dijnyertesei.** Az Egyesült Magyar Amatőrfényképezők Országos Szövetsége által a pesti Vigadóban rendezett V. nemzetközi művészi fényképkiállitáson a birálóbizottság a kitüzött dijakat a következő kiállitóknak itélte: *Aranyérem:* Dr. *Zajky Zoltán* (Magyarország), *Patel A. J.* (India). — *Ezüst érem: Kocjancic Peter* (Jugoszlávia), *Giulio Cesare* (Olaszország), *Rötzer Henrik* (Magyarország), *Schröder Willi* (Németország), *Vittone Mario* (Olaszország), *Cizelj Vlado* (Jugoszlávia), *Keigley Alex* (Anglia) és *Bárány Nándor* (Magyarország). Ezenkivül husz *bronzérmet* osztottak ki.

— **Gyógyszerész tea.** A Gyógyszerészhallgatók Segély és Önképző Egylete szombaton este félkilenc órakor a Gyógyszerész Kaszinóban (Aggteleki-utca 8.) rendezi idei első teáját, amelynek tiszta jövedelmét a kormányzóné *„Magyar a magyarért"* mozgalma javára forditja. Meghivóigénylés: Muzeum-körut 6—8.

— **A varsói egyetem rektorának távirata a pécsi egyetemhez a felvidéki magyar területek visszacsatolása alkalmából.** A varsói egyetem rektora dr. Birkás Géza pécsi egyetemi rektorhoz a felvidéki magyar területek visszacsatolása alkalmából táviratot intézett, amely igy hangzik: „Abban az ünnepélyes és rég óhajtott pillanatban, amelyben a magyar területek az anyaországhoz visszakerülnek, sietek mélyen átérzett örömömet kifejezni. *Hiszünk a magyar-lengyel határ nagyon közeli megvalósulásában.* Éljen Magyarország! — *Wladimir Antoniewicz,* a varsói *Pilsudski József*-egyetem rektora."

— **Vasárnap leplezik le Gömbös Gyula arcképét a Nemzeti Munkaközpontban.** A Nemzeti Munkaközpont a vasárnap tartandó országos küldöttközgyülés keretében tartja vitéz jákfai *Gömbös Gyula* arcképének leleplezési ünnepségét.

— **Az Iparművész Nagygyülés.** Az Országos Iparművész Nagygyülés harmadik napján ifj. *Richter Aladár* határozati javaslatában arra kérte a kultuszminisztert, hogy tárcája keretében *biztositson ötezer pengőt* a háromévenkénti Iparművészeti Tárlat támogatására. *Szablya F. Ferenc* törvényes intézkedést kért a nagymértékben elszaporodó *iparművészeti zugiskolák* ellen. *Hegyesi János* a termelőművészet, *Hiesz Géza az egyházművészet* időszerü kérdéseinek rendezését inditványozta, *Devecska Ferenc a hites iparművész-szakértők intézményének megszervezését sürgette, Irsay István* pedig a *grafikusok szociális bajait* tárta fel. Ifj. *Payer József* azt kérte, hogy terjesszék ki az épitő-iparművészek tervezői és művezetői jogát *a fenntartott mérnöki munkák méreteit tul nem haladó épületekre.* A nagygyülés pénteken délután tartja utolsó ülését és szombaton este félnyolc órakor ünnepi záróülését, amelyen *Ugron Gábor* ny. miniszter mond beszédet. A záróülés befejeztével kiosztják az Iparművészeti Tárlat kitüntetéseit és érmeit.

— **Magyar alpolgármester Sepsiszentgyörgyön.** Bukarestből jelentik: A belügyminisztérium *Sepsiszentgyörgy* alpolgármestrévé dr. *Benedek János* ügyvédet nevezte ki, aki tagja volt a *Magyar Párt* megyei és városi intézőbizottságának.

— **A Képzőművészeti Főiskola ifjusága** november 12-én a Fészekben (Kertész-utca 36.) rendezi szokásos évi ismerkedési estjét. A tiszta jövedelem fele a „Magyar a magyarért" mozgalomé. Meghivóigénylés: Andrássy-ut 71. Tel.: 12-82-94.

— **A mentők első segitség-tanfolyama.** A Budapesti önkéntes Mentőegyesület legközelebbi első segitség-tanfolyama november 21-től 26-ig (hétfőtől szombatig) naponta délután hat órától fél nyolc óráig lesz. Jelentkezni lehet levelezőlapon (Markó-utca 22.), vagy a tanfolyam kezdetekor.

Előadások és gyülések

Szombat

Pro Hungaria Nők Világszövetsége (Erzsébet-körut 49) Felolvasó ülés. Aino Ravio a Finnországi Lotta Svärd tagja „A finnországi Lotta-mozgalom". (Fél 6).

Székesfővárosi Népművelési Bizottság (Muzeum-körut 4. Állattani Intézet) dr. Szunyogh Xavér: „Komárom—Érsekujvár—Léva" (7).

„Adria" Központi Csoport (Sándor-utca 38.) haditengerészeti tárgyu előadást rendez vetitett képekkel. (Fél 8)

Zólyomvármegyei Egyesület (Kecskeméti-utca 14.) összejövetel (8).

Vasárnap

Petőfi Társaság (Tudományos Akadémia). Felolvasóülés (fél 11). Magyar Orvosnők Országos Egyesülete (Gellért-szálló) dr. Révész: „Madame Curie" (d. e. 11).

Veszelovszky Gyula (Gresham félemeleti klubhelyiségében) „Isteni és sátáni cél" (6).

A kormányzóné nyomorenyhitő mozgalma

Horthy Miklósné nyomorenyhitő mozgalmára a következő adományok érkeztek:

November 4-én:

Nagykovácsy Milenkó 1000 P, Perl Kenyérgyár rt. 500 P, dr. Éber Antal 300 P, Royal nagyszálloda 250 P, Hoffmann és Pásztor, dr. Miklós Gyula, Halápi Oszkár és felesége együtt, Milos György és neje együtt 100—100 P, Lederer Herman, Prager Testvérek, Zimmer Ferenc, Szántó Sándor, Budapesti rendőrök Nyugdijpótló Egyesülete, dr. Gesztessy Ferenc, Budapesti Pünkösdi Egyesület 50—50 P, dr. Herczog Ferenc 40 P, Bud János, Pásztor Miksa, dr. Sichermann Frigyes 30—30 P, Vizvári Mariska 27 P, Novák Rudolf, Jellinek Emil, Follért Károly, Weidlinger Épitőipari rt., dr. Purjesz Béla, Plesch Izidor, Tejtermelő és Ipari Rt. 20—20 P, Sissovics József 16.28 P, Barna János, Klein és Krenz, Reinsch Ferenc, dr. Alapy Henrik, Szalay János, Csoknyay János, „Kozmaport", dr. Moskovitch Ignác, Csupay Jenőné, F. B. Zágon István, özv. Keleti Lajosné, Glasewski Ádám, Kocsis Lajos 10—10 P, dr. Czirják Mihály, Vető Sándor, Fodor Gyula, Udránszky Sándor, Sági András, Tomay Antal, Rohonyi 5—5 P, Éder Jenő, Schletter Ödön, Schneider és Társai, Helebrant Pál 3—3 P, Wild B., Klemen László, özv. dr. Serli Nándorné, Vajna Aranka, Csuti Zoltán, Neuhaus Emil, 2—2 P, Borbás A. Rudolf 1.50 P, Mugenauer Kamilla 1.20 P, Kóta Ferenc, Vólent Géza, Záray Zoltán, Bayer József, Csákányi Zsuzsanna, Kühler Ákos, Páljános Károly, özv. Rózsa Béláné, Mellis József 1—1 P, Lévai László 70 fillér, özv. Irtring Imréné, Guttmann László 50—50 fillér.

Természetbeni adományok: Dr. Deák András 1 csomag használt ruhanemü, Fiumei Kávébehozatali Társaság 200 kg. rizs, Kispolgárok Asztaltársasága 12 pár cipő, Kovács Bertalan 7 pár cipő.

„MAGYAR A MAGYARÉRT!"

A Budapesti Nemesfém- és Drágakőcsarnok tanácsa eddig ezer pengőt juttatott a *„Magyar a magyarért"* mozgalomnak. Elhatározta, hogy a felvidéki iparosoknak segélyképpen nyeranyagbeszerzésre 16.000 pengő kamatmentes kölcsönt nyujt.

A *Serma* állatbizományos tagjai a mozgalom keretében október folyamán 3144 pengő 34 fillérért gyüjtöttek.

A *Budapesti Cukrászok és Mézeskalácsosok Ipartestülete* elhatározta, hogy a Felvidéken élő magyarok iránti szeretetét sütemény-ajándékkal fogja kifejezni. A cukrászok egész nap hordják a süteményajándékot.

Pestszenterzsébet képviselőtestülete ötezer pengőt szavazott meg a mozgalomnak.

Ujpesten huszezer pengőt eredményezett eddig a gyüjtés.

Debrecenben az orvosi kamara tagjai öt nap alatt 1908 pengőt gyüjtöttek. *Bonyhád* gyüjtése eddig 4356 pengő. *Nyirbátor* község 5000 pengőt ajánlott fel. *Békéscsabán* a magyarországi gyógyszerészegyesület 1200 pengőt, a nemzeti repülőalapra 500 pengőt szavazott meg. *Hejőcsaba* község képviselőtestülete 500 pengőt szavazott meg. *Ocsa* képviselőtestülete 200 pengőt juttat a mozgalomnak.

Zászló mozgalom

A közigazgatási biróság 16 tagból álló altiszti kara 100 pengőt adott össze, amelyen 4 méteres cimeres nemzeti lobogót vásárolnak a felszabadult Kassának.

A nyiregyházi városi tisztviselők és alkalmazottak Ungvár részére selyemzászlót ajánlottak fel. *A Keresztény Iparosok Szövetsége* a munkácsi és beregszászi rendőrkapitányságok részére egy-egy cimeres táblát készittetett. A *Levente Egyesület* az ungári leventéknek, a tanonciskola az ungvári tanonciskola részére ajánlott fel lobogót. Az evangélikus gimnázium 30 darab zászlót, a leánygimnázium 12 zászlót ajánlott fel a kassaiaknak.

Üdvözlések és ünnepségek a magyarlakta Felvidék visszacsatolása alkalmából

A *Baross Szövetség* nagytanácsa hódoló táviratot intézett a *kormányzóhoz.* Bejelenti, hogy a Baross Szövetség határtalan örömmel emlékezett meg a magyarlakta Felvidék nemes városainak, községeinek és népének a szentistváni birodalomba való visszavezetéséről.

Az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács irodalmi, zenei és képzőművészeti szakosztályának ülésén *Ugron Gábor* emlékezett meg a magyar Felvidék visszacsatolásának örömünnepéről. Megállapitották azokat a javaslatokat, amelyeket a Felvidék irodalmának és művészetének felkarolása végett a kormány elé terjesztenek.

Az *Ügyvédi Kör* legutóbbi előadó ülésén hódoló felterjesztést intézett a *kormányzóhoz,* táviratilag üdvözölte *Imrédy* miniszterelnököt, *Kánya* és *Teleki* minisztereket.

A Számvevőségi Tisztviselők Országos Egyesületének diszgyülésén dr. *Javornitzky Jenő* miniszteri tanácsos, elnök méltatta a Felvidék visszacsatolásának jelentőségét. Hódolattal emlékezett meg a *kormányzóról* és köszöntötte *Imrédy* miniszterelnököt, *Kánya* és *Teleki* minisztereket.

A *Szabómesterek Országos Szövetsége* ünnepi gyülésen emlékezett meg arról, hogy a Felvidék egymilliónyi magyar testvére között tizezer szabómester tért vissza a régi hazába.

A Magyar Katolikus Orvosok Szent Lukács Egyesülete felolvasó ülésén adott hálát a Mindenhatónak azért, hogy 20 esztendő megpróbáltatása után felszabaditotta felvidéki testvéreinket.

A *Budapesti Sas Kör* elhatározta, hogy diszzászlót küld a felszabaditott Felvidéknek és ebből az alkalomból ünnepi estet rendez november 12-én este 8 órakor. (Vámház-körut 4.)

Debrecen törvényhatósági bizottsága ünnepi diszközgyülésen emlékezett meg a magyar Felvidék visszacsatolásáról. Elhatározták, hogy az ünnep alkalmából a magyar honvédség fejlesztésére két uj alapitványi helyet létesitenek a Ludovika Akadémián. A továbbiakban hódolatukat fejezték ki a kormányzónak, majd tizenötezer pengőt ajánlottak fel a *„Magyar a magyarért"* mozgalom céljaira.

Pestszenterzsébet megyei város képviselőtestülete diszközgyülést tartott, amelyről táviratilag üdvözölték a *kormányzót* és a külföldi magyarbarát államfőket. Diszpolgárrá választották *Imrédy* miniszterelnököt, *Kánya* és *Teleki* minisztereket. Elhatározták, hogy a pestszenterzsébeti Kertész-utcát „November 2-ika"-utcának nevezik el.

Sopron város törvényhatósági bizottsága diszközgyülésen ünnepelte a magyarlakta Felvidék visszacsatolását. Hódolattal emlékeztek meg a *kormányzóról,* a bölcs államférfiról, aki tudta, hogyan vezesse a feltámadás felé az országot.

A Vasvári Pál Kör a felvidéki görög katolikus ifjusághoz

A Vasvári Pál Kör a következő felhivást intézte a felvidéki görögkatolikus ifjusághoz:

„Testvérek! Végre ránk virradt az örömnap, mikor ismét megszorithatjuk egymás kezét. Hittestvéri ragaszkodással várunk Titeket! Hivunk Titeket magunkhoz! A Vasvári Pál Kör, a magyarországi görögkatolikus ifjuság szervezete magához akarja ölelni a visszatérő Testvéreket!

Mi Titeket azzal a szeretettel várunk, amellyel gondoltunk Rátok és vágyódtunk utánatok 20 keserves esztendőn keresztül. Az Isten megsegitett minket és mi mostan Veletek együtt akarunk dolgozni közös nagy és szent célunkért, Nagy-Magyarországért! Testvérek, várunk Titeket és számitunk Rátok!"

VEGYES

× **Apicius szakácskönyve.** Körülbelül Krisztus idejében élt Rómában egy *Apicius* nevü inyenc. Jól evett és bőségesen. Az a hir maradt róla, hogy amikor vagyona a mi pénzünk szerint vagy félmillió pengőre sorvadt össze, öngyilkossá lett, mert nagyon félt, hogy életének hátralevő részében — nyomorognia kell. De maradt utána még valami. Egy szakácskönyv. Sok érdekes dolog derült ki belőle. Például az, hogy ez a régi római konyha csaknem minden ételt bőségesen megédesitett és pedig mézzel, amit az ókorban sokkal általánosabban használtak, mint ma. A husételeket is rendszerint megédesitették, de amellett a mézzel együtt bőségesen adtak borsot és más erős füszereket. A mienkével teljesen egyező tojásrántottát például vastagon befödték mézzel és erre még egy réteg borsot tettek. A rómaiak egyáltalán mindent nagyon erősen füszereztek. Hiszen hála Istennek, a magyar gyomor is szereti és el is birja a sok jó füszert, de a mi mértékünk nem hasonlitható ahhoz a bőkezüséghez, amelyet a rómaiak pazaroltak ételeikre. Nagyon szerették a disznóhust, aminthogy szorgalmas husevők voltak. Olyan hustalan étel, mint aminőt a következő recept ajánl, csak ritkán került a római asztalra:

Lencseleves gesztenyével. Főzzél lencsét sósvizben. Azután gesztenyét hámozzál és jól zuzd össze és kevés nátronnal tedd tüzre. Mialatt ez fő, dörzsölj össze borsot, köményt, koriandermagot, kertirutát, cikkszárt, ecettel, mézzel és hallével, öntsd ezt a folyadékot a gesztenyéhez, főzd puhára és kóstold meg a levest. Ha hiányzik még valami füszer, utólag tedd hozzá és mielőtt megtöltöd vele a levesestálat, tégy friss olajat hozzá.

Főtt tésztát és süteményt nem gyakran készitettek, nem is érezték hiányát, hiszen a legtöbb más étel erősen meg volt édesitve. Sok ennivaló, ami nálunk mindennapos, hiányzott a rómaiaknál, igy például: kávé, kakaó, cukor, tea sőt a narancs is, amely pedig ma ugyancsak el van terjedve Olaszhonban.

× **Hajótörött macskák szigete.** Az Indiai óceánban, Mauritiustól északkeletre mintegy háromszáz mérföld távolságban van a kicsiny *Frigate sziget*, amelyet alig ismernek. Egy hatalmas koralltömbből áll, növényzete alig van. Egy angol mérnök, aki nemrég véletlenül vetődött el a szigetre, érdekes jelentésben számol be a Frigate szigeten szerzett különös tapasztalatairól. A mérnök szép időben szállt partra és meglepődött, hogy a kopár szigeten nyomát se lelte madaraknak. A talajban viszont rengeteg lyukat látott, amelyekről azt hitte, hogy nyulak lakják. De nyulak számára a szigeten nem lehetett élelmet látni. A rejtély megfejtésére csak éjszaka került a sor. A mérnök csónakjában aludt és egyszerre kisérteties jajgatásra ébredt. Felugrott és magához vette fegyverét. Amennyire a sötétben látni lehetett, az egész szigeten nyüzsögtek az apró négylábu alakok, amelyekről hamarosan megállapithatta, hogy *macskák*. Amint a sziget földjére lépett, a macskák vadul megtámadták és ha nem ugrik gyorsan a vizbe, bizonyára komolyan megtépázták volna. Két kérdés nem hagyta nyugodni a mérnököt, miután visszatért csónakjába: honnan kerültek ide a macskák és miből élnek? Eszébe jutottak a földbevájt lyukak, amelyeknek rendeltetésével most egyszerre tisztában volt. Azokban rejtőzködnek nappal a macskák és ezért nem látott a mérnök nappal egyetlen állatot sem. A táplálkozás kérdése is megoldódott nem figyelés árán, még pedig igen meglepő eredménnyel. A macskák csapatosan — *halászni járnak!* Este megvárják az apályt, a sekély vizbe szaladnak és egymásután szedik ki a halakat. Megesik, hogy egy-egy nagyobb hullám meglepi őket és néhányat kisodor a tengerbe. De annyira alkalmazkodtak már a környezethez, hogy még erős viharban is elég biztonságosan visszausznak a szigetre. A másik inyencfalat a macskák számára a *teknősbéka,* amelyhez azonban már küzdelmesebben jutnak hozzá. A teknőcök mit sem sejtve, a szárazföldre mennek, hogy lerakják petéiket. Ha teknősbéka közeleg, a macskák csendesen leselkednek addig, amig kiszemelt áldozatuk elég messze van a viztől. Akkor megrohanják és elkeseredett harc kezdődik. A teknősbéka bőre rendkivül szivós és a foga nagyon éles. Sorra szaggatja szét a macskákat, de végül is győz a tulerő és a macskák szétszedik. Még az sem segit rajta, ha behuzódik a páncéljába. A Frigate-szigeti macskák az átlagnál nagyobbak és életmódjuknak megfelelően a bőrük is durvább, a szőrzetük sürübb. Hozzávetőleg sem lehet megbecsülni a számukat. Az angol mérnök beszámolóját a zoológusok körében kétkedve fogadták, de a szigetre kiküldött tudományos bizottság mindenben megerősitette a megfigyeléseket. A tudósok feltevése szerint már évtizedekkel ezelőtt hajótörés következtében vetődtek a szigetre a mostani nemzedék ősei és mert a sivár körülményekhez kitünően alkalmazkodni tudtak, gyorsan és mód felett elszaporodtak.

× **Történetek a vészfékről.** Mindenütt a világon minden vonaton van vészfék és mindenütt büntetéssel sujtják azt, aki a vészféket ok nélkül rántja meg. A tapasztalat mégis azt mutatja, hogy sokkal gyakrabban használják a vészféket ok nélkül, mint jogosan. Angliában statisztika jelent meg, melyből kiderül, hogy a mult évben 235 esetben állitottak meg vonatot vészfékkel anélkül, hogy veszély lett volna. Egyik esetben két barát utazott együtt és a vonatok pontosságáról vitatkoztak. Az egyik kijelentette, hogy ez a vonat, amelyet gyakran vesz igénybe, tizenöt éve soha nem késett el. A másik azt mondta, hogy ma biztosan késése lesz. A vitatkozók tiz fontba fogadtak. Öt mérfölddel a cél előtt a „másik" megrántotta a vészféket. Fizetett öt font birságot, de tiz fontot kapott, mert a vonat öt percet késett és ő megnyerte a fogadást. — Svédországban történt, hogy egy kereskedő a vonaton azon vitatkozott a feleségével, hogyan töltsék Irországban szabadságukat? A házaspár összeveszett és a férj megállitotta a vonatot. A kalauz berohant, megkérdezte, hogy mi baj van. A férfi igy válaszolt: „A feleségemmel nem lehet beszélni. Leszállok!" Mielőtt megakadályozhatták volna, leugrott és eltünt a sötét éjszakában. — Báró Romberg többször folyamodott, hogy a tanyája közelében épitsenek vasutállomást, de kérését elutasitották. Ezért valahányszor Münsterből hazautazott, a lakása közelében megrántotta a vészféket, átnyujtotta a 30 tallér pénzbüntetést és leszállt. Egy alkalommal ugyanilyen módon állitotta meg a vonatot, amikor azon történetesen egy orosz nagyherceg is utazott. A nagyherceg merénylettől félt és nagy botrányt rendezett. A vasutigazgatóság erre feladta a harcot és megépittette a kért állomást.

A szerkesztésért felelős:
Dr. LÉGRÁDY OTTÓ főszerkesztő.

Bérház eladó Andrássy-ut mellett! Modern lakásokkal és üzemhelyiséggel. Cím: Balogh hirdetőben, Szent István-körut kilenc. 59537

Hatvanhatezerért tisztán tizenegyezret jövedelmező kettőemeletes bérház feleadómentes. 12—29—51. Feuerstein.

Hatszor kettőszobásokkal, négyszer üzletekkel eladó adómentes, kétemeletes, 140 négyszögöles kertudvarral ötvenhatezerért. Bruttó: 6800. Kilencszázalékos nettó jövedelem! Tel.: 114—119. 84283

Keleti környékén háromemeletes házam 12.000 bérhozadékkal, 70.000-ért eladó, felével átvehető. Nagyobb bérjövedelművel ráfizetéssel cserélnék is. „Ügynökmentes" jeligére Blocknerhez, Erzsébet-körut 14.

Keresek saját részemre, vagy kettő darab, fejenként 50.000—80.000 pengő körüli, vagy egy darab 120.000—200.000 pengő körüli jövedelmező bérházat. Szóba jöhet nem adómentes is. Komoly, részletes ajánlatot kérek (cím, ár, stb. feltüntetésével „Azonnal fizetek 37682" jeligére Erzsébet-körúti főkiadóba.

Adómentes bérházat keresek belterületen 80.000-ig. Esetleg budai családiházammal cserélnék ráfizetéssel. „Csak tulajdonos" jeligére Blocknerhez, Erzsébet-körut 14.

33. Villa, palota

Huszonnégyezerért 2x3 szobás, adómentes komfortos villa eladó. Feuerstein, 12—29—51.

Révfülöpön, közvetlen állomásnál és Balatonnál, 15 szobás, emeletes villa családi okok miatt nagyon olcsón, sürgősen eladó. Dünkel, Révfülöp. 19616

34. Családi ház, öröklakás Budapesten

Alkalmi vétel! Budán forgalmas főutvonalon hatlakásos, nagyfrontu, masszív, alápincézett bérház üzletekkel, 3600 bérjövedelemmel, kényszerből 28.000-ért sürgősen eladó. Lónyay-utca 42-a, I. Mérai. *

BERENDEZÉS

36. Butor

Butort legjobban Bog-Mil butorházában, Vilmos császár-ut negyvenhárom vásárolhat. Hálók, ebédlők, kombinált butorok nagy választékban mérsékelt árakon. 58362

Sodronyos ágy 10.50, afrikmatraccal 19, sodrony 12, csőágy 28-tól, rézágy 60-tól, készitőnél. Herskovits, Nagydiófa-utca 22. 69024

Ebner BUTOR VIII., Karpfenstein-u. 2/a. sarokház. Vétel és csere. Hatalmas raktárainkban legnagyobb választékot találja vadonatuj, valamint használt modern, antikstilusu márkás mübutorokban, kombinált berendezések, ebédlők, hálók, uriszobák, szalónok, szőnyegek, csillárok, irodabutorok, utolérhetetlen legolcsóbb árakon. 58566

Biedermeyer hármasszekrény, kisebb magyar perzsák, könyvszekrény, intarziás ebédlő olcsón. Bakáts-tér 8. Tóth.

Összecsukóságy, sodronybetét, vaságy, rézágy, matracok olcsón gyárból. Javitásokat készit: Prohászka, Gróf Zichy Jenő-utca 46. Fióküzlet: Üllői-ut 7. 59576

Király-utca 82 Sztopka asztalosmester. Butor asztalosnál mindig legolcsóbb. Keményfaháló 7 darabból 195, teleháló 7 darabból 265, ebédlő 9 darabból 300, konyha 6 darabból 85. **Jobb, díszesebb** telehálók, kombinált berendezések, ebédlők 400 pengőtől. — Részletfizetési kedvezmény. Csomagolás ingyen. 59575

Újrendszerü butorhitel. Lakását berendezheti minden közalkalmazott és minden véglegesitett harminc egyenlő havi részletre, vagyis minden 100 pengő után havi 3.30 pengő részletre, előleg nélkül. Egy éven belüli törlesztésnél kamatokat visszatéritjük. Kardos Testvérek. Wesselényi-utca 18. 69013

Alig használt recamierek, eredeti biedermeier asztalok, hasassublód, neobarokkgarnituråk, aranycsillárok, iróasztalok, gyönyörű szekrények olcsón Siegler, Andrássy-ut hatvanhat. 69614

KIRÁLY-U. 112 Készpénzvevő?! Jöjjön hozzánk. megtájta, érdemes! 1100 négyzetméteres szuterénünkben használt és uj különleges márkás mübutorok Hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, kombinált szobák, antikvitások irodabutorok, egyes darabok utólérhetetlenül olcsón. Butorüzlet Király-utca száztizenkettő (Lövölde-térnél.) 69021

Üveges szekrények eladók. 2—5-ig. Telefon 134—637.

Szép dióhálószoba eladó. — Szondy-utca 51., I. 25. Tizenegytől. 84291

Mübutor ebédlő és uriszoba jutányos áron kapható. Beraktározónál, Honvéd-u. 3. 69628

Két pengőért hetenként matrac, sezlon, rekamier Károly körut 16 udvarban 5838

Butorok, konyhák olcsón leg kedvezőbb részletre is. Károly-körut 16 udvarban. 5838

Cseresznye, topolya dió és arany garnitúrák, barokk biedermeier rekamiék, barokk kis butorok. Üvegcsillárok Schwarz, Dob-utca 1 58439

Butorvevők figyelmébe! Asztalosnál keményfahálók 195 pengőért, telehálók 263-ért, ebédlők 300-ért. Részletre is. Butorcsere. Ingyen csomagolás. Wesselényi-utca 54. Hársfa-utca sarok. 58430

Gyönyörü uj, használt mübutorok. (Márkás.) **Hálók,** ebédlők, uriszobák, bőrgarniturák velourgarniturák, stílszalonok irodabutorok, **csodás kombinált** berendezések legujabb tervek szerint. Fizetéskedvezmények is. **Nagy Sándornál Károly-körut huszonhat.** Városházánál 69210

Akar olcsón vásárolni? Használt márkás mübutorok eladása: legmodernebb diógyökér mübutorebédlő, lakkcsiszolt Louis XVI stílü háló, cseresznyefa empire háló, dusfaragású renaissance ebédlők, uriszobák, garnitúrák, továbbá legujabb tervek szerint berendezett kombinált szobák, kárpitosbutorok stb. Jókai-utca 36 58431

Ön még nem tudja? Óriási választékot talál, ha megtekinti 1400 négyzetméteres raktáraimban uj és használt **márkás mübutorainkat,** hálók, ebédlők uriszobák, stílszalonok, garnitúrák utólérhetetlenül olcsón Károly-körut 3-a. Butorüzlet

Használt kombinált szobák, ebédlők, hálók és irodaberendezések legolcsóbban Dessewffy-utca 47. 59344

Cseresznye garnitura, könyvszekrény, komód, párosszekrény olcsón. Karpfenstein-utca 15. 37607

Ónémet barokk háló eladó. Érdeklődni lehet minden nap délelőtt. III., Pacsirtamező-utca 44., I. 10. 19593

Mindent veszek: butort, régiséget, porcellánt, szőnyeget, egész lakást, hagyatékot. Hivjon, azonnal megyek. Klein régiségkereskedő, Gróf Zichy Jenő-utca 29., földsz. 2. Telefon: 120—417. 59568

37. Szőnyeg és egyéb lakásberendezés

Perzsa szőnyeg sürgősen olcsón eladó. Wesselényi-utca 2. I. 1. 69631

Kopásmentes, nagyméretü szmirnaszőnyeg kvadrátonként 12 pengőért kapható. Beraktározónál, Honvéd-utca 3.

Egy helyen — egy számlán, előlegnélküli legméltányosabb részletfizetésre: Ebédlőszőnyegek, futószőnyegek, teritők, paplanok, függönyanyagok, kelengyevásznak, ruhaszövetek. Butorberendezés folytatólagos folyószámlán. Költségmentes mintaárjegyzéket küldünk. **Butor- és Textilkereskedelmi** Részvénytársaság. **Liszt Ferenc-tér 5.** 69409

Keleti perzsa afgán 4 négyzetméter eladó. Telefon 326—144.

Előlegnélküli hosszu részletre szőnyegek, magyarperzsák, sezlontakarók, futók, vásznak. Krausz szőnyegkereskedés, Bálvány-utca 15. 59480

Perzsaszőnyeget (hibásat is), zálogjegyet magas árban veszek. Telefon: 142—843. 59336

Kályhát, folytonégőt, jókarban levőt vennék. Levelek „Ármegjelöléssel 19625" jeligére a főkiadóba kéretnek.

38. Iroda- és üzletberendezés

Füszerüzlet berendezés, gyorsmérlegek, jégszekrény, kávétartályok olcsón azonnal eladó 29—25—41. 84288

Gyorsmérlegek, sonkavágó, márványpultok, **jégszekrények,** pultüvegek, felszerelések használtak nagyon olcsón. Rosenfeld, Népszinház-utca 31. 69248

JÁRMÜ

40. Teherautó

Egytonnás Opel-Blitz teherautó modern, csukott karosszériával, igen jó állapotban, első kézből eladó. V., Zoltán-utca 6. National 59516

41. Motorkerékpár

500 Puch, 250 Imperial motorkerékpárok eladók. Váci-ut 62. 69637

44. RUHÁZAT

Szilbunda, modern, egyszázhuszért, valódi szőrme collier négy állatból sürgősen eladó. Telefon: 256—061. 72546

Használt férfi, női ruhákért, egyenruhákért, cipőkért, fehérneműért, szőnyegért legtöbbet fizetek. Gyapjuszövetre is becserélem. Freund. Dobozi-utca 27. 142—673. Vidékre is megyek. 84275

Télikabát (fekete), öltöny és egyéb ruhanemű jó állapotban olcsón eladó. Vilmos császár-ut 78. III. 20. 19627

Legdrágábban veszek használt férfiruhákat, zálogjegyeket. Leitersdorfer K sdiófa-utca 4. 1352—83. 37605

Viselt ruhákért saját üzletem részére legtöbbet fizetek. Feldmann, Kazár-utca 7. Telefon: 123—266. 59527

Használt ruhákért csodálatos árakat fizetek, vagy elsőrendű szövetre becserélem. Fischbein, Dob-utca huszonöt. Telefon: 13—54—22. 37609

Használt férfiruhákért óriási árakat fizetek. Spiegel, Teréz-körut 2. Telefon 128—942.

Szenzációs árat fizetek! Használt férfiruhákért, nőiért, egyenruhákért, cipőért, egész háztartásért, zálogjegyért, vagy divatos szövetre **cserélek.** Gerstl, István-ut 28. Hivásra megyek. 134—685. 84797

ÜZLET

47. Kávéház, kávém., tejcs.

Kispesten 40 éves jogfolytonos kávéház 1500 pengővel azonnal átadó lakással. Kispest, Üllői-ut 31. 29703

8. Szálloda, vendéglő, penzió, kifőzés

Jogfolytonos söntésem lakással, ötszáz hektoliter italfogyasztással, köruton átadom. Cím a főkiadóban. 6093

49. Egyéb üzlet

Más elfoglaltság miatt szép gyümölcsüzlet, jó helyen, csekély tőkével, felerészben eladó Ajánlatok „Lipótváros 6097" jeligével a főkiadóba.

Papirhulladéküzlet gócponton kettőszázötven pengő tiszta havi haszonnal, berendezéssel azonnal hatszázért eladó. IX., Tüzoltó-utca 5. Papirhulladéküzlet. 69643

EGYÉB ADÁS-VÉTEL

50. Ékszer és egyéb értéktárgy

Zálogjegyet mindenről veszek. aranyat, brilliánsot, ékszert beváltok, ékszerek alkalmi áron. Traub, Thököly-ut 18.

52. Írógép

Portable uj, 145, használt irógépek legolcsóbban Akácfa-utca tizenhárom. 69017

Egyszáznegyvenötért uj portable, használt, ujjáépitett irógépek legolcsóbban. Kele, Podmaniczky tizenhét. 59567

Remington modern irógép olcsón eladó. Rákóczi-ut 62. IV. 31. 84289

54. Különböző gépek

Ganzgyári uj elektromotorok, egyéves jótállással, alig drágábbak használtaknál. Azonnal szállitja, felszereli Székely mérnök 367—247 Margit-körut 26 58519

55. Vegyes

Fajtiszta 5 hónapos mérges házőrző kuvaszkölykök eladók. Rákosszentmihály, Lajos-utca 93. 59544

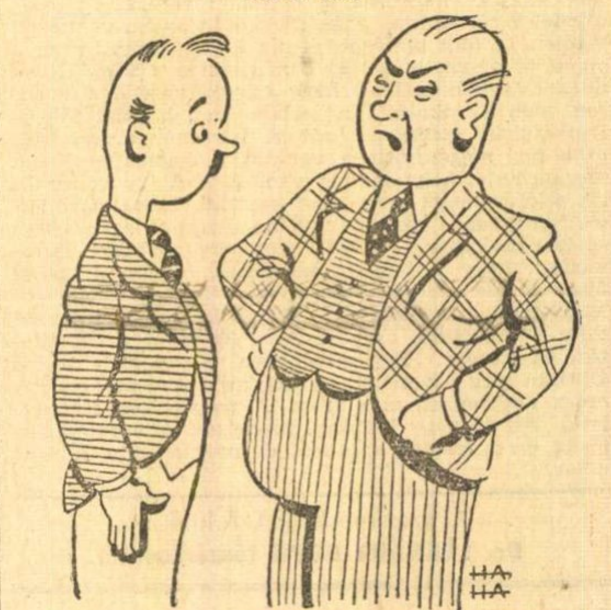
Sirkövek burkolására vizmentes papir, tiz négyzetmétert 1.60 pengőért szállit Oser-gyár, Budapest, Ó-utca 49. *59432

Elcserélném váltóáramu Philips Superoktoda 5 lámpás rádiómat hasonló értékü egyenáramu készülékkel. Telefon: 351—865. 15152

Rózsafavédő zacskókat vizhatlan erőpapirból, darabonként 24 fillérért szállit: Oser-gyár, Ó-utca 49. *59433

Vörösbor balatonvidéki, 50 hektoliter, részletekben is eladó. Cím főkiadóban. 59569

Nehéz eset

— *Hogy mer ön a vevővel vitatkozni? Nem tudja, hogy egy üzletben mindig a vevőnek van igaza?*

— *Igen?... Tudniillik, ez az ur azt állitotta, hogy a főnök ur egy tökéletes hülye...*

(Wiener Journal.)

III. BÉRLET, ELLÁTÁS

56. LAKÁS

Májusra 3—4—5—6, nyolcszobásak, előjegyzés. Magánvillák. Knapik lakásközvetitő. 3—498—96. 48847

Főbérleti lakás háromszobás, kellemes, olcsó bérü, Nemzeti közelében, december elsejére átadó. Tel. 330—621. 3718

VII. Klauzál-utca 8. modern garszonlakás **mérsékelt** áron kiadó. Központi fütés, melegviz. Felvilágositás házfelügyelőnél vagy telefon 181—915.

Katona József-utca 9—11. háromszobás **hallos** és négyszobás **modern** lakás kiadó. Felvilágositás házfelügyelőnél, vagy telefon 181—915.

Olcsó szép, tiszta, nagyméretü lakás kiadó **uri** házban, kertudvar, csendes, szemben szinházzal. Ár háztulajdonosnál helyben. Király-utca nyolcvan.

Üllői-ut 44. háromszobás, hallos, modern lakás, központi fütéssel és melegviz szolgáltatással **kiadó.** Felvilágositás házfelügyelőnél, vagy telefon 181—915. 59565

Egyszobás, komfortos lakást keresek azonnalra. Cimeket ármegjelöléssel Erzsébet-köruti főkiadóba „Gyermektelen házaspár 69642" jeligére.

57. SZOBA, ELLÁTÁS

Uraknak bármerre azonnalra szobák, garszonbérletek Expressnél. Telefon: 1348—56. — **Hölgyeknek** azonnalra szobák. Minden igénynek megfelelők. Express. Telefon 1348—56. — **Azonnalra** szerez szobákat lépcsőházi garszonbérleteket. — Express. Telefon 13—48—56. Erzsébet-körut 16., földsz. 3.

Átutazónak zártfőlépcsőházból gőzfütéssel, külön előszobával dunai luxusszoba, legmodernebb, fürdőbenyilóval, Országháznál, megbizható, magános uri helyen. 118—395

Parkban luxusbutorzatu három szoba összkomforttal, egyenként is. Telefon: 367—471.

Elegáns utcai szoba fürdőszobával kiadó. Schweitzer, Nádor-utca 18. 6100

Átutazószoba Newyork-kávéháznál, zártfőlépcsőházi elegáns, fürdőszobával azonnalra, napokra 14—14—48. 58931

Átutazóknak nyugatinál állandóan fütve, zárt főlépcsőházi, modern fürdőbenyilóval, napibérbe olcsón. Telefon: 126—134. 6084

Leányotthon Nemzeti mellett, Akácfa-utca 4., III. 1. teljes ellátás 70 pengőért. 48863

Szobák gőzfütéssel, hideg-meleg folyóvizzel, legolcsóbban „**Berlin**" Szállodában. Révay-utca 24. Telefon: 12—19—05 •

Főlépcsőházi különbejáratu szép szoba csak uriembernek, vidékinek azonnal kiadó Rottenbiller-utca 37-b. I. 3.-a.

Főlépcsőházi szobák átutazóknak **napibérért,** havibérért. **Garszonbérletek „Lakáskaszternél",** Horn Ede-utca 8. Telefon: 125—782. **Szobáját bérbeadják.** 48859

Átutazóknak zártfőlépcsős, elegáns szoba körutnál „Disinfevált 84258" 141744

280.— havonta kétszemélyes, kitünő penzió, gőzfütéses, melegvizes balkonszobában. Bellevue-penzió, Géza-utca három, Parlamentnél. 59552

Átutazószoba főlépcsőházi bármerre, **napibérért.** Telefon: 1348—56. Expressnél.

Napibéres főlépcsőházi garszonbérletek azonnalra. Telefon: 1348—56. Expressnél, Erzsébet-körut 16., földsz. 3.

Luxusszoba: gőzfütés, melegviz, telefonnal 1-2 urnak, esetleg ellátással. Honvéd-utca 18., I. 6. 48831

Előkelő átutazónak főlépcsőházi elegáns szoba légfütéssel, modern fürdőbenyilóval uri helyen. 124—765. 6092

Azonnalra dunai egy-kétszobás lakrész (üresen) telefonnal, fürdőszobával. Fő-utca 7. II. 17. 84286

Utcai elegáns szoba fürdőszobával magányos urnak tizenötödikére kiadó. Verpeléti-ut 7. fszt. 1. 69621

Gyönyörü utcai, magányosnál fürdő, telefon, állandónak. Aradi-utca 40. II. 11. 69623

Átutazóknak zártfőlépcsős, elegáns szoba Belvárosban. 18—27—04. 84257

Teljesen különbejáratu butorozott szoba kiadó. Barcsay 3. földszint. Lépcsőház. 59572

Villanegyedben központi fütéses, különálló butorozott szoba kiszolgálással, esetleg étkezéssel kiadó. „Urhölgy vagy ur 84293" jeligére főkiadóba.

Ellátást nyer hölgy vagy diáklány finom idős urihölgynél. Damjanich-utca 42., földsz. 1.

30.— havonta nagy manzard szoba butorozva vagy anélkül kiadó. Géza-utca három.

Nádor-penzió, Nádor-utca 24. Komfortos szobák, ellátás nélkül is kaphatók. 59550

Magányosnál legmodernebb kényelemmel berendezett átutazószoba azonnalra. Telefon 29—19—06. (Vigszinháznál.)

Magányosnál minden igényt kielégitő csinos átutazószoba napi, havibérbe. 141—768.

Magányosnál földszinti zavartalan átutazószoba napi, havi bérbe. Telefon 124—132. 59545

Központi fütéssel, melegvizzel elegáns kétszemélyes szoba telefonnal, kitünő ellátással. Klotild-utca 3-b. III. 1. 59533

Minden igényt kielégitő modern átutazószobák. Központi fütés. 29—17—09. azelőtt Muzeum-körut 5. 59532

Átutazóknak luxus szoba fürdőbenyilóval négy pengő pesti Margithidfőnél. 11—48—75.

Gyönyörü átutazószoba központi fütéssel, magányosnál modern kényelemmel azonnalra is Lipótvárosban. Tátra-utca. 315—010. 59530

Belvárosban Fehérhajó-utca 8. II. 2. Elegáns központi fütéses, ellátással, kettő személynek. 59573

Központi fütéssel, melegvizzel telefonnal elegáns utcai 1—2 személynek ellátással, anélkül. Városház-utca 14. V. 1. 59538

Garszon orvosnál központi fütéses, fürdőbenyilós utcai szoba kiadó, kiszolgálás, telefon 14—48—89.

Lipótvárosban tiszta légfütéses szobát keresek. „Jó lakó" jeligére főkiadóba.

Udvari különbejáratu butorozott szobát keresek. Olcsó ármegjelöléssel. „Tisztviselő 84267" jeligére főkiadóba.

Magányosnál gőzfütéses szobát konyhahasználattal, olcsó bérrel keresek, esetleg könnyebb házimunkát is elvállalnék. „Megbizható 48866" jeligére főkiadóba.

Uj Lipótvárosban központi fütéses tiszta kis szobát keresek. „Légfütéssel 59534" jeligére főkiadóba.

Szent István-köruti negyedben keresek butorozott szobát fürdőszoba használattal „Szent István" Blocknerhez, Vilmos császár-ut 33. 59549

Kétszemélyes utcai szoba konyha használattal Belvárosban kerestetik. „Ármegjelöléssel" Andrássy-ut 50. dohánytőzsde. 69624

Andrássy-ut környékén különbejáratu szépen butorozott utcai szobát fürdőszobával keresek „Tizenötödikére 84284" jeligére főkiadóba.

59. HELYISÉGBÉRLET

Üzemhelyiség modern, világos, erős árammal kiadó. Rózsa-utca 72. Andrássy-ut mellett.

Üzlethelyiség kiadó. Klauzál-utca 13 59541

Sarok üzlethelyiség (10 éve butorüzlet), nagy pinceraktárral, 3 nyilásos, 1939 május 1-re kiadó. Wesselényi-utca 35.

60. BIRTOKBÉRLET

Kecskemétnél nyolcvanholdas, szőlőgyümölcsössel, ötszobás uri lakkal, épületekkel, vetéssel, bőséges felszereléssel hosszabb időre felesben kiadó. „Fejes" Ingatlaniroda. József-körut 2. (Tel. 137—919.) Levelezésnél egypengős bélyeget.*

IV. KÜLÖNFÉLE

62. PÉNZ, JELZÁLOG

Tizennyolcezer pengőt felaprózok tisztviselőknek, ingatlantulajdonosoknak, más hitelképeseknek. Ferenc-körut 24., II. 2. 59563

63. TÁRS

Iparengedély és telefonos irodával biró szakember keres átképző tanfolyamot végző kiváló és főiskolát végzett urat társnak Ajánlatok „Gyakorlott 6098" jeligére főkiadóba.

Füszerüzletembe önálló vezetőként 1500 pengővel betársulhat. Iparengedélyem van. Tel. 29—25—41. 84287

Meglévő üzletemhez 5000 pengővel rendelkező társat keresek. Kovács, Zrinyi-utca 11. Füszeres.

Üzemhelyiséggel betársulnék rentábilis vállalkozáshoz. Eredményes működés után terjeszkedéshez tőkével hozzájárulok. „Keresztény üzletember 59570" jeligére főkiadóba.

Kettőezerig társulnék ambiciós fémipari szakiskola végzettségü fiatalember vagy hivatalmi állást is vállalna óvadékkal. „Ingatlanbiztositék 29694" jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba. •

Fehérnemü varrodámba jó vevőkörrel rendelkező társat, nőt keresek. „Felesbe 24684" jeligére főkiadóba.

VEGYESEK

64. Felhivás

Ügyfelem meg szándékozik venni Friedmann Ernő autótraktor javitó üzemét VI., Dévai-u. 26. (Fóthi-u. 4/d.) Követeléseket kérem 3 napon belül dr. Kokits Mihály ügyvéd. XI. Horthy Miklós 52. sz. a. bejelenteni annál is inkább, mivel az elkésett jelentkezéseket nem vesszük figyelembe *69572

Átveszem Marschalek István Ferenc-körut 22. szám alatti füszerüzletét, követeléseket kérem 3 napon belül nálam. Cecel Imre, Ferenc-körut 22 sz. alatt bejelenteni annál is inkább, mivel az elkésett jelentkezéseket nem veszem figyelembe. 48864

65. Különféle

Találmányát, szabadalmát az egész világon értékesitem. Dénes Pál, Aréna-ut 17. 84251

Édesanyámat, Sztankovics Endrénét szül. Hartmann Annát keresem, akit 22 éve nem láttam. Értesitést kér fia. Sztankovics János, Rákospalota, Damjanich-utca 41. 19623

Találtatott drótszőrü foxi fekete him okt. közepén Hungária-köruton. Érdeklődni lehet 3—5. Telefon 134—138.

HÁZASSÁG

66. Házasságközvetitő iroda

Nagy Jenő huszonnyolc esztendeje közvetit házasságokat. Rákóczi-ut hatvanegy Telefon.

Férjhez menne csinos urileány ötvenezer pengővel. Megbizottja **Nagy Jenő,** Rákóczi-ut hatvanegy. 59050

Sebestyén Imre, Erzsébet-körut négy Évtizedes cég. Telefon 143—881 59194

Társaságbeli legdiszkrétebb házasságközvetités 1—373—93. Doctorné Király-utca 67 I 3.

Privátim, komoly házasságokat létrehoz nagyösszeköttetésü uriasszony. Érdeklődés „Előkelő felek 84269" jeligére főkiadóba.

67. Feleséget keres

Élettársat keres kitünő kondicióban levő, ötvenen felüli, társaságbeli, müvelt, szellemi foglalkozású uriember. Hozzávaló koru nem vagyontalan hölgyek valláskülönbség nélkül irjanak „Karácsonyi lagzi 19614" jeligére főkiadóba

31 éves talpig férfi vagyok, kinos az egyedüllét, balatonparti gazdaságban levő muskátlis házamba szerető párt keresek. Fényképes válaszokat „Talpig férfi 84255" jeligére főkiadóba kérek.

68. Férjet keres

Házasság céljából, ismeretség hiányában, keresem független, keresztény, magyar, vagyonos előkelő állam 40—43 éves ab- szolut ... ismeretségét, ki tudna megértő, önzetlen is lenni, igazi szeretetre ... Csak komoly, teljes cimü mai fényképpel ellátott levélre válaszolok. Sokoldalu, fess vagyok. Megkeresést „Kölcsönös megbecsülés 29705" cimen Erzsébet-köruti főkiadóba kérem. Magánhirdetés.

Pesti Hirlap R. T. kiadása. Légrády Testvérek R. T. nyomása. Budapest, V. ker. Vilmos császár-ut 78. szám. A kiadásért Dr. Kovács Dezső, a nyomdáért Kertész Árpád felelős